

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 26 (2521) 1998 BIRŽELIS-JUNE 23 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS - LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • NUMERIO KAINA - \$1

Lietuvos saugumas

Kiekviena valstybė nori būti saugi. Saugumo reikalams paprastai yra išlaikoma kariuomenė bei speciali policija. Be to, telkiamasi į karines sąjungas, padedančias stiprinti ir užtikrinti krašto saugumą.

LIETUVA nuo pat pirmųjų atstatytos nepriklausomybės dienų nesijautė saugi. Rodos, kiek čia bereikia – ir rusų tankai vėl čia. Mūsų karinė jėga buvo ir tebėra per menka, kad rimtesnio sankirčio atveju galėtų tikėtis laimėjimo. Belieka diplomatiniai keliai – ieškoti draugų, kurie iškilus pavojui galėtų pagelbėti. Užtat nieko nuostabaus, kad pokomunistiniai kraštai, taigi ir Lietuva, nusikratę Maskvos jungo ir įtakų, dairosi draugų Vakaruose, konkrečiai siekia tapti Šiaurės Atlanto sąjungos (NATO) nariais – peršokti tą tvorą, už kurios kol kas dar tvirtai stovi „šaltojo karo“ laimėtojai. Toji tvora nėra jau tokia žema, ir naujokams neužaugoms taip lengvai dar neįveikiama. Mat iš anos pusės keliama aiškūs reikalavimai, kad naujieji partneriai bent jau šiek tiek būtų panašūs į senuosius, arba sparciai imtų panašėti pirmiausia vengdami iššaukiančio įvaizdžio, kur antsi kvaksi tarp vištų. Tačiau reikalavimai ir apribojimai, kaip kas juos ir beįsivaizduotų, rimtai žvelgiant, toli gražu nėra tik dėl vaizdo. Su kuo ir kada apsimoka dėtis, su kuo dar ne – sprendžia didžiosios valstybės. O labai dažnai tik nuo jų pačių tarpusavio santykių bei svarbių ekonominių ryšių priklauso ir mažuosius liečiančius sprendimai, praktiškai ir šaltai atremti į konkrečią naudą. Todėl ir ŠAS-gos plėtra vakariečių atsargiai apskaičiuojama gaunamais iš įvairiausių sričių duomenimis, atidžiai klausant ir Rusijos balso, kuris kalbamu klausimu dar vis piktokas ir grasi-nantis.

DĖL PASTANGŲ jungtis į Šiaurės Atlanto sąjungą, kaip ir į Europos sąjungą, sutaria visos didžiosios Lietuvos politinės partijos; už įsijungimą pasisakė ir ta linkme dirbo visos buvusios krašto vadovybės. Ta kryptimi ryžtingai eina ir dabartinė. Net ir prezidento V. Adamkaus pareiškimas, kad jo kadencijos laikotarpiu Lietuva bus priimta į ŠAS-gą (NATO), grindžia didelių vilčių kelius ir nedviprasmiškai skatina visus vieningai jais eiti. Išeivijos veiksniai ir kai kurie pavieniai veikėjai stengiasi būti reikalingi ir eina koją kojon su tuo Lietuvos užmoju užsitikrinti valstybinį saugumą. Vieniengs laikysenos būtinumas buvo pabrėžtas ir Lietuvos diplomatų bei PLB atstovų konferencijoje 1998 m. gegužės 1-3 d.d. Toronte. Savaiše suprantama – juo didesni tikslai, juo ir vienybė turi būti stipresnė. Tačiau kalbant apskritai apie Lietuvos saugumą, pasigirsta užuominų, kad įsijungimas į ŠAS-gą krašto saugumo klausimo iš esmės neišspręs. Todėl atverstina ir kita medaliu pusė. Turbūt nebus suklusta teigiant, kad kilus rimtam pavojui, patikimiausia saugumo garantija vis dėlto yra pati tauta, sąmoningai ir nuosirdžiai mylinti savo kraštą ir laisvę. Į priklausomumą kokiai nors tarptautinei karinei sąrangai žiūrėti kaip į motiną, ant kurios kelių vaikas jaučiasi saugus, būtų esminė klaida, silpninanti pasitikėjimą savo jėgomis, kurios kad ir nedidelės, bet tikros savo laisvės reikalus sprendžiant. Kad Amerika gynė ir vėl gintų Kuveitą – dalykas aiškus. O „šaltojo karo“ metu nebuvo progos niekam parodyti, kaip didesnis ŠAS-gos narys gina mažesnę tik dėl pastarojo narystės. Kuris kraštas gintų Lietuvą ir kodėl? Atsimintina, kad valstybinis saugumas yra daug sudėtingesnis dalykas nei stiklinas ŠAS-gon. Užtat šalia ryžtingų ir formalių siekių bei atitinkamų pertvarų lygiagrečiai būtina stiprinti ir savo fizinės bei dvasinės pajėgas, kad pasime-tus tarp pasitikėjimo kitais ir neutralumo, pavojui ištikus nebereikėtų į pasienį siųsti generolų su gėlėmis pasitikti okupantą. Č.S.

KANADOS ĮVYKIAI

Keisis Reformų partija

Kanados Reformų partijos gegužės mėnesio pabaigoje sušaukta atstovų suvažiavime buvo pareiškta didelis nepasitenkinimas partijos vadovybe. Daugelis narių iš karto nesutiko su vado Preston Manning nauja iniciatyva sujungti opoziciją koalicijon, stengiantis nugalėti Liberalų partiją. Suvažiavime taip pat buvo pasipriešinta tarybos narių skaičiaus mažinimo siūlymui bei rinkiminių skelbi-mų finansavimui per vietinius partijos židinius.

Suvažiavime paaiškėjo, kad partijos narystė yra daug mensesnė negu steigimo laikais, prieš dešimtmetį. Iš viso dabar skaičiuojama 69,000 narių. Partija išsilaiko iš narių aukų, mažai paramos gaudama iš bendrovių.

Vadas Preston Manning savo kalboje pabrėžė, kad nebus vilties laimėti rinkimų dabartine partijos forma. Reikia ruošti pokyčius, kurie pritrauktų narių iš kitų partijų, pvz. liberalais nusivylusių. Reikėtų bent 4-5 mln. balsų ir 150 vietų parla-

mente. Dabar reformistai turi 59 vietas ir rinkimuose patraukė tik 2 mln. balsuotojų. Prieš užsibaigiant suvažiavimui vis dėlto buvo pritarta P. Manning vadovavimui ir jo naujai politikai.

Kanados sveikatos ministras Allan Rock pranešė, kad tabako bendrovės nebegalės būti sportinių bei kultūrinių įvykių mecenatais. Tačiau juos rengiančioms organizacijoms bus duodamas 5 m. laikotarpis susirasti kitus rėmėjus. Šie apribojimai buvo numatyti prieš metus priimtame „Tobacco Act“. Įstatymo vykdymas gresia užkirsti kelią didiesiems renginiams, kaip „Montreal Grand Prix“ automobilių lenktynėms, Montreale džiazo festivaliui ir pan.

Kvebeko provincijoje neseniai pasiūlytas panašus, net griežtesnis įstatymas. Šioje provincijoje yra didesnis nuosimtis rūkančių gyventojų negu kitur Kanadoje. Rūkančių skaičius jaunimo tarpe beveik dvigubai paaugoo nuo 1991 iki 1996 m.

Britų Kolumbijoje taip pat

Ramų ir jaukų prie ežero Lietuvoje. Jo pakrantėje esanti valtis vilioja lankytoją pasiirstyti Ntr. V. Kapočiaus

Lietuviai kaimyninėje Lenkijoje

Dalis jų ten atsirado pokario metais, bėgdama nuo sovietinio teroro Lietuvoje, kiti atvyko iš sibirinių lagerių

ANTANAS SURAUČIUS, Lenkija

Pokaryje lietuviai atsidūrė Lenkijoje ne dėl didesnio duonos karnio, o dėl politinių priežasčių. Jie bėgo iš Lietuvos nuo sovietinio teroro, pasinaudodami repatriacija 1945-1946 m. ir 1956-1959 m. Jie nesivadina Lenkijos lietuviais, kaip ir Seinų-Punsko lietuviai, dėl ypatingo ryšio su Lietuva.

Frontui praėjus per Lietuvą ir prasidėjus sovietiniam terorui, nemažai jaunų vyrų bėgo į Lenkiją. Pirmąja repatriacija galėjo pasinaudoti visi Lenkijos piliečiai iki 1939 m. ir lenkų tautybės žmonės, nepaisant jų kitos pilietybės. Ta repatriacija pasinaudojo nemažai Vilniaus krašto lietuvių, taip pat Aukštaitijos, Žemaitijos, Suvalkijos lietuvių. Antrąja repatriacija pasinaudojo lietuviai tremtyse ir iš lagerių. Tai buvo dažniausiai lietuviai iš mišrių su lenkais šeimų, kai kurie dirbtinai sudarydavo su lenkais vedybas. Patekę į Lenkiją išsikurdavo ir savaip kurdavosi. Visos priemonės buvo pateisinamos, patyrus sovietinės tikrovės siaubą. Tuo laikotarpiu Lenkija buvo laikoma prieangiu į laisvą pasaulį.

Nedaug kalbama, retai parašoma apie šią lietuvių išeiviją, nebent „Tėviškės žiburiuose“ skiltyje „Pasaulio lietuviai“ pasirodė žinutė apie Seinų-Punsko krašto lietuvių, neišėjusių iš savo žemės, raunamus, slopinamus, bet kietai atsilaukančius. Kartais ir ilgesnis straipsnis pasitaiko.

Lietuviai, apsigyvenę etninės Lenkijos plotuose, o daugiausiai po karo atgausose vakarinėse ir šiaurės (Rytprūsijų) žemėse, yra mažiau žinomi, nelankomi iš Lietuvos kaip Kanadoje, JAV lietuviai. Žinoma, Lenkijoje gyvenantieji lie-

tuviai nedoleriniai. Tokie pat skurdžiai, kaip visuose buvusio socialistinio bloko kraštuose. Jie neturi galimybių lietuviškai veiklai, nepajėgia išnaudoti savo tautinio potencialo, kaip lietuviai laisvojo pasaulio kraštuose.

Lietuvių išeivijos Lenkijoje gyvenime pažymėtini du laikotarpiai: slapstymasis – 1945-1955 m. ir visuomeninės bei kultūrinės veiklos (nuo 1956 m.).

Pirmaisiais pokario metais veikusi Lenkijoje speciali sovietų NKVD tarnyba ieškojo lietuvių, tikrino, pasitraukusius ar vėliau pabėgusius iš Lietuvos suimdavo ir išsiveždavo. Nukentėjo daug žmonių. Vis dar sužinome ir prirašome prie nukentėjusių ne vieną asmenį, ne vieną lietuvišką šeimą. Kad ir pasislėpę, iškreipę pavardes, vardus, gimimo metus, kalbėję lenkiškai vis dėlto negalėjo atsikvoti lietuviškumo. Susitelkę pasidžiaugdavo, padainuodavo lietuviškai, pradėdavo daina „Leiskit į tėvynę...“ Garsas per išdavikus pasiekdavo sovietų specialiąsias tarnybas. Daugėjo skaičius suimtų ir išgabentų į Sibirą. Prisidėjo prie to Vilniaus krašto lenkai, supratę lietuvių kalbą, žinoję lietuviškas dainas. Kartu reikia pasakyti, kad šalia priešiški lietuviams buvo ir geros valios lenkų. Ispėdavo apie pavojus, padėdavo pasitraukti į kitą gyvenamą vietą, aprūpindavo saugesniais dokumentais.

Antras laikotarpis buvo palaimingasis – gaivus, kaip pavasaris po žiemos įšalo. Atolydis, prasidėjęs tautinėms mažumoms Lenkijoje 1954 m., skatino telktis į sambūrius įvairiais pavadinimais, dažnai Lenkijos Lietuvos draugystės pavadinimu. Įsteigus Lietuvių visuomeninės kultūros draugiją 1957 m. kovo mėnesį, per susiorganizavusius draugijos skyrius Seinų-

nai tik 361 atvyko per visus metus.

Imigracijos skyrius atidžiai stebi jų atvykimą ir stengiasi teikti pilną informaciją jų gyvenamam kraštui, kad nepasikartotų praeitų metų čigonų migracija iš Čekijos. Ji prasidėjo dėl duotos klaidinančios informacijos apie lengvas apsigyvenimo galimybes Kanadoje.

Imigracijos ir pabėgėlių tarnyba šių metų pirmame ketvirtyje 28 čigonams iš Vengrijos suteikė pabėgėlių statusą. Rasta, (Nukelta į 8-tą psl.)

Punsko krašte ir kitur Lenkijoje, prasiveržė vėsi lietuviška veikla, kuri betgi negali būti lyginama su lietuvių išeivijos veikla laisvo pasaulio kraštuose.

Lenkijoje jau buvo pakankamai laisvės tautinėms mažumoms, bet galimybės ribojosi skurdus gyvenimo lygis, skaudžiai atsiliepię sunkus pokario dešimtmetis. Šios išeivijos reikšmė lėmė ir tai, kad buvo arti Lietuvos. Jos lietuviška veikla buvo greičiau ir arčiau žinoma kovojančiai Lietuvai. Vėliau ji buvo žinoma ne tik pavergtoje tėvynėje, bet ir viso pasaulio lietuviams.

Praėjo 45 metai lietuviško būvio Lenkijoje, kurio trys dešimtmečiai saugė buvo skirti kovojančiai Lietuvai. Pagaliau einant į pabaigą dešimtmečiui pasidžiaugėm pergale, nors išsikvotos Lietuvos laisvės ir nepriklausomos Lietuvos valstybės lūkesčiai vangiai pildosi.

Pasikeitė veiklos pobūdis – tai lyg ir trečias išeivijos laikotarpis. Seinų-Punsko kraštas prie pat Lietuvos gyvena naują savo gyvenimą. Draugijos skyriai Lenkijoje jaučiasi nutolę, pamiršti. Stengiamasi laikyti savo išgalėmis. Galimybės mažėja. Senosios kartos dauguma Vroclave, Varšuvoje, Šečine, Slupske, Gdanske, Bydošče, Lodzėje, iškeliauo amžinybėn, kiti persikėlė į Vakarų, rečiau į Lietuvą. Jaunoji karta jau kitokia. Jaučiama susidomėjimo, veiklesnių ryšių stygis su Lietuva. Įsigali nuogaštavimo nuotaika, kad palieka vieni vieni, užmiršti. Susirūpinta skyrių, mažesnių sambūrių veiklos archyvinio palikimo – kad neprazūtų, išliktų lietuvių tautos istorijai.

Lietuvos istorijos instituto, naujausios istorijos bendradarbiai padėjo su išeivijos Lenkijoje istorijos rašymu pagal išsamiausių ir patikimiausių šaltinių. Vroclave ir Šečine skyriai jau perdavė pagrindinę dalį savo archyvų Lietuvos istorijos institutui Vilniuje. Skubama surinkti žinių iš gyvenančių dar senesnės kartos veikėjų. Kiti skyriai dėl jų archyvinio palikimo tarsis su draugijos centro valdyba Seinuose. Atrodo, kad bus saugomas archyvinis palikimas statomame Lietuvių kultūros centre Seinuose. Tai vyksta lėtai, nuosekliai. Galima tikėtis, kad ir šis darbus bus gerai atliktas.

Savaitė Lietuvoje

Valstybės skola

BNS pranešimu, Lietuvos valstybės skola gegužės 1 d. buvo 8,5 bln. litų. Finansų ministerijos duomenimis, ji sumažėjo 34,5 mln. litų per mėnesį. Visa valstybės skola gegužės 1 d. sudarė 20,08%, o užsienio skola 14,01% planuojamo metinio bendrojo vidaus produkto (BVP). Šiais metais numatoma sukurti 42,3 bln. litų vertės BVP.

Sutartis su patarėjais

Birželio 4 d. Lietuvos turto fondas ir Prancūzijos Banque Paribas pasirašė finansinio patarėjo sutartį, skelbia BNS. Prancūzijos banko vadovaujama grupuotė patars vyriausybei privatizuojant „Mažeikių naftą“, „Būtingės naftą“ bei „Naftotiekę“ ir derantis su JAV bendrove „Williams International“. Pastaroji ketina įsigyti po 33% visų trijų bendrovių akcijų.

Tikimasi, kad trijų naftos įmonių akcijos turėtų būti parduotos iki liepos 17 d. Ūkio ministeris Vincas Babilius pabrėžė, jog tikslas yra ne „šiai parduoti“, bet išvystyti gamybą šioje srityje.

Ribojama KGB-istų veikla

„Lietuvos aidas“ žiniomis, Lietuvos seimas birželio 5 d. pritarė pateiktam įstatymui, kuriuo ribojama buvusių SSRS valstybės saugumo komiteto darbuotojų veikla bei draudžiama jiems užimti kai kurias pareigas. Įstatymas uždraustų buvusiems KGB pareigūnams dirbti valstybės tarnautojais, valdymo, savivaldos, krašto apsaugos, teisėsaugos institucijose, valstybės kontrolėje, strateginio uždavio ūkio subjektuose.

Seimo pirmininko Vytauto Landsbergio pateiktas įstatymas SSRS valstybės saugumo komitetą (NKVD, MGB, KGB) siūloma pripažinti nusikaltusiomis organizacijomis, dalyvavusiomis karo nusikaltimuose, vykdžiusiomis genocidą, priepauidas, terorą ir politinį persekiojimą SSRS okupuotoje Lietuvoje.

Valiutos nustatymo tvarka

BNS skelbia, kad Lietuvos banko valdyba birželio 4 d. patvirtino naują lito ir užsienio valiutų santykių nustatymo tvarką. Lito ir svarbiausių Lietuvos ūkiui užsienio valiutų santykiai bus nustatomi kiekvieną darbo dieną, o kitų valiutų – kartą per savaitę. Nustatyti lito ir užsienio valiutų santykiai galios tol, kol bus nustatyti nauji.

Priimtas telekomunikacijų įstatymo straipsnis

Kaip rašo „Lietuvos aidas“, birželio 9 d. Lietuvos seimas priėmė Telekomunikacijų įstatymo straipsnį, kuriuo reguliuojama konkurencija šioje srityje. Telefoninio ryšio operavimo teisės suteiktos privatizuojama-

mam telekomui iki 2002 m. Tai buvo priimta konservatorių frakcijos balsais, o visos opozicinės frakcijos priešinosi.

Vyriausybės nuomone, liberalizavus rinką Lietuvos telekomas neatlaikytų tarptautinės konkurencijos ir sužlugtų. Opozicijoje buvo teigiama, jog monopolį geriau būtų suteikti, jeigu telekomą toliau galėtų valdyti valstybė. Jį parduvus užsienio bendrovėms, visas pelnas bus išvežamas iš Lietuvos. Taip pat pareikšta, kad reikėjo mažinti arba riboti telekomo monopolį, nes tada „mažėtų ir jo kaina, taigi ir mokesčiai už paslaugas vartotojams“.

Aplinkos apsaugos diena

Birželio 5 d. aplinkos ministerijoje buvo surengta Pasaulinės aplinkos apsaugos dienos minėjimas, praneša „Lietuvos aidas“. Išskirtinas dėmesys buvo skiriamas vandenų apsaugai, Jungtinėms Tautoms paskelbus šūkį „Dėl gyvybės žemėje saugokime mūsų jūras“. Įvairiuose pranešimuose aptartos gamtos saugos problemos ir pristatyti duomenys apie Lietuvos aplinkos būklę.

Lietuvoje yra sukaupta daugiau kaip 4,000 tonų pasenusių, susimaišiusių ir neatpažįstamų pesticidų. Vien tik juos tvarkyti jau išleista per 2 mln. litų, o su-naikinti prireiks dar 11 mln. litų. Kenksmingą poveikį turi ir krašte esantys daugiau kaip 900 sąvartynų, į kuriuos kasmet išvežama apie 5 mln. tonų įvairių atliekų. Apie 65-70% teršalų į orą išmeta įvairios transporto priemonės, kurių padaugėjo, ypač didmiesčiuose.

Baltijos jūros tyrimai parodė, kad dėl sumažėjusios taršos gausėjo kai kurių nykstančių gyvūnų skaičius. 1990-1994 m. pastatyta daug vandens valymo įrenginių, dėl kurių pagerėjo jūros pakrantių sanitarinė būklė. Įsteigtas saugomų teritorijų tinklas, kuris apima apie 11% Lietuvos teritorijos.

Minėjime buvo įteikta pirmoji aplinkos ministerijos Ceslovo Kudabos premija už visuomeninę veiklą aplinkosaugos srityje Dzukijos valstybinio parko ekologui, rašytojui Henriui Gudavičiui.

Priimtas valstybinių pensijų įstatymas

Birželio 9 d. Lietuvos seimas priėmė Valstybinių pensijų įstatymą, pagal kurį Kovo 11-sios Nepriklausomybės akto signatarai gaus pirmojo laipsnio valstybinę pensiją, rašo „Lietuvos aidas“. Jiems nebus ribojamas tokių pensijų skyrimo per kalendorinius metus skaičius.

Šiomet dėl valstybinės pensijos skyrimo galėtų kreiptis 16 Nepriklausomybės akto signatarų. Nuo gegužės 1 d. valstybinė pirmo laipsnio pensija yra 552 litai. Dabar 23 signatarai yra pensininkai. (Nukelta į 3-čią psl.)

Šiame numeryje

Lietuvos saugumas

Patikimiausia saugumo garantija yra pati tauta

Lietuviai kaimyninėje Lenkijoje

Šalia priešiški lietuviams buvo ir geros valios lenkų

Kai saugumiečiai sekė užsienio lietuvius

Aiškintasi, kaip išeivijos lietuviai palaiko ryšius su Lenkijos lietuviais

Kalbėk man, Tėvyne!

Banditų vardais vadinti tauriausieji Tėvynės gynėjai

Tolima šalis pasidaro artima

Vilniaus medikai atlieka praktiką Turkijos ligininėse

Suvenyras iš Žemaitijos

Įrengėm keletą daržukų, miške prisijūnaujam šieno

Nuo Žemės į Mėnulį

Matyti filme vaizdai neduoda atsakymo

Lietuvių grupės žygis Afrikoje

Pravartu pėsčiomis pamatuoti šio žemyno gatves

Jo dvasinis žemynas – Lietuva

Kazio Bradūno eilėraščiai giesmėmis ir maldomis suskamba

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada.
Tel. 905 275-4672. FAX 905 275-6755. E-mail: tevzib@pathcom.com

Canada Post Registration nr. 509 Sales Product Agreement nr. 1001760
LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai".
REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, Vyt. Kastytis, R. Sakalaitė-Jonaitienė, Č. Senkevičius, G. Gaiztūnė. Metinė prenumerata – \$42, pusmetinė – \$21, mėnė – \$52, garbės – \$62. Oro paštu į užjūrius – \$135. Amerikoj – JAV dol. Pavieniai nr. – 1 doleris. Adresų keitimo reikalui kreiptis į "TŽ" administraciją. Skelbimai ruošiamam nr. priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę. Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st and 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: 905 275-4672. U.S. office of publication, Lewiston, NY 14092. Subscriptions: regular \$42.00, supporter \$52.00, honorary \$62.00 per year. PERIODICALS Postage paid at Lewiston, NY, US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškės žiburiai", P.O. Box 1195 Lewiston, NY 14092. CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3. Printed in Canada. ISSN 0040-4063.

Torino drobulės istorija vaizdajuostėje

AURELIJA M.
BALAŠAITIENĖ

Legendinė Torino (Italijoje) drobulė, dengusi mirusio Kristaus kūną, tapusi istorine relikvija, daugelį šimtmečių buvo hierarchij, mokslininkų studijų dėmesio centre. Tai drobulė, kurią, pasak senų legendų ir enciklopedijose rastos informacijos, Juozapas Arimatietis uždengė mirusio Kristaus kūną pagal žydų tautinę ir religinę tradiciją. Toje drobulėje, tarp kraujo žymių, su modernių kompiuterių pagalba, galima įžūrėti nukankintą Kristaus veidą. Kurį laiką buvo tvirtinama, kad tai ne autentiška drobulė, bet sumanuso specialisto pagamintas rodinys.

Š.m. birželio 1 d. vakare Cleveland'o Dievo Motinos parapijos mažojoje auditorijoje klebonas kun. Gediminas Kijauskas, SJ, sukvietė parapijiečius pažūrėti vaizdajuostės apie Torino drobulę. Pats, beveikiškai užkimes, pavedė Nijolei Kersnauskaitę perskaityti jo parašytą trumpą įvadą. Sušvitus ekranui, žiūrovai, beveik sulaukę kvapą, įsmeigė akis į ekraną, sekdami Kristaus kančią, atvaizduotą legendinėje drobulėje. Ji nuo 1586 m. buvo laikoma Torino Šv. Jono Krikštytojo katedroje. Tai 3 pėdų 7 colių pločio ir 14 pėdų ilgio audeklas, kuriame yra išlikusios kraujo dėmės. Drobulės istorija nuo XVI š. yra ilga ir sudėtinga. Nuo 1578 m. laikyta Torino Šv. Jono Krikštytojo katedros koplyčioje, šalia karališkų rūmų, buvo perkelta į Konstantinopolį, paskui į Liney Prancūzijoje, o nuo 1983 m. priklauso Vatikanui.

Su drobule padaryta daugybė cheminių tyrimų ir nuotraukų, stengiantis išaiškinti, kaip joje atsirado Kristaus veidas.

Tik prieš šimtą metų Vatikanas leido drobulę fotografuoti.

Vaizdajuostė prasideda su Kristaus laidotuvių kaimu, kurio kytiniai rodė tuščią kapą. Archeologai, chemikai ir Izraelio tekstilės specialistai tą drobulę tyrinėjo, norėdami nustatyti jos gijų kilmę, kad tai iš tikro Izraelio kilmės audeklas. Moksliniai DNA mikrobiologinių tyrimų rezultatai parodė, kad jame yra vyriško kraujo dėmės, nepaisant prieš kiek šimtmečių tas kraujas joje atsirado. Tyrimai buvo daromi abipus Atlanto – Europos ir Amerikos universitetuose bei laboratorijose. Išvada: toje drobulėje atsispindi Kristaus kančios istorija, kurią tiksliai apibūdino vienas mokslininkas: tai "sadištiesiausias žmogaus nužudymo metodas".

Buvo graudu atkurtame Kristaus paveiksle stebėti žaizdas rankose, kojos, šone. Baisiai atrodė kruvinai sumuštos blauzdos, žaizdotos rankos, o visą vaizdajuostę lydėjo įvairių specialistų, profesorių ir mokslininkų komentarai. Atrodo, kad tai autentiška drobulė, dengusi Kristaus kruviną kūną, o cheminių tyrimų ir kompiuterių analizės dėka galima beveik matyti tikrą Kristaus veidą, nes iš tikro niekas nežino kaip Jis atrodė. Taip pat retkarčiais toji drobulė yra viešai rodoma. Susirenka tūkstantinės minios ją pamatyti.

Pasibaigus vaizdajuostės rodymui, žiūrovai giliai atsiduso, sukrėsti tokio tikrovinio Kristaus kančios pavaizdavimo ir įtikinti tos drobulės autentiškumu.

Tenka pareikšti padėką parapijos klebonui kun. Gediminui Kijauskui už tokį vertingą vakarą, kuris kiekvieną žiūrovą privertė giliai susimąstyti.

MIRTIES PRANEŠIMAS

A.a. APOLONIJUS DIMITRIJEVAS

mirė 1998 m. kovo 2 d. Toronte. Palaidotas Jordanville, NY, graikų vienuolyno kapinėse.

Šeima

MYLIMAI MAMAI

Ata

KONSTANCIJAI ŠUKEVIČIENEI

mirus,

dukra ALDONĄ BARBATAVIČIENĘ ir jos artimuosius nuoširdžiai užjaučia draugai –

V. A. Baltrušaičiai

S. Katkauskaitė ir J. Mažeika

A. I. Beresnevičiai

V. G. Tumosai

Ata

LIUCIUI ULBINUI

netikėtai atsiskyrus su šiuo pasauliu,

brolių ALGI, VANDĄ, žmoną IDĄ, tėvą STEPONĄ, seseris bei jų šeimas nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime –

I. A. Kusinskiai

M. A. Trumpickai

L. H. Končaičiai

M. Juozaitienė

E. Tribinevičienė

Lietuvių draugijos Lenkijoje Slupsko skyriaus susirinkimas 1992 m., minint 30-čio veiklos sukaktį. Kalba centro valdybos Seinuose atstovas, jo dešinėje – skyriaus pirmininkė JOANA JUREVIČIENĖ, jo kairėje – skyriaus valdybos sekretorius ANTANAS SURAUČIUS

Kai saugumiečiai sekė užsienio lietuvius

Archyviniais duomenimis paremta studija Lietuvos žurnale

"Genocidas ir rezistencija" 1998 m. 1 (3) numerį išspausdino JUOZO BANONIO studiją "Devintojo dešimtmečio Lenkijos lietuvių politinio gyvenimo bruožai KGB bylos 'Tramplinas' puslapiuose". Jame rašoma ne tik apie Lenkijos lietuvių, bet ir išėjusių tautiečių, besistengiančių pasiekti sovietų okupuotą Lietuvą per Seinių lietuvių. Čia pateikiama dalis tos studijos. Kai kurios antraštės tekste – "TŽ" redakcijos. RED.

Užvedus bylą "Tramplinas"

1980 m. Lenkijoje išplinta nepriklausomosios savavaldės profesinės sąjungos "Solidarumas" ("Solidarność"). Tai visame pasaulyje žinomas judėjimas, istorikų dar vadinamas "spontaniška ir tikra darbininkų klasės revoliucija", skatinusia piliečių visuomenės formavimą ir išreiškusia jos siekius. Šis judėjimas lėmė politinius pokyčius ne tik Lenkijoje; tai "buvo svarbiausias įvykis Vidurio Rytų Europoje po Antrojo pasaulinio karo, gal net ankstesnių laikų". Kaimyninėje valstybėje plintančios antikomunistinio judėjimo idėjos negalėjo aplenkti ir Suvalkų trikampyje gyvenančių lietuvių, o per juos, kadangi jie palaikė intensyvių ryšių su sovietų Lietuva, pasiekė ir mūsų respubliką. Todėl neatitiktinai mėginamas šį procesą kuo daugiau valdyti KGB Lietuvos SSR padalinys (Lietuvos SSR valstybės saugumo komitetas) 1980 m. lapkričio 10 d. užveda informacijos bylą, koduojamą "Tramplino" vardu. Bylos pavadinimas aiškintinas sovietinio saugumo požiūriu į Lenkijos lietuvių, kaip potencialius antisovietinių idėjų perdavimo tarpininkus tarp Vakarų ir Rytų kraštų.

Taigi komplikuojantis Lenkijos Liaudies Respublikos vidaus padėčiai KGB Lietuvos SSR padalinys pradeda labiau domėtis Suvalkų trikampio lietuvių nuotakomis ir nuostatomis. Jau 1981 m. liepos mėn. Lietuvos SSR

KGB I-ojo skyriaus viršininkas V. Karinauskas išsiuntinėja savo valdiniam miestuose bei rajonuose raštus, kuriuose raginama išsiaiškinti Lietuvių gyventojų ryšius su Lenkijos lietuvių. Kiek vėliau, tą pačių metų rugšėjo 7 d. Lenkijos pasienio teritorijoje įvyksta slaptas abiejų komunistinių kraštų saugumiečių susitikimas. Lietuvos SSR sovietiniam saugumui atstovavo minėtas V. Karinauskas, o Lenkijos LR – Vidaus reikalų ministerijos saugumo tarnybos centro "aparatikai" V. Krulis, K. Šimanovskis, F. Lucevičius ir Suvalkų vadijos saugumo tarnybos viršininkas G. Zimnickis. Be to, dalyvavo SSRS ambasados Lenkijoje atstovas pulkininkas N. Semaska. Pirmiausia susitikime detalai aptarta Lenkijos lietuvių padėtis, konstatuota, jog Suvalkų trikampyje gyvena 10,500 lietuvių, kurių dauguma yra tikinčios. Šis tautinė mažuma apibūdinantis skaičius įdomus tuo, kad Lenkijos Liaudies Respublikos laikotarpiu oficialūs duomenys apie kitų tautybių gyventojų nebuvo publikuojami motyvuojant apskaitos nevedimu.

Susitikime pažymėta tendencija – retėja Suvalkų trikampio lietuvių inteligentijos gretos, nes gabenieji jų persikelia į Varšuvą, Katovicus, Gdanską, Gdynę, Ščeciną. Saugumiečiams kėlė nerimą stiprėjanti Pasaulio lietuvių bendruomenės (PLB), siekiančios suvienyti visame pasaulyje pasklidusius lietuvius, įtaka, jos atstovų bendradarbiavimas su mūsų tautiečiais Lenkijoje. Pastarųjų tautinis, patriotinis sąmoningumas buvo palaikomas istorine ir religine literatūra, tiesiogiai gaunama iš Vakarų šalių. Susitikime konstatuota, kad per SSRS sieną ne tik išsiuntinėjama ši medžiaga (dažnai dalimis), bet ir "vyksta abipusis informacijos pasikeitimas žodine forma". Be to, užsiminta apie Vyriausiojo Lietuvos

išlaisvinimo komiteto (VLIK'o), Bendro Amerikos lietuvių fondo (BALF'o), "Santaros-Šviesos" federacijos veiklos pėdsakus Lenkijos lietuvių gyvenime.

Vakarų lietuvių

Lenkų saugumiečiai išreiškė pageidavimą, kad jų darbą su LLR lietuviams labai palengvintų informacija apie Vakarų lietuvių, atvykusius į Lietuvos SSR, bei lietuvių, vykstančius į Lenkiją susitikti su "kapitalistinių šalių" piliečiais, taip pat duomenys apie "lietuvių emigracijos centrus", "Lietuvos Katalikų Bažnyčios kronikas" leidimo organizavimą. Lietuvos SSR sovietiniai saugumiečiai pasidžiaugė, jog pavyks išsiaiškinti lietuvių išėjimo organizacijų ryšius su Lenkijos lietuviams, o per juos atskleisti kontaktus su "Lietuvos SSR nacionalistiškai nusiteikusiems asmenims". Žodžiu, abiejų šalių saugumiečiai sutaria veikti linkme, bylojančia komunistinio bloko šalių vienybę.

Draugiškas kaimyninių valstybių saugumiečių ryšius netrukus pajunta Lenkijos lietuvių, pageidavę literatūros lietuvių kalba ir papildomų lietuviškų klasių mokyklose. Tuomet LLR vidaus reikalų ministerijoje jiems buvo atsakyta, kad šis klausimas derintas su Lietuvos SSR KGB.

Suvokdamas didėjančią "Solidarumo" vaidmenį Vidurio Rytų Europoje, KGB Lietuvos SSR padalinys parengia aktualių klausimų sąrašą, kuris padėtų suprasti Suvalkų trikampio lietuvių nuostatas ir požiūrius. Tais klausimais užsimojama išsiaiškinti, kaip ir kokiais būdais ar kanalais Vakarų lietuvių išėjimai palaiko kontaktus su Lenkijos lietuviams, ko jie siekia, kokie lietuvių santykiai su "Solidarumo" veikla, kiek lietuvių Lenkijos įvykių metu (turime omenyje 1981 m. gruodžio 13 d. karinis perversmas) atsidūrė užsienyje, kokiais tikslais ten liko ir kur apsigyveno, kuo pasireiškia katalikų dvasininkų veikla bendradarbiaujant su Lietuvos katalikų bendruomene, kurios religinės organizacijos ir kurie tautiškai nusistatę asmenys turi tikslą panaudoti LLR lietuvių, kad galėtų "prasiskverbtį LSSR ir politškai paveikti sovietinius piliečius".

Lietuvos ypatingajame archyve saugomos bylos "Tramplinas" medžiaga rodo, kad saugumiečiai sutelkė nemažą būrį rezidentų ir agentų, kurie mėgino rasti atsakymus į minėtus klausimus. Išlikę agentūriniai pranešimai brėžia pakankamai aiškios ne tik Suvalkų trikampio, bet ir aktyvių Varšuvos lietuvių nuomonių kontūrus. Tarp tų dokumentų autorių išskirtinė vieta tenka rezidentui Rašidovui, sėmusiam informaciją iš lituanisto, agentui Vitui – jį į Varšuvą pakvietė asmuo, buvęs tiek sovietų, tiek lenkų saugumo akiratyje, – bei agentui Antanui, viešėjusiam Varšuvoje, Punske ir perdavusiam ataskaitą Rytų Berlyne. Atmetus komunistinės ideologijos šampūrus ir žvelgiant kritiškai, šių trijų veikėjų pranešimai vertintini kaip išsamūs, vienas kitą papildantys ir įvairiais aspektais atskleidžiantys Lenkijos lietuvių gyvenimą šaltiniai. (Bus daugiau)

• Nereikia užmiršti, kad didelių sumaiščių atveju mus tikriausiai vėl puls lenkai... Beginklūs visada yra masinantis grobis. (J. Aistis)

SPAUDOS BALSAS

Lenkai patenkinti prezidentu

Toronto lenkų dienraštis "Gazeta" š.m. birželio 5-7 d.d. laidojo rašo: "Pirmųjų 100 dienų Valdo Adamkaus prezidentavimo apžvalga rodo, kad jis nors 50 metų gyveno už vandenyno, tačiau greit suprato padėti Lietuvoje. 'Kas kartą vis geriau jaučiu krašto pulsą' – pripažino Adamkus viename pokalbyje.

Nors jo pirmtakas Algirdas Brazauskas skundėsi mažomis prezidento teisėmis, paliekančiomis jam tik užsienio ir gynybos reikalus, Adamkus įrodė, kad jis nesileis aplenkiamas sprendžiant svarbius krašto vidaus reikalus. (...) Jis įrodė, kad gali būti ryžtingu derybininku – visi prezidento rinkimų metu jo kritikuoti žinybų viršininkai buvo priversti pasitraukti: švietimo, sveikatos apsaugos, vidaus reikalų, žemės ūkio. Buvo likviduoti jo manymu nereikalinga Europos reikalų ministerija.

Tas pats dienraštis birželio 2 d. laidojo rašo: Lenkijos senato pirmininkė Alicja Grzeskowiak, besilankydama Lietuvoje, negalėjo susitarti su seimo pirmininku Vytautu Landsbergiu dėl tautinių mažumų įstatymo pataisų, tačiau su Adamkumi viskas vyko sklandžiai. "Antrą oficialaus vizito Lietuvoje dieną Lenkijos respublikos senato pirmininkė taip pat kalbėjosi su prezidentu Valdu Adamkumi. Ji jam padėjo už naudingos viešos lenkų institucijos – Universiteto Studiorum Polona Vilnensis arba ligšiolinio Vilniaus lenkų universiteto įregistravimą. (...) Palyginus su tuo, kas buvo neseniai, matau pažangą. Nebėra to nepalankaus nusistatymo, kuris buvo anksčiau".

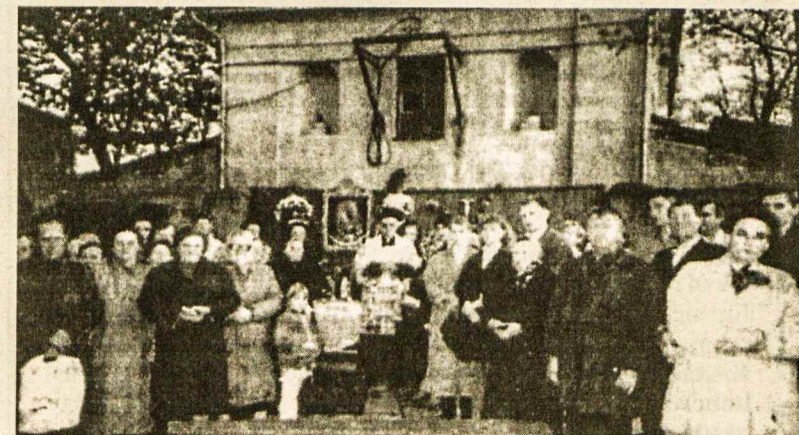
Įregistruotas universitetas

Dėl Vilniaus lenkų universiteto įregistravimo Krokuvos katalikų savaitraštis "Tygodnik Powszechny" š.m. birželio 7 d. laidojo pasisaką: "Ši žinia Lenkijoje buvo beveik nepastebėta. Tikrai 'Gazeta Wyborcza' pranešė, kad po septynių metų ginčų ir nuomonių skirtumų Lietuvos valdžia įregistravo Vilniaus lenkų universitetą. (...) Lenkų universiteto reikalingumas vis dėlto buvo gana ribotas. Be abejonų, didele verte buvo lenkų dėstomoji kalba, tačiau čia nebuvo mokoma jokio dalyko, kuris nebūtų dėstomas lietuvių mokyklose. Lenkų kalbos problema išsprędė lenkų kalbos lektoriumas valstybiniame universitete. (...) Vis dėlto svarbiausia lenkų universiteto

yda buvo nuolatinė stoka dėstytojui: vietinių profesorių, galinčių reguliariai vadovauti užsienio mokslo ministerio pareigų ir Vilniaus lenkų universiteto įregistravimui, kai tuo tarpu liberali lenkų spauda, kaip minėtasis savaitraštis "TP", Paryžiaus žurnalas "Kultura" laikėsi nuosaikumo. Palankiai prof. Zinkevičiaus pažįstoms buvo pasisakyta netgi Lenkijos senate: "Mokyklos, kurioje dėstoma lenkų kalba, absolventas negali tėti studijų aukštesniajame lygyje, nes nepakankamai moka krašto, kuriame gyvena, kalbą" ("Gazeta", 1998.VI.12-14). Lietuvos valdžia vis dėlto pasirodė nuolaidi LLS-gos reikalavimams.

Pamaldos prie šventovės vartų

Vienintelę Vilniaus Užupio priemiestyje veikusią Šv. Baltramiejaus šventovę 1949 m. sovietai uždarė ir joje įrūšė skulptūrų dirbtuves. Šiuo metu ta švė yra gražinta tikintiesiems, tačiau dirbtuvių savininkas nenori persikelti į jam paskirtas patalpas šiaurės miestelyje. "Kurier Wilenski" š.m. gegužės 15 d. laidojo rašo: "Kas dieną 19 val. prieš Šv. Baltramiejaus švė užupėje renkasi keliolika (kartais daugiau) asmenų. Prie vartų, vedančių į sūnioką švė kun. Jan Szutkiewicz (...) laiko gegužines pamaldas. (...) Tuo būdu tikintieji nori atkreipti Vilniaus savivaldybės ir dvasinės vyresnybės dėmesį į tai, kad švė dar nėra gražinta. Ją stengiasi atgauti gandai katalikai ir nori, kad pamaldos vyktų jų gimtajai kalbai. (...) Kunigas yra optimistas. Jo manymu demokratiniam krašte, kokia yra Lietuva, problema bus teisingai ir logiškai išspręsta: šventovė bus gražinta jos tikrosios funkcijos. Tuo tarpu kas dieną ponas Kęstutis Mickevičius atneša Švč. Mergelės Marijos paveikslą, pastato jį prie vartų, o aplinkiniai gyventojai rūpinasi, kad nepribruktų naujų gėlių... Šv. Evangelija skaitoma gudiškai, o po jos giedama lenkiškai". J.B.

Prie uždarytos Šv. Baltramiejaus šventovės Vilniuje meldžiasi susirinkę tikintieji. Šventovė gražinta jiems, bet joje įrengtų skulptūrų dirbtuvės savininkas nesikrausto kitur

Nuotr. "Kurier Wilenski"

Ata

KONSTANCIJAI ŠUKEVIČIENEI

mirus,

dukra ALDONĄ su šeima, dukra REGINĄ ir sūnų

GYTAUTĄ su šeimomis Lietuvoje bei artimuosius nuoširdžiai užjaučia –

Bronius Lunas

...Ne mirtis, tikrai metamorfozė
Tai kita būtis... kita kelionė...
V. Laugalis, M.A., B.Th.

Mielos
a. a. EUGENIJOS
(Grabytės)
FEDARIENĖS

penkerių metų mirties prisiminimui Mišios iš jos sielą bus aukojamos 1998 m. liepos 4 d., 11 val. ryto Šv. Kazimiero lietuvių šventovėje, Vinipege.

Prašome prisiminti ją savo maldose –

vyras Evaristas ir šeima

Seinų lietuvių būrelis prie savosios bazilikos su Pasaulio lietuvių bendruomenės pirmininku VYTAUTU KAMANTU ir pavaduotoja MILDA LENKAUSKIENE, kurie ten lankėsi 1997 m. vasarą. Viršuje – lenkiškas įrašas „Kristus – laisvės šaltinis“

Kalbėk man, Tėvyne!

Lietuvos politinių ir tremtinių sąjungos Varėnos skyriaus surengtame moksleivių konkurse „Kovų ir kančių istorija“ geriausią įvertinimą laimėjo Senosios Varėnos A. Rylskišo vidurinės mokyklos mokinės – R. Pekoriūtė, XI kl., Ž. Smolskaitė, X kl. Čia spausdinama dalis jų rašinio „Prašau-kalbėk man, Tėvyne“

Mane supa Tėvynės žodžiai...

Ji paaima mane už rankos ir veda į pasaulio pažinimo šalį. Nesvarbu, kur link nukryptų žvilgsnis, į ką bėpažvelgiau, – visur girdžiu man kalbantį tėvų žemės balsą...

Kas pavasarį grįžtantys paukščiai, žalmu nušvintantys žiemkenčių laukai, pro šalį skriejantis vėjas, žydras debesies lengvumas, žviturus kregždžių plastėjimas – tai vis žodžiai, kuriais Tėvyne į mane prabyla.

Girdžiu Jos balsą putojančiame upelio čiurlenime, žalia-me žolės švelnume, išarto lauko platybėje, bedugniame rugiagėlių mėlynume, paslaptingame šalikėlių akmens tylėjime...

Suklūstu... Ilgesingas žiogs smuikavimas, tylūs motinos žingsniai, raminanti mėnesienos tyla, gilus mano senelio atodūsis, trūnijantis kryžius šalikėlėje – tai vis Tėvynės kalba...

Nenutik!... Prašau – kalbėk man, kalbėk!

Tyliai ir svajingai, pačiais šviesiausiais ir skaidriausiais žodžiais į mane prabyla vaivorykštė. Tiek daug visko sudėta į jos spalvas... Geltona – gintarai, sumigę ant smėlio smilčių, ilgai ir sunkiai keliavę iš juodos berakštės jūros gėlmės... Raudona – šalnos pakąsti jurginai ant nebylaus Tėvynės gnyčio kapeilio... Balta – drobiniai marškiniai, laiko ir kirvarpų išgraužtoje mano močiutės skrynioje, liūdnas nuometas ant ašarojančios nuotakos pečių... Žalia – saulės nutviekstas pušų viršūnių vainikas, su kiekvienu ryto saulės spindulių suliepsnojančias akinamą, neapsakomą grožiu...

Tai ji! Tai Tėvyne su manim kalbasi!

Pakyla vėjas, ir staiga virš girios ir laukų į debesis atsimuša saulėlydžio žara, nudažydama juos raudonai. Raudona raudona per visą dangų... Kraujo jūroje siūbuoja medžių šakos, supasi viršūnės, paukščiai tarsi ko išsigandę, klykdamie pakyla iš lizdų. O vakaro dangus toks gėrmingas... Jis primena tą baugų laiką, jaunus vyrus, „lyg vyturius su išsukintais sparnais“ (kažkur skaičiau šiuos žodžius). Tik motinų sapnų keliais, nusėtais vilties žvaigždžių, retkarčiais sugrįš jė namo... Staiga prabyla plazdanti saulėtekio viltis. Ramina, guodžia...

Pagaliau imu suprasti, kad ir tai man kalba Tėvyne.

Bet ar visus Tėvynės žodžius žinau?

Tiek daug man kalbėjo Tėvyne, bet ar viską pasakė? Ne, tikrai ne viską... Tai supratu, kai ramų baltą pavakarį (žiema jau ruošėsi iškelti) mus prie savo pirkios slenkčio pasitiko Andrius močiutė: „Dzieve, kaip gerai, kad juos dar kas nor prisimena...“ Štai tada supratu, kad man pasaulis prasideda už... ašaros.

Tegu kalba Andriaus močiutė – Aldona Saulėnaitė-Zarkauskienė, moteris, jaunystę praleidusi šalia bunkerio, šalia ginkluotų vyrų, šalia baimės ir nežiniuos.

Jos lūpomis tarsi Tėvyne į mane prabyla, nukeldama į kita, nematytą, nepajausią, visai nesuprantamą pasaulį.

„Ot buvo kur vyrai, kap angelai koki. Dzieve, o toki drausmingi, nei jie susplūsi, nei jie nieko.“ (...) „Mes jų tep laukdavom... Ir mama mūs, ir tėvas mylėjo juos labai.“ (...) „O jau kap žūsta kokis (partizanas), Dzieve, tai tadu verkiam verkiam visi, verkiam pasislėpę jau nuo kaimynų...“ – kalba apie žmones, kurie supo negailestingą pokario metais... „Toki geri, tikri angelai...“ – nepaliaudama kartoją. Šmėkštelė liūdesio gaidelė: „Dabar tokių jau nėra“...

Susimąstau – kodėl nėra? Ko reikia žmogui, kad pasijustų savo žemei priklausąs, ko reikia, kad atskirtų, kur link jo širdis kryпта, kad suprastų, kam jis reikalingas? Ar būtina laikyti rankoje ginklą, žvelgti į pasaulį iš bunkerio dugno, kad suprastum, kiek širdyje turi meilės Tėvynei...

Andriaus močiutė kalba toliau:

– Kap vasario 16-tą šventė (tai, Dzieve, jų tadu suvejo gal kokie 20 (...), tai kap suklaupė an tos aslos pas mus šaltos, tai, Dzieve, visi rožančių kalbėjo, meldė. Ir tokias maldas partizanikas jie turėjo. Meldės visi suklaupę...“

Vėl susimąstau... Kokie tai turėjo būti žmonės, kad perdien tūnoję bunkerio šventės rytą suklaupę ant žemės prašyti Dievo malonės?

Tarsi matau tamsų kambarį (jį šiek tiek nušviečia pro langą krintanti mėnulio šviesa) ir keiliom eilėm prieš medinį kryžių ant sienos suklaupusius narsius Tėvynės gynybus. Neįtikėtinas vaizdas... Nejučia pasidaro liūdna – „dabar tokių jau nėra...“

„Išgandė, sunaikino... Šitokius vyrus... Ir labai gaila, kad nei vieno neliko mūs pažįstamo partizano. Va kap kur taigi likdavo, o mūs vargšai visi žuvo...“

Buvo dar vienas balsas vakaras, kai kalbinome politinės kalinės Stasės Saulėnaitės-Sro-

gienės sužeistą širdį. Ašara daug ką pasako, ji atskleidžia begalinį pasaulį, ir nesvarbu, ar ji rieda skruostu, ar yra saugoma, slepiama nuo savęs ir kitų. Šios narsios moters žodžiuose jaučiu didelį skausmą:

„Nu, paskui prasidėjo tardymai. Manęs nemušė, bet nedavė miegot du mėnais. Vis kai tik naktis – gult, tai mane – į kabinetą. Nu ir paskui žalia pasidariau. Jau tai tie kareiviai tempdavo. Sakė: „A, banditka, bayšsia...“ Reiškia, bijojau aš... Aš tai tiesiog jėgų neturėjau, nieko. Nu, ir paskui du mėnaisi tardė tardė...“

Ilgą laiką neprašytas svečias – ašara slėpėsi moters širdyje. Nesirodo ji ir dabar... Įdėmiai, nenuleisdama akių, stebiu Stasės Saulėnaitės-Srogiene veidą. Nors plati šypsena stengiasi užgožti besilepiantį skausmą, tačiau gilus mėlynų akių žvilgsnis viską išduoda... Tikrasis pragaras – Stasės Srogiene gyvenimo duris pasibeldė 1951 metais, kai ją areštavo už partizanų rėmimą:

„(...) Lageriai, sniego va, vos ne virš galvos, šalčiai. Mus veddavos statybosna. Reiškia, po penkis susikabinam, nu, ir visa kolona. Jei prašneksi ką nors (ba per miestą vedavo), tai tuoj pat ir šauna į koloną. Tai ten kam tenka – ir gatava. Nu, tai va taip vedavo ir labai cinga sirgdavom, tų vitaminų stoka. Labai prastas maistas buvo: tų silkų galvų tan vandenin išverda ir va taip suvalgai, ten duonos 400 g. duodavo, tai visai dienai, reiškia. Aš tai neiškėsdavau – iš karto suvalgydavau (...). Kai taip va eidavom, labai miegas indavo, baisiausiai. Už tai, kad iš darbo dar parveda, tai dar reikia zonof atkasti tie takai (o ten baisios pusnys būdavo – ten žmogaus nesimatydavo!) Tai dar porą valandų čia padirbėjam parėjusios, na, o paskui jau cik atsiguli, ir va jau kelia vėl į darbą...“

Tie, kurie mylėjo Tėvyne, nuėjo kryžiaus kelius. Šią akimirą girdžiu, su kokia meile Stasė Saulėnaitė-Srogiene kalba apie tuos, kurie Tėvyne gynė, saugojo, mylėjo:

„Jie (partizanai) baisūs kankiniai buvo, ateidavo sušalę, alkani toki, baisu žiūrėt būdavo, Dieve, Dieve... Mama iš karto verkė, o paskui nieko nežiūrėjo – apklostu juos, apklostu... Škadavojo labai, kap savo vaikų gailėjo“.

Kalbėk man, Tėvyne, partizanų lūpom! Tegul pats skausmas kalba: „Mes krauju įrašėm ant žemės, per amžius tu, Lietuva, būsi laisva“. Kalėjime sėdėt už Tėvyne yra laimė (...) Tegu mane geruoju prašo, tegu žada aukso kalnus, tegu užmuša ar supjausto į gabalus – iš manęs nieko nesužinos; o jei užmuš, aš to nebijau, nes tūkstančiai žūsta už laisvę...“

Nors narsa ir pasiryžimu liepsnojo Tėvynės gynybų širdys, tačiau geležinės jos nebuvo. Retsykiais aplankydavo ir sunkios akimirkos.

„Šiandien mes nežinome, kiek pareikalas dar kraujo Tėvynės išlaisvinimas. Jau per daug aukų, per daug rodos, kraujo, bet gal dar tik pradžia.“

Tolima šalis pasidaro artima

Sovietmečiu Turkija Lietuvai buvo tolma, svetima šalis. Dabar ji suartėjo su Lietuva. Veikia ne tik tai jos ambasada Vilniuje, bet ir prieš devesius metus įsteigta Turkijos-Lietuvos draugija, kuriai pirmininkauja totorių palikuonė

DOC. L. SKŪPAS, Vilnius

Dar taip neseniai lietuviams atrodė, kad egzotiškoji Turkija labai labai toli, kad ji tarsi pasakų šalis, gana paslaptinga ir nepasiekiamą. Dėl politinių priežasčių sovietiniais metais net susirašinėti su Turkija buvo neįmanoma. Jeigu mes, lietuviai, apie šį kraštą šį bei tą ir žinojome, tai turkams Lietuva buvo visai negirdėta neręgėta šalis. Bet paskelbus Lietuvos nepriklausomybę Turkija viena iš pirmųjų pripažino mūsų respubliką ir į ją atsiuntė savo ambasadorių Gezer.

Tarp dviejų šalių užsimezgė prekybiniai, moksliniai ir kultūriniai ryšiai, prasidėjo Lietuvos prekybininkų kelionės į Stambulą. Vilniaus universiteto medicinos fakulteto studentai beveik kasmet atlieka praktiką Turkijos ligoninėse. Lietuvos sportininkai, muzikai, politikai draugauja su savo kolegomis Turkijoje. Vaikų šokių ansamblis „Liepsnelė“ dveji metai iš eilės dalyvauja tradicinėje Turkijos vaikų šventėje, gyvena turkų šeimose, koncertuoja kartu su savo bendraamžiais ir naujais draugais.

1995 m. gruodžio 5 d., vadovaujantis Lietuvos visuomeninių organizacijų įstatymu buvo įsteigta Lietuvos-Turkijos draugija. Ne taip senai įvyko jos ataskaitinis susirinkimas, kuriame apžvelgta draugijos veikla. Ataskaitą pateikė draugijos vicepirmininkė istorikė, kunigaikščio Vytauto atvežtų totorių palikuonė Tamara Bairašauskaitė.

Per ataskaitinį laikotarpį draugija supažindino lietuvius su turkų papročiais, menu, kultūra, muzika, ekonomika, literatūra, virtute, o turkus – su Lietuva.

Turkijos ambasada rėmė ir teberemia draugijos veiklą. Tėminiuose draugijos susirinkimuose dalyvauja abiejų tautų atstovai, kviestiniai svečiai, žurnalistai, Turkijos ambasados darbuotojai, kurių tarpe yra du ar trys jau kalbantys lietuviškai.

Susirinkimų metu rodomi filmai apie Stambulą, apie garsias Turkijos pianistes Guher ir Suher Pehinel ir pan.

Skaityta nemaža pažintinių paskaitų apie buvusią tolimą, bet dabar jau artimą šalį.

Ponia Gulsen Gezer kalbėjo apie moterų būklę Turkijoje seniau ir dabar, VU docentas, šių

Kelsis Lietuva, mūsų jau nebebus. Joje vėl užvirs gyvenimas, mūsų niekas neatmins, banditų vardais vadins, mums bus skaudu...“

Žodžiai liūdni ir pranašiški. Išties pralietas marios kraujo, banditų vardais vadinti patys tauriausios Tėvynės gynėjai, tačiau klysta partizanų kunigas J. Lelečius – Grafas, sakydamas „mūsų niekas neatmins“. Tie, kurie išgirs Tėvynės balsą, kalbantį iš partizanų dienoraščių ir prisiminimų, iš jų kančios, – tie supras!

„Krauju mes aplaistėme Lietuvos laukus ir miškus, kasdien mūsų širdys nuiliūdusios, matant tas neteisybes, o jei mūsų širdys galėtų verti krauju, mes būtume kruvini, mūsų gyslose neliktų nė lašelio kraujo, jose tekėtų ašaros ir ašaros“. O kad mes mokėtume įdėti tiek tikro jausmo, visu protu ir siela pasinerti į tikėjimą, kad mes priklausom Tėvynei, jos žemei, o ne ji mums priklauso... O kad galėtų mūsų lūpose suskambėti tokie žodžiai apie Tėvyne...

Dabar aš suprantu Tavo žodžius, Tėvyne!

Širdy liepsnoja pažinimo liūdesys ir džiaugsmas... Man gera – prieš mane verčiasi naujos žodžių prasmės, juos girdžiu ir suprantu. Skaudu, nes tokie žaidžioti, išskankinti, išniekinti, išskentę didžiausias negandas, kaip tie Tėvynės gynėjai, bet su tikėjimo viltim: „Man bus lengva gulėti kapely, kai Tėvyne džiaugsmu sužydės“.

Ir dabar aš girdžiu: ir liūdesio, ir skausmo, ir vilties kupini Tavo, Tėvyne, žodžiai visur – upokšnio čiurlenime, paukščio sparnų plazdėjime, vidurnakčio tyloje...

Ačiū Tau už visus žodžius!..

eilučių autorius, supažindino dalyvius su XIII š. pabaigos-XIV š. pradžios turkų poetu-dainiumi Yunus Emre, kurio eiles beveik visi turkai moka atmintinai. Dauguma poeto posmų virtę liaudies dainomis. Apie šį lietuviams nežinomą turkų poetą laikraštis „Literatūra ir menas“ išspausdino išsamų straipsnį.

Nepamirštas ir Turkijos menas. Daug dėmesio susilaukia M. Mažvydo bibliotekos Meno skyriaus vedėjos Laimės Lukoševičienės pokalbis apie Turkijos meno paminklus, miniatiūras ir t.t. 1997 m. kovo 1 d. draugijos nariai, kurie lankėsi Turkijoje, dalijasi savo kelionių įspūdžiais, rodo vaizdajuostes. VU dėstytoja Galina Miškinienė supažindina su Turkijos švietimo sistema, kartu su VU studente Natalija Nasibova pasakoja apie turkų kalbos kursus Stambule, kuriuose jos abi praėjusią vasarą dalyvavo.

Draugija suorganizavo keletą viešų renginių Vilniaus gyventojams. 1996 m. lapkričio 21 d. ambasados salėje įvyko kompozitoriaus Vytauto Juozapaičio autorinių koncertas kuriame buvo atliekamas vokalinis ciklas turkų poezijos motyvais. 1997 m. birželio 7 d. Mokytojų namuose draugija surengė vaikų piešinių parodą-konkursą „Turkijos ir Lietuvos vizija“, o 1997 m. gruodžio 3 d. drauge su Lietuvos muzikos akademijos studentais ir dėstytojais surengė lietuvių ir turkų kompozitorių kūrybinių koncertų.

Nors draugija pajamų neturi, bet ambasados padedama šiek tiek lėšų turėjo, tačiau beveik visas jas panaudojo labdarai: padėjo išleisti fotoalbumą apie Lietuvos totorius, rėmė „Arkos“ galerijoje surengtą dailininko Algio Skackausko darbų parodą, „Baroti“ galerijoje Klaipėdoje surengtą dailininkės Adilės Efendi darbų parodą, skyrė lėšų Rytų Lietuvos mokykloms, „Lietuvių namams“ ir Vilniaus IV-jai internatinei mokyklai.

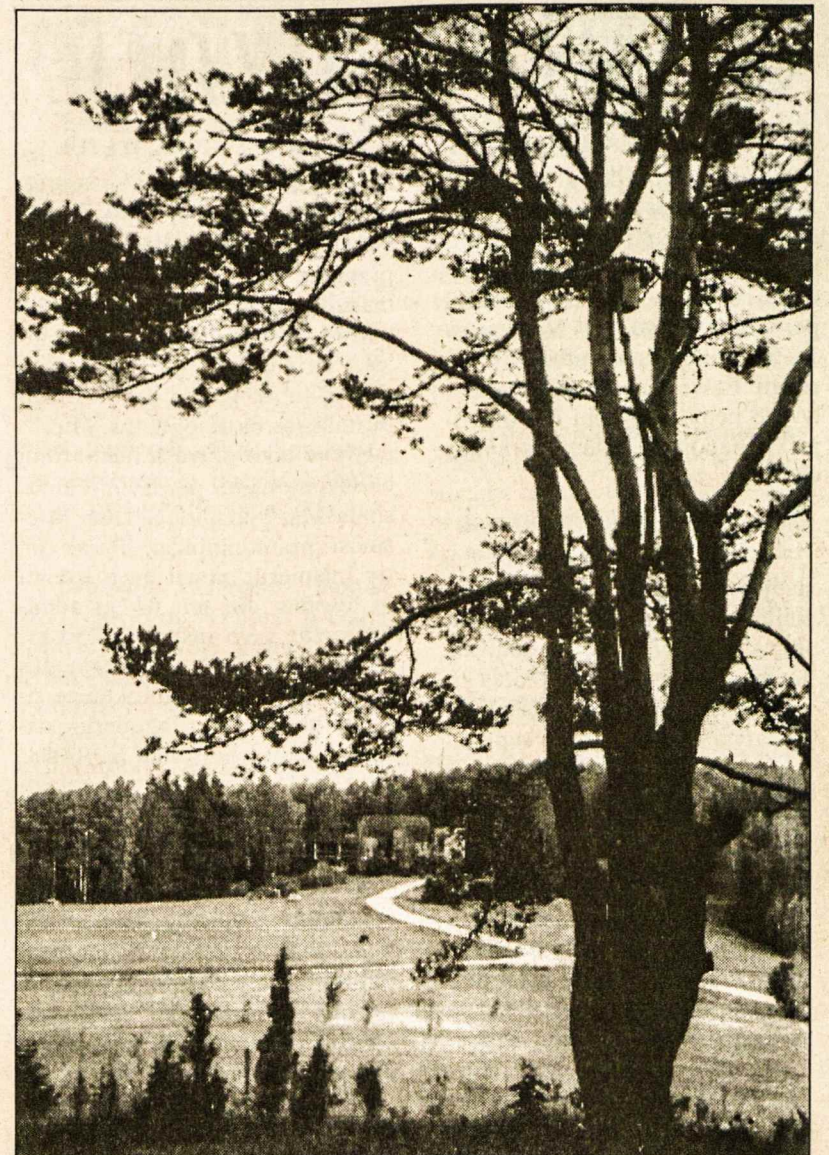
Draugijos nariai švenčia Turkijos šventes, kviečiami dalyvauti ambasados renginiuose, susitiko su Turkijos prezidentu Demireliu, kuris neseniai lankėsi Lietuvoje ir VU atidarė turkų kalbos ir kultūros centrą.

Nemažai narių studijuoja turkų kalbą: ją dėsto lektorius iš Turkijos Erdalnas Basbug.

Žinoma, dar ne visos galimybės išnaudotos, nes trūksta ir laiko, ir pinigų, ir kitokios paramos. Draugijos valdyba dirba visuomeniniais pagrindais, iš meilės tolimajai Turkijai.

Išrinkus naują valdybą (pirmininkė Tamara Bairašauskaitė, vicepirmininkas Laurynas Skūpas ir penki aktyvūs nariai) manoma, kad darbas bus našesnis. Jau prasidėjo turistinės lietuvių kelionės su poilsiu prie Viduržemio ir Egejos jūros, ekskursijos į Stambulą, Izmirą, Efezą ir kitas Turkijos vietoves.

Turkija Lietuvai, o Lietuva Turkijai vis stipriau spaudžia draugystės ranką. Insallah! Ačiū Dievui!

Jaukus gamtos kampelis Lietuvoje vasaros metu Nuotr. V. Kapočiaus

Su alyvom gyvenusi, po alyvom atgulusi

Albinos Žilinskaitės-Kučinskienės, istoriko Kučinsko-Kučo žmonos, laidotuvės

1998-ųjų gegužės 21-ąją Vilniuje mirė Albina Žilinskaitė-Kučinskienė (1910-1998), mūsų žymaus istoriko, Antano Kučo-Kučinsko, Štuthofio kalinio, atminimui, rengdavo susitikimus Kaune, Sruogų namuose.

Velionė mylėjo ne tik alyvas, rožes. Mylėjo poeziją, pati rašė eilėraščius, yra išleidusi knygutę. Jos laidotuvių diena – gegužės 23-oji, šeštadienis, pasitaikė nepoetiška, pikta, rudeniška: lijo, šiaurės vėjo gūsiai lamdė, plėšė skėčius. Ji tarsi kalbėjo – pasimokykime iš senosios, išeinančios kartos stiprybės, santūrumo, meilės gėlėm, poezijai... O gamta aplink nuplauta lietaus vis tiek vilioje viliojo žaluma, spalvom, atspalviais.

Genovaitė Gustaitė

Savaitė...

(Atkelta iš 1-mo psl.)

Kariniai mokymai Lietuvoje

Liepos 1-31 d.d. Lietuvoje, Klaipėdos apskrityje įvyks tarptautiniai SAS (NATO) ir partnerių mokymai „Baltic Challenge ‘98“. Dalyvaus 4,500 karių, atvyksiančių su ginkluote, karine technika bei amunicija iš užsienio valstybių – Estijos, Suomijos, Vengrijos, Norvegijos, Švedijos, Latvijos, Danijos, Vokietijos, Olandijos, Lenkijos, JAV bei jungtinio Baltijos kraštų bataliono „BALTBAT“.

Kariai atliks pagalbos teikimo, tvarkos palaikymo ir stabilizavimo veiksmus imituojant žemės drebėjimo pasekmių sąlygas. Pagal dalyvaujančių karių skaičių šiemet šie mokymai bus didžiausi Europoje, skelbia „Lietuvos aidas“ (nr. 112). RSJ

Lietuva-Turkija draugijos valdybos nariai doc. L. SKŪPAS ir dėstytoja G. MIŠKINIENĖ įteikia Turkijos prezidentui lietuvių dailininkės A. EFENDI paveikslą

OVER A CENTURY OF SERVICE

1874

Turner & Porter

LAI DOTUVIŲ NAMAI

TORONTE
ETOBICOKE
ir
MISSISSAUGOJE

Knygų rišykla
"SAMOGITIA"
meniškai įraš
knygas bei žurnalus

A. PLENYS

3333 Grassfire Cres., Mississauga,
Ont. L4Y 3J8. Tel. (905) 625-2412

LAISVOJE TĖVYNĖJE

LIUTERONŲ ŠVENTOVĖ

Evangelikų liuteronų vysk. Jonas Kalvanas pašventino naują šventovę Šakių rajono Saudargo miestelyje. Senoji buvo sprogdyta II D. karo metais, o naujoji pernai buvo atvežta iš Vokietijos. Ją tik reikėjo sumontuoti ir įsirengti. Pašventinimo iškilnėje dalyvavo nemažai svečių iš Vokietijos. Giedėjo Šilutės parapijos choras.

NAUJOS KAPINĖS TRAKUOSE

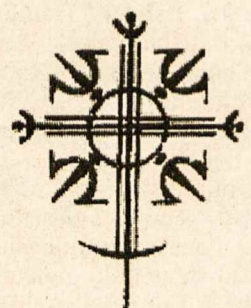
Vėlinių dieną buvo atidarytos naujos Trakų kapinės, suprojektuotos A. Markūnienės tarp kelių, vedančių į Vilnių ir Lentvarį. Joms pasirinktas 8,3 ha plotas yra ant kalvų. Ant aukščiausios bus pastatyta koplyčia. Apie septynių metrų aukščio pagrindinių kryžių pašventino Trakų parapijos klebonas kun. Vytautas Rūkas. Naujosios kapinės bus laidojami įvairių religijų traktiečiai. Lig šiol Trakuose buvo trejos kapinės – katalikų, ortodoksų ir karaimų. Žydai buvo laidojami šalia katalikų kapinių gerai prižiūrimoje vietoje.

TOTORIAI IR KARAIMAI

BNS pranešimu, pastarajame keturių dešimtmečių Lietuvoje padidėjo totorių kilmės gyventojų skaičius o pastebimai sumažėjo karaimų. 1959 m. Lietuvoje gyveno 3.023 totoriai ir 423 karaimai. 1997 m. pradžioje Lietuva jau turėjo 4.600 totorių ir tik 257 karaimus. Daugiausia totorių tada gyveno Vilniaus, Kauno, Klaipėdos, Alytaus ir Visagino rajonuose. Daugiausia karaimų susitelkę Vilniuje, Trakuose ir Panevėžyje. Sėsliausi yra Trakų ir Panevėžio karaimai, kuriems priklauso 80% bendro Lietuvos karaimų skaičiaus. 1989 m. totoriai sudarė 0,14% visų Lietuvos gyventojų o karaimai – tik 0,01%.

PAGALBA NARKOMANAMS

Narkomanija, seniau labiau paplitusi didžiosiose Lietuvos miestuose, jau yra pasiekusi ir mažesnius. Sveikatos apsaugos ministerijos medicinos skyriaus vadovė O. Abraitytė sausio pabaigoje žurnalistus supažindino su nauja narkomanų gydymo tvarka. Gydymui ji laiko narkotikų badu sukeliamą reiškinį sumažinimą ar net visišką pašalinimą. Pasaulyje jų yra kelios rūšys, o Lietuva naudoja tik metadonų. ELTOS duomenimis "Lietuvos rytuose", iš 99 Vilniaus narkologijos centre metadonu gydyti pacientų 40% po šešių mėnesių gydymo nebesivirkštė narkotikų, buvo patenkinamos būklės ir beveik visi dirbo. Oficialios narkomanų statistikos Lietuva neturi. Rezultatai būtų liūdini. Pasak specialistų, 90% 11-15 metų vaikų jau yra uostę narkotikų, o 22% berniukų ir 21,2% mergaičių narkotikus vartoja sistemingai.

Dievas teikia mums meilę,
kad mylėtume tą, kurį
Jis mums duoda"

Lougheed Funeral Home

Žmonės, kurie atjaučia kitus

Sudbury Ontario

PĖDOS SPECIALISTAS

CHIROPDIST ROBERTAS NEKRAŠAS, M.D., D.C.H.

- KULNO SKAUSMAI
- PĖDOS SKAUSMAI
- PIRŠTŲ DEFORMACIJOS
- NAGŲ DEFORMACIJOS IR GRYBELINIAI SUSIRGIMAI
- JAUGĖ NAGAI
- VIETINĖ NEJAUATA IR CHIRURGINIS GYDYMAS
- SENIORŲ PĖDŲ PRIEŽIŪRA

- VAIKŲ EISENOS NESKANDUMAI
- PLOKŠČIAPĖDYSTĖ IR EISENOS SUTRIKIMAI
- PĖDOS DEFORMACIJŲ TAISYMAS ORTOPEDINIAIS INDEKLAI
- PRIMAME VISUS PLANINIUS DRAUDIMUS
- STERILŲ ĮRANKIŲ

PRIMAME LIGONIUS TRIJOSE JUMS PATOGIOSE VIETOSE:
 88 ANCASTER, 352 WILSON ST. E. TEL 648-9176
 88 HAMILTON, 609 UPPER JAMES ST. TEL 388-3541
 88 HAMILTON, 255 MAIN ST. W. TEL 523-7944

DOVANA UNIVERSITETUI

Šiaulių miesto taryba perdavė naujam Šiaulių universitetui Verslo ir informacijos namus, praeityje vadintus Inžinierių namais. Sprendimas buvo padarytas pernai ilgame posėdyje, kad naujasis Šiaulių universitetas 1997 m. rudenį juose galėtų pradėti savo pirmuosius mokslo metus. Miesto taryboje teko praversti net vardinį balsavimą namų perdavimo klausimu. Mat tokia idėja labai priešinasi pramonininkai. Pasak jų, tie Inžinierių namai buvo įsteigti jų lėšomis. Jie ten turėjo administracinę savo raštinę ir 150 kv. metrų plotą nuolatinei pramonės gaminių parodai. Šiaulių universitetas buvusiuose Inžinierių namuose planuoja įsteigti Kvalifikacijos institutą ir savo technologijos fakultetui gauti ten sukauptą turtingą technikos biblioteką.

SANTUOKOS TIK ŠVENTOVĖSE

Šilutėje gausėja jaunos šeimos, pasirenkančios santuoką ir Sutvirtinimo sakramentą tik šventovėse. Jos atsisako iškilmingų vestuvių savigalybės salėje. Tai sudaro problemą civilinės metrikacijos skyriaus vedėjai Danutei Banionienėi. Mat Lietuvos seimas dar nėra pakeitęs santuokos įstatymo, kad civiliniai metrikacijos skyriai pakaktų tik religinę santuoką atlikusio kunigo pranešimo pavardės pakeisti pasuose bei kituose dokumentuose.

GAISRAS VILNIAUS PASTATE

Vilniaus dramos teatro patalpose kilo gaisras, ruošiant scenovaizdžius Kęstučio Antanėlio režisieriaus dramos "Meilė ir mirtis Veronoje" spektakliui. Scenos darbininkams skirtame persirengimo kambaryje sudegė sofa, drabužių spinta, stalas, radijo imtuvai, televizorius, asmeniniai teatro darbuotojų daiktai. Vyresniajam scenos mašinistui Biliui Juchnevičiui apdegė rankos ir veidas. Pirmoji pagalba jam buvo suteikta geležinkelio ligoninėje, o dabar jis gydomas ambulatoriškai. Ugniagesiai ieško nakčia įvykusio gaisro priežasčių. Salėje tada nebuvo žiūrovų. Gaisras, padaręs kelis žūstančių litų nuostolio, nesustabdė "Meilės ir mirties Veronoje" spektaklių.

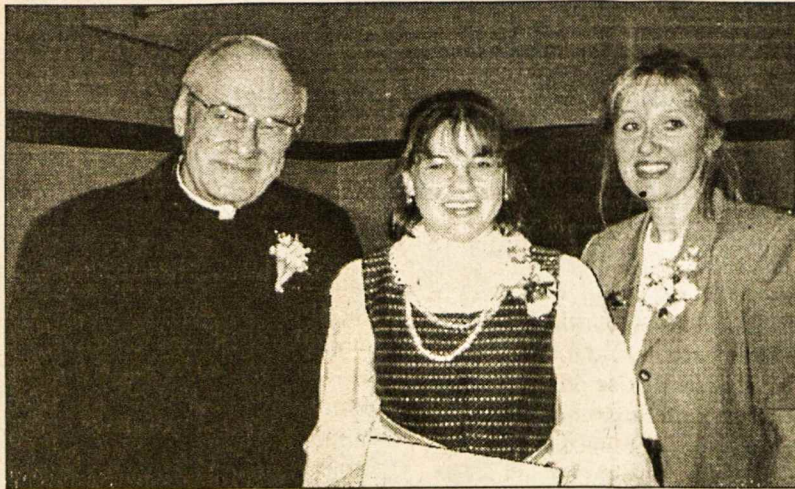
BAUSMĖS NELEGALŲ VEDLIAM

Beveik visiškai atsikratyti nelegaliai vadinamų pabėgėlių iš Azijos Lietuvai padėjo jos šalta žiema. Didžioji jų dalis, išgąsdinta šalčio, staiga sutiko grįžti namo į savo šiltus kraštus. Ten jie buvo ir nusikrauti, užmiršę svajones apie Vokietiją, Kanadą ir netgi JAV. Dabar Lietuvoje jau yra pradėtos gerokai griežtesnės bausmės nelegalių vedliams. 1997 m. vasarą su 59 Azijos šalių nelegaliais buvo suimti ir trys jų vedliai – Arnoldas Baikštys, Dimitrijus Jurksas ir automobilį vairavęs Jurijus Urbanovičius. Kauno miesto apygardos teismas A. Baikštį nuteisė 12 metų laisvės atėmimu, D. Jurksą – 11 metų. Šias bausmes jie turės atlikti sustiprinto režimo pataisos darbų kolonijoje. Abiem taigi reikės sumokėti baudas po 10,000 litų. Pusę jų turto bus konfiskuota. Automobilį vairavusiam J. Urbanovičiui buvo paskirta 15,000 litų bauda, papildyta šeštadaliu jo konfiskuoto turto. V. Kst.

Ivedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus
(Esu "Union Gas" atstovas)

Jurgis Jurgutis
Tel 905 383-9026

154 Darlington Dr.
Hamilton, Ontario L9C 2M3

Hamiltono Vysk. M. Valančiaus lit. mokyklos abiturientė DAIVA TIRILYTĖ džiaugiasi sėkmingai užbaigusi VIII skyrių. Nuotraukoje ji su Aušros Vartų parapijos klebonu kun. J. LIAUBA, OFM, ir mokyklos vedėja RŪTA KAMAITYTE

Didžiosios Britanijos lietuviai

PENKIASDEŠIMTASIS LIETUVIŲ SAJUNGOS SUVAŽIAVIMAS. Suvažiavimas įvyko 1998 m. balandžio 25-26 d.d. Lietuvių Namuose, Ealing W.5. Suvažiavimą pradėjo J. Alkis, kviesdamas tylos minutę pagerbti DBLS mirusius narius. Mandatų ir nominacijų komisija pranešė, kad dalyvauja 15 skyrių su 21 atstovu, atstovaujančių 644 nariams. Į prezidiumą centro valdyba siūlė J. Zoką, suvažiavimo atstovai – Z. Jura. Pirmininko vietą laimėjo J. Zokas. Sekretore tapo Aldona Padvoiskienė. Sveikinimų ir nutarimų komisiją sudarė iš Z. Juro, P. Bukauskienės ir D. Furmonavičiaus.

Suvažiavime dalyvaujantys svečiai: LR ambasadorius Justas Paleckis su žmona, PLB valdybos vicepir. Tomas Bartusevičius iš Vokietijos.

Ambasadorius J. Paleckis savo sveikinime linkėjo ir patarė, kad gyvenime yra reikalingas kompromisas svarbiausiems reikalams spresti. T. Bartusevičius sakė čia dalyvaujančią PLB valdybos prašymu tebebi suvažiuoti... Sveikinimo raštu – P. B. Varkala, J. Bendorius, kun. S. Matulis, MIC.

Priėmus darbotvarkę prasidėjo pati suvažiavimo eiga. Centro valdybos pirm. J. Alkio pranešimas, išspausdintas "Europos lietuvių" pora savaitę prieš suvažiuojant, sukėlė nepasitenkinimą dėl jo vienašališkumo vertinant savo veiklos faktus. Prie savo spausdinio pranešimo J. Alkis bandė kai ką pridėti ar taisyti.

Tarybos pranešimą padarė A. Padvoiskienė. Jis buvo trumpas ir bereikšmis, nes dauguma tarybos narių 1997 m. tarnavo centro valdybai, pamiršdami, kad jie yra lietuvių narių balsas ir kontrolė, kad centro valdyba vykdytų organizacijos duotus.

Apie "Europos lietuvių" kalbėjo jo vyr. redaktorius E. Šova. Iš jo pranešimo paaiškėjo, kad "EL" duoda nuostolius ir jo spausdinama tik 300 egz. Buvo daug klausimų. Vieni norėjo žinoti, kodėl visas iš "Lietuvos aidą" perrašinėjama, kiti klausė, kodėl "EL" turi griežtą cenzūrą, tretieji klausė, kad vyresniojo amžiaus žmonės negali skaityti – per mažas raidynas.

Lietuvių skautų Europos rajono vardu pranešimą padarė v.s. Vincentas O'Brien. Jaunimo sąjungos pirm. Ričardas papasakojo apie jaunimo veiklą, esą jaunimo sąjungos sportininkai dalyvaus tautinėje olimpiadoje Lietuvoje.

Londono šeštadieninės Maiorinio mokyklos vedėja Žilvė Slektytė-Stantov su šašomis akys "dėkojo" DBLS-gos centro valdybai už mokyklos sugriovimą. Apie tai jau buvo rašyta "TZ". Vedėjos kalbos metu salėje viešpatavo tokia tylą, kaip per laidotuves.

Svarstant Londono DBLS-gos I-jo skyriaus pateiktas nepasitenkinimo rezoliucijas direktoriaus J. Alkio, E. Šova ir J. Levinsko, kilo karštos diskusijos. Suvažiavimo pirmininkas pasimetė. Jam į pagalbą atėjo jo draugai J. Alkis ir E. Šova. Visi trys bandė pirmininkauti, šaukdamai vienas prieš kitą. DBLS yra įregistruota Britų Pramonės ir prekybos ministerijoje. Visi suvažiavimo protokolai turi būti po suvažiavimo pateikti minėti įstaigai.

Turėjo būti slaptas balsavimas. Jį reikėjo pakartoti, nes pirmasis balsavimas neatitiko atstovaujiamų balsų skaičiaus. Nepasitenkinimo rezoliucijos buvo atmetamos mažą balsų persvara. Mandatų ir nominacijų komisija pranešė, kad į centro val-

dybą kandidatuoja Vladas Gedminas, Jonas Padvoiskis, Klemensas Tamošiūnas ir D. Furmonavičius. Slaptame balsavime V. Gedminas gavo 298 balsus, J. Padvoiskis 276, K. Tamošiūnas 334, D. Furmonavičius 395. Išrinkti – K. Tamošiūnas ir D. Furmonavičius.

Tarybos aklamacijos būdu per rinkti – P. Bukauskienė, K. Blūdzienė. Revizijos komisija aklamacijos būdu palikta ta pati – I. Timmins, J. Kvietelaitis ir S. Staraka. Ateinančiam suvažiavimui išrinkta slaptu balsavimu Mandatų ir nominacijų komisija: Rima Gasparaitė, B. Butrimas ir B. Levinskienė.

Sveikinimų ir nutarimų komisija pateikė savo siūlomus sveikinimus Lietuvos prezidentui, ministrui pirmininkui, seimo pirmininkui, PLB valdybos pirmininkui, D. Britanijos premjerui – T. Blair. Komisija jokių nutarimų nepateikė. Tuo baigėsi DBLS-gos ne metinis suvažiavimas.

LIETUVIŲ NAMŲ AKCINĖS BENDROVĖS SUVAŽIAVIMAS. Visuomet lygiagrečiai su DBLS-gos suvažiavimu įvyksta LN bendrovės akcininkų suvažiavimas. Praėjo daugiau kaip pusė metų, kol bendrovės direktoriai parengė finansinę apyskaitą laikotarpiu 1996.XI.1-1997.X.31. Jie surengė akcininkų suvažiavimą, nepranešdami raštu nariams nei datos, nei vietos, o tik paskelbdami "Europos lietuvių", kad bus suvažiavimas 1998 m. balandžio 25 d. "EL" turi tik 300 prenumeratorių, tad ne visi akcininkai galėjo sužinoti apie suvažiavimą.

Visuose D. Britanijos akcinių bendrovių suvažiavimuose pirmininkauja bendrovės direktorių pirmininkas, sekretoriaują jos sekretorius, mūsų atveju pirm. K. Tamošiūnas, sekr. E. Šova.

Prasidėjus posėdžiui, buvo iškeltas klausimas, ar šis suvažiavimas yra teisėtasis? Daugumas akcinių negavo pranešimo-kvietimo ir bendrovės apyskaitų, kuriuos visi akcininkai privalo gauti pagal "Articles of Association of Lithuanian House Limited", paragrafu 64. Iš kito klausimas, ar mes, gyvendami D. Britanijoje, laikomės įstatymų, pagal kuriuos bendrovė įregistruota. Įstatymai sako, kad šiuo atveju suvažiavimas neteisėtas. Po įvairių pasisakymų pirm. K. Tamošiūnas pirmininkavo suvažiavimui.

Paiškėjo iš direktorių pateiktos finansinės apyskaitos, kad Lietuvių sodyba, kurią taip norima parduoti, laikotarpyje 1996.XI.1-1997.X.31 padarė pelno 53.322 svarus. Lietuvių Namai Londono priemiestyje Ealing per 4 mėnesius turėjo 13672 svarus nuostolio. "EL" turėjo pajamų 7816 svarų, išlaidų 8938 svarus – nuostolio 1122 svarai.

Tose apyskaitose yra skaitlinės 32077 svarai, išleisti socialiniams ir kultūriniais reikalams, bet D. Britanijos lietuviai neįjutė ir nematė jų kultūrinį parengimą nei didelės socialinės paramos. 4022 svarai išleisti direktorių kelionėms.

"Accounters" įstaiga tvarko LN bendrovės finansines knygas ir pati save revizuoja.

Išrinkti į direktorių valdybą – K. Tamošiūnas ir D. Furmonavičius. Dabar valdyba susideda iš J. Alkio, D. Furmonavičiaus, J. Levinsko, A. Motūzo, J. Snakaitytės, E. Šovos, K. Tamošiūno.

Liko neišspręstas klausimas, ar suvažiavimas buvo teisėtasis ir ar išrinkti direktoriai šiame suvažiavime yra teisėti? Stasys Kasparas

Hamilton, Ont.

HAMILTONO AUŠROS VARTŲ PARAPIJOS CHORO priešatostoginis pobūvis po repetitijos įvyko Jaunimo centro salėje. Dalyvavo apie keturiasdešimt asmenų. Choro seniūnas padėkojo visiems atvykusiems ir pakvietė kun. Pijų Šarpnicką, OFM, sukalbėti maldą.

Pabaigusių pobūvį buvo rengiami kasmet pačių choristų įėjimams. Šį kartą maloniai staigmena chorui padarė P. Skverekienės iniciatyva dar trys ponios – Bajoraitienė, Matukaitienė ir Vaitiekūnienė. Viskas buvo paruošta kaip iškilmingiausias balniū – stalių baltom staltiesėmis, žvakutės, gėlės, skoningai pagamintas šiltas ir šaltas maistas su vynu, o pabaigai kavutė su gausybe įvairiausių skanėstų. Parapijos ponijų padaryta staigmena choras buvo pagerbtas, nes jis gieda šventovėje kiekvieną sekmadienį. J.K.

HAMILTONO LIETUVIŲ MEDŽIOTOJŲ ŽŪKLATOJŲ sodybos saudykloje kiekvieną sekmadienį vyksta sportinis šaukimas į taikinius, atnešantis klubo nuosavybės išlaikymui daug pajamų. Didelė dalis narių nešauda, bet jie irgi nori prisidėti prie lėšų telkimo. Todėl valdyba tam reikalui rengia gegužinę liepos 5, sekmadienį, ir kviečia visus apylinkės lietuvius atsilankyti. Numatyta įvairių daiktų loterija; virtuvės pagaminamas maistas, yra apšaldomas vėsinamas valgomas ir salė. Gražiam orui esant viskas vyks po atviru dangum. Klubas laukia visų lietuvių. J.K.

Lietuviai Brazilijoje

ATEITININKŲ SUSITIKIMAS. 1998 m. balandžio 26 d. "Lituanikos" stovyklavietėje įvyko antrasis ateitininkų susitikimas. Po šv. Mišių buvo pietūs svečių namo svetainėje.

Popietės susirinkime buvo svarstyta, kaip užtikrinti Katalikų Šv. Juozapo bendruomenės ateitį (keli dalyviai čia pat užpildė pareiškimus tapti Bendruomenės nariais). Taip pat svarstyta galimybė atnaujinti lietuvišką vadinimą tradiciją. Po oficialios programos buvo sudainuota daug dainų. Susitikime dalyvavo keletas asmenų, kurių jau geras laikotarpis nesimėto lietuviškuose parengimuose. Kai kurie pašnekovai skirstėsi tik pradėjus temai.

LIETUVIŲ DIENA. Gegužės 24 d. Lietuvių katalikų Šv. Juozapo bendruomenė pakvietė tautiečius į Lietuvių dieną. O diena pasitaikė graži (Brazilijoje dar žiema), saulėta ir šilta. Po šv. Mišių ir skanių pietų dalyviai susirinko į medžių paunksmę gegužinėms pamaldoms. Pagiedojo litanią, buvo pradėtas iškilmingas posėdis. Jo tikslas – pagerbti Bendruomenės chorą, kuris praėjusiais metais atšventė 60-tąją sukaktį. Kad šis choras yra gyvas ir kūrybingas, tai stebuklas – sakė Bendruomenės pirmininkas, pradedamas iškilminga posėdį. Kiti S. Paulyje veikę lietuvių chorai, vieni anksčiau, kiti vėliau, išnyko.

Padėkos pažymėjimais už pasiūlytą lietuvišką dainai ir giesmei buvo apdovanotos: choro vadovė mokytoja Elvyra Kilčiauskaitė-Beluci (čia gimusi lietuvių) ir choro organizatorė Angelina Dirsytė-Tatarūnaitė (taip pat čia gimusi). Jos abi yra senųjų ateivių vaikai. Pažymėjimais buvo apdovanoti ir visi kiti, kurie tęsia to choro stebuklą. Tai žmonės, kurie iš meilės dainai ir lietuviškam reikalui kas savaitę suranda laiko repetitijoms. Pažymėjimai buvo įteikti choro dirigentams ir jau pensininkams muzikui F. Girdauskui ir Liudui Radlickui.

Be to, pažymėjimai buvo įteikti Lucijai Jodelytei-Butrimavičienėi už pasiūlytą ir išvermę mokant tėvų kalbą, ir Magdalenai Vinknaitienei už tautodailę. Svečiai skirstėsi klausdami kada bus sekančios susitikimas.

"LITUANIKOJE" Šv. Juozapo bendruomenės pastatytoje poilsio namuose jau gyvena 6 vyresnio amžiaus tautiečiai, yra vietos dar šešiams.

KITOS ŽINIOS. Tautinių šokių šokėjai rengiasi į dainų šventę Vilniuje. Onutė Paulė Tatarūnaitė tvarko kelių tūkstančių knygų lietuvišką biblioteką, esančią poilsio namų pusrūsyje. J.S.

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Lietuvių fronto bičiulių Čikagos sambūriui jau vadovauja pareigomis pasiskirsčiusi naujoji valdyba – pirm. Julija Smilgienė, vicepir. Marija Remienė, sekr. Aleksas Šatas, išd. Jonas Rugelis ir narys dr. Vacys Šaulys.

Niuorko lietuvių gydytojų ir dantų gydytojų draugijos metinis susirinkimas įvyko gegužės 9 d. Kultūros židinyje. Pirm. dr. Kons-tancijos Paprockaitės-Šimaitienės pranešimu, dėl lietingo oro susirinkimas buvo pradėtas Mišiomis ir bendrais pusrūčiais. Dr. Paulius Švitra skaitė paskaitą "Osteoporozis" apie kietosios kaulo medžiagos išakijimą, jo diagnozę ir gydymo metodus. Su revizijos pranešimu susirinkimo dalyvių supažindino ją atlikus dr. Leonilda Giedraitienė. Draugijos pirm. dr. K. Paprockaitė-Šimaitienė atkreipė visų dėmesį į retėjančias narių gretas. Buvo svarstoma, kaip jauni gydytojai galėtų perimti šios senos organizacijos vadovybę. Kilo mintis senojon valdybon įvesti praktiką atliekančius jaunos antrininkus. Tuo pačiu metu Kultūros židinyje įvyko ir Tautos fondo narių metinis susirinkimas, leidęs turėti bendras pertraukas.

Britanija

Edvardas Zemba, ilgametis Bradfordo "Vyčio" klubo narys ir mėgėjų grupės dainininkas, mirė gegužės 1 d., po ilgos ligos pakirstas širdies smūgio. Mirtis jį ištiko sulaukusį septyniolikos dešimt metų. Velionis buvo vedęs anglę, užauginęs sūnų ir dukrą, susilaukęs vaikėčių. Užuojautą likusį šeimai reiškia "Vyčio" klubas ir nariai.

DBLS Bradfordo skyriaus metinis narių susirinkimas buvo suauktas "Vyčio" klube balandžio 5 d. Jame naujon skyriaus valdybon buvo išrinkti ir ją sudarė pirm. A. Gerdžiūnas, išd. V. Gurevičius ir sekr. A. Blinstrubas.

Australija

Sydno lietuviai vis dar neturi savo kunigo. Jų sielovada ilgesni laiką rūpinosi iš tėvo pusės lietuvių kilmės kun. Jonas Girdauskas, SM, dabar jau grįžęs maristų kongregacijon. Lietuvių kalbos jis nemokėjo. Tad Mišios buvo atnaušijamos angliškai australų kalba. Jo lietuviškas nuotaikas buvo stiprinę apsilankymas Lietuvoje, gimtojoje tėvo žemėje. Maristai jį dabar pakeitė australu kun. Roger Bellmore, SM, Sydnin atvažiavę jį iš maristų parapijos. Kun. R. Bellmore pagalbą Sydnio lietuvių katalikų misijai buvo pradėjęs balandžio 19 d. Mišias jiems buvo planavęs atnaušinti tik tris pirmuosius mėnesio sekmadienius. Tačiau dabar jau sutiko Sydnin atvažiuoti kiekvieną sekmadienį iki 1999 m. pabaigos, išskyrus atostogoms skirtą liepos mėnesį.

Mečys Kymantas, gimęs 1920 m. rugpjūčio 3 d. Jonavoje, mirė Geelong'e balandžio 26 d. Velionis, Lietuvoje baigęs mokytojų seminariją, buvo pedagogas, chorvedys, muzikas, kūręs gražias lietuviškas

dainas, nors dirbo geležinkelėje. Velionis kūrybinė veikla Geelong'e praėjusiais metais buvo paminėta gražiu jo dainų koncertu. Su anksčiau mirusia žmona Sofija paliko keturis sūnus ir tryliką vaikėčių.

Urugvajus

Urugvajaus lietuvių kadaise garsino tautinių šokių grupė "Ažuolynas", paruošta ir vadovaujama dr. Alfredo Stanevičiaus. Urugvajaus lietuvių katalikų biuletenis, stebėdamasis nutrauktomis "Ažuolyno" repeticijomis, klausia, negi "Ažuolynas" jau tikrai yra priėjęs liepto galą? Mat šį šokanti jaunimo grupė jau neturi vadovo, o ar jį pavyks surasti, niekas nežino.

Gudija

Nutautėjusiems lietuviams pasiekti reikėjo rusų kalba leidžiamo laikraščio, rašančio lietuviškomis temomis. Tokiu laikraščiu tapo 1993 m. pradėtas privačiai leisti savaitraštis "Grodnenskaja nedelia" ("Gardino savaitė"). Jo vyr. redaktorė ir leidėja Tamara Kalko, grynakraudė gudė, bendradarbiaujanti su Gardino srities susivienijimu "Tėvynė", leido naudotis rusiškos "Gardino savaitės" puslapius lietuvių reikalams – ryšiams su lietuviškai nekalbančiais tautiečiais. Jiems buvo parūpinta informacijų apie Lietuvą bei jos finansinę pagalbą Gudijos lietuviams.

Lenkija

Platesnė informacija apie lietuvių ir lenkų susitarimą dėl vietos vysk. A. Baranauko paminklui paskelbtą žurnalas "Aušra". Šis nutarimas buvo pasiektas lenkų ir lietuvių posėdyje Varšuvoje balandžio 29 d. Posėdis buvo suauktas Lenkijos seimo vicemarsalkos Jano Krolio kvietimu. Jame dalyvavo Seinų miesto burmistras A. Gryguč, miesto tarybos pirm. A. Malkinski, Lenkijos lietuvių bendruomenės tarybos pirm. Algirdas Nevulis, Šv. Kazimiero draugijos pirm. Vytautas Grigutis, Lenkijos lietuvių draugijos sekr. Algirdas Vektorius, Lietuvos ambasadorius Antanas Valionis bei kiti pareigūnai. Tačiau dėl ligos negalėjo dalyvauti Elko vysk. Wojciech Ziembra. Jis betgi sutinka, kad paminklas kurti. Antanui Baranaukui turėtų būti pastatytas žemės plote, kuris priklauso Katalikų Bendrijai. Ši lig šiol lietuviams netikėta žinia buvo pranešta Lenkijos seimo vicemarsalkos Jano Krolio. Katalikų Bendrijai priklausanti žemė už šventoriaus yra dešinėje Seinų katedros pusėje. V. Kst.

Century 21
OFFORD REALTY LTD.
 Member Broker, 38 Hurontario St.,
 Collingwood, Ontario L9Y 2L6

Pardudant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamus, ūkius, žemes Wasagos, Staynerio ir Collingwoodo apylinkėse kreipkitės į
Angėlę Šalvaitę, B.A.,
 pirmoji ir parduomojo atstovė.
 Ji mielai jums patars.

Darbo tel. 705 429-2121 ar
 705 445-5640
 namų tel. 705 429-6428

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose –

"TALKA" LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 905 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais – nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 12 v. dienos.

AKTYVAI PER 39 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:	PASKOLAS
kasd. pal. čekių sąsk. iki1.75%	Asmeninės nuosavybės6.25%
santaukas2.25%	nekiln. turto 1 m.6.50%
kasd. pal. taupymo sąsk.1.50%	
INDĖLIAI:	
90 dienų indėlius.....3.00%	<i>Nemokami čekių sąskaitų apmokėjimai. Nemokama narių gyvybės drauda pagal santauką dydį iki \$2,000. Be to, narių santaukos apdraustos TALKOS atsargos kapitalu 3 mil. dol. ir Kanados valdžios iki \$60,000 sumos draudimu</i>
180 dienų indėlius3.25%	
1 m. term. indėlius4.00%	
2 m. term. indėlius4.25%	
3 m. term. indėlius4.50%	
4 m. term. indėlius4.75%	
5 m. term. indėlius5.00%	
RRSP ir RRIF	
(Variable)2.50%	
1 m. ind.4.00%	
2 m. ind.4.25%	
3 m. ind.4.50%	
4 m. ind.4.75%	
5 m. ind.5.00%	

Kapinių lankymo dieną gegužės 25 Šv. Kazimiero kapinėse Čikagoje prie steigėjų paminklo padėję vainiką Lietuvos vyčių organizacijos atstovai – D. KIMTYTĖ ir A. SENIŪNAS; žemiau: skaito maldas kun. J. KUZINSKAS, šalia jo – kapinių sklypų savininkų dr. jos pirm. B. MATUTIENĖ ir pasauliečių komiteto lietuvių teisėms ginti pirm. A. REGIS

Nuotr. E. Šulaičio

IŠ GYDYTOJO UŽRAŠŲ

Suvenyras iš Žemaitijos

Med. dr. LEONARDAS POVLITŪNAS
Vilnius

I gydytojų kambarį įeina apie 30 metų vyras. Aukštas, tvirtas, iš Žemaitijos.

– Kaip mano žmona V.?
– Ruošiamė operacijai.
– Tai kas jai yra?
– Yra dešinės krūties vėžys.
– O kokia stadija?
– Antra, bet tiksliau nustatysim operacijos metu.
– Tai kiek ji gyvens?
– Po kritų operacijų gyvena ilgai.

– O mūsų kaimynė po operacijos, po švitinimo ir po chemoterapijos išgyveno vos metus. Jei jau vėžys, tai ilgai nepatruks, numoja ranka vyras ir, neatsisveikinęs, neaplangęs žmogus, išeina.

Tada mes dirbome už du (kitai sakant dviejų etatų pareigose). Buvo ilgos darbo valandos, reikėdavo dažnai budėti. Tad vėl budžiu.

Vakare apie 20 val. į gydytojų kambarį įbėga susijaudinęsi ir apsišarojęs ligonė V.

– Man būtina reikia išvažiuoti.

– Kur? Juk ryt jums numatoma operacija! Be to, ir drabužių nėra.

– Drabužius man paskolins vaikystės draugė, kur gyvena Vilniuje. Jau jie atnešti. Man šiandien telefonu paskambino kaimynė, kad mano vyras, grįžęs iš Vilniaus, pasiėmė lagaminą, jį jį susidėjo savo eilutę, marškinius ir išėjo. Mano 7 metų dukrė atbėgo pas kaimynę. Ji bijo viena būti kambaryje, nes tėvelis pasakė:

– Manęs nelauk, o cik pas kaimynę.

– Ką tokiu atveju daryti? Ligonė išleidžiu. Ryta "5 minutėje" paaiškinu, kas įvyko. Vyriausiam gydytojui perduodu apie įvykį žinią.

Sutvarkiusi savo asmeninius reikalus, ligonė V. po savaitės atvyksta gydytis. Jai 27 metai. Jos dukterį laikinai auginti pa-ima vyresnė sesuo.

– Gydykis, ir viską, ką gydytojai sakys, daryk, o aš prižiūrešiu Dalytę. Dėl jos nesirūpink – sakė sesuo.

– Taigi aš sutinku, kad mane operuotų, švitintų, kad tik išliktiau gyva, kad mano Dalytė neliktų našlaitė, – sako ligonė.

Neklausiu apie vyrą, nes jo priminimas ligonėi gali sukelti neigiamas emocijas. Nežinau, kaip jį savo palatos ligonėms aiškina savo išvykimą.

Operacija praėjo. Ligonė pašalinta dešinioji krūtis. Rasta antra vėžio stadija. Histologiškai patvirtintas liaukinis vėžys. Operacija padaryta radikalai. Sritinio limfmazgių padidėjimo nerasta, pasiūlytas spindulinis gydymas. Ligonė perspėta, kad dešinė ranka gali pastorėti, kad gali išsivystyti limfostazė, bet dirbti ligonė galės ir juo dau-

giau judės, su ta ranka dirbs, – juo bus geriau. Švitinimas šiek tiek nugašdina ligonę, nes atsiranda nestipri spindulinė reakcija, verčia vemti, svaigsta galva, pasireiškia bendras silpnumas. Tačiau ligonė išvyko į namus tik atlikus visą gydymo kursą.

Praėjo gal 10, o gal 20 metų. Vilniaus Onkologinis institutas su poliklinika ir stacionaru persikelia į Santariškes, į naujus rūmų. Poliklinika įsikuria pirmame aukšte.

Kartą iš ryto, rodos rudenį, einu poliklinikos koridoriumi. Sėdėjusi ant kėdės ligonė staiga pakyla ir sako:

– Labas, daktare. Ar jūs manęs neprisimenate? Mano pavarė J. Kai dar dirbót Polocok gatvėje, aš pas jus gulėjau "y" palatoje prie lango. Aš ta pati ligonė, kuri kartą staiga privalėjo išvažiuoti namo... Ligonė pilna, atrodo sveikai. Veido bruožai lyg tai matyti, bet neprisimenu rank. Paieškau ambulatorinės kortelės, bet J-nės kortelės nėra. Tada ligonė primena, kad ligoninėje gulėjo V. pavarde. Štai ir ambulatorinė kortelė su mano paties įrašyta epikrize. Tai ligonė V.

Po pusvalandžio apžiūrui buvusią V., dabar J. Pooperacinis randas švarus, sritinių limfmazgių nėra, dešinysis žaistas pastorėjęs, yra nedidelė limfostazė. Padirbus šiek tiek skauda dešinę ranką. Iš rajono atvežti kraujo ir šlapimo tyrimai patologinių pakitimų nerodo. Kaip iš toli, iš Žemaitijos atvykusiai skubia tvarka peršviečiami plaučiai, padaroma kepenų echoskopija. Nei kepenyse, nei plaučiuose metastazių nėra, tik dešinės rankos limfostazė, proceso recidyvo požangos nerandama.

– O kaip dešinė ranka? Ar labai skauda?

– Pradžioje keletą metų po operacijos ir švitinimo labai skaudėjo, bet man reikėjo namuose visus darbus dirbti. Nors mano dabartinis vyras cigulus, laiko turi daugiau ir man padeda, bet vien kaulėms aš kasdien privalau pririnkti ir prikapti daug žolių, burokų, o karvėms (turiu tris) reikia ir akselio pripjauti. Kartais vyras nuo ankstyvo ryto, kai išeina į mišką, tai visą dieną iki vėlyvo vakaro negrįžta. Tada akcelį pjaunu su sūnumi.

– Tai ir sūnų turit?

– Taip, nuo antro vyro.

– O dukrė?

– A. Dalytė. Ji jau ištėkėjusi, turi dukrelę. Be reikalo tada bijojau operacijos. Prisimenu, mano vyresnė sesuo ir Jūs įtikinėjot, kad po operacijos bus gerai, kad ilgai gyvensiu. Nors bijojau, bet ir nusiminusi stengiausi gyventi dėl Dalytės. Dabar, aciu Dievui, Dalytė jau išaugo. Kai ištėkėjau už J., panorau vėl gyventi, nes mano dabartinis vyras nuosirdus, geras, negirtuoklis, nerūkorus. Mes

Čikagos lietuvių vaizdai ir vargai

EDVARDAS ŠULAITIS

Dvejos kapinės

Čikagos lietuviai pagerbė savo mirusius specialiai "Memorial Day" proga. Ji Amerikoje yra švenčiama kiekvieno gegužės mėnesio paskutinį pirmadienį, tad šiemet ji buvo gegužės 25 d. Kadangi Čikagos lietuviai turi dvejas kapines, tad vienoje iš jų iškilmės buvo atkeltos į sekmdienį.

Gegužės 24 d. šventinės apeigos įvyko Tautinėse lietuvių kapinėse. Čia jas atliko kapinių valdybos pirm. Julius Kuzas, dalyvaujant Amerikos legijono Don Varnas kuopos nariams, šauliams su vėliavomis ir gausiam tautiečių būriui. Pagrindinę kalbą pasakė naujasis Lietuvos gen. konsulas Giedrius Apuokas, kuris kalbėjo: "Lenkdami galvas prieš savo pasitraukusius pirmtakas, būdami dėkingi už jų įvairiapusišką palikimą, stengiamės neapvilti jų idealų, o atvirksčiai – pasiekti jų klestėjimo".

Beje, šiose 1911 m. įsteigtose kapinėse jau ilsi daugiau kaip 12,000. Jų atminimą giesmėmis pagerbė sol. Dalia Fanneli ir Petro Zalubos vadovaujamias dūdų orkestras. Iškilmių pabaigai sugiedotas antrasis Amerikos himnas "God Bless America". Šiose kapinėse ilsi įvairių tikybų ir betikybų tautiečiai. Šios ka-

pinės yra išlikusios lietuvių rankose, didžiosios Šv. Kazimiero kapinės atitekusios arkivyskupijai, ir patys jų steigėjai lietuviai čia neturi beveik jokių teisių.

Šv. Kazimiero kapinėse įsteigtose prieš 95 metus (anksčiau jų oficialiame pavadinime buvo žodis "lietuvių", dabar išbrauktas). Iškilmės jose įvyko gegužės 25 d. Jos pradėtos šv. Mišiomis, kurias atnašavo marijonų vienuolijos provinciolas kun. Donald Petraitis. Giedoją muz. Fausto Strolis vadovaujamas Lietuvos vyčių choras ir sol. Algirdas Brazis. Čia dalyvavo Amerikos legiono Dariaus-Girėno skyriaus nariai, Kolumbo vyčių bei šaulių organizacijų nariai.

Po pamaldų buvo nužygiuota į senųjų kapinių dalį, kur yra pastatytas paminklas šių kapinių steigėjams. Prie jų įvyko iškilmės, kurias pradėjo kapinių dir. kun. Jonas Kuzinskas. Kalbėjo ir lietuvių pasauliečių teisėms šiose kapinėse apginti komiteto pirm. Algis Regis, ir kapinių sklypų savininkų draugijos pirm. Matutienė. A. Regis, kuris praeityje vadovavo lietuviškų interesų gynbai savose kapinėse, iškėlė senųjų ateivių įnašą į Amerikos lietuvių religinį, kultūrinį, visuomeninį gyvenimą. "Jie statė savas bažnyčias, mokyklas, steigė kapines, organizacijas, nors jų dauguma buvo bėraščiai, o ne daktarai", kalbėjo A. Regis, kuris kvietė dabartinius, jau išimokslinius tautiečius sekti jų pavyzdžiu.

Po šių apeigų nemažs būrys tautiečių susirinko prie šiose kapinėse pastatyto paminklo – Lietuvos didvyrių tapusiam Romui Kalantai, kuris susidegino Kaune, protestuodamas prieš sovietinę okupaciją.

Kalbantis su A. Regiu paaiškėjo, kad šiose Šv. Kazimiero kapinėse ilsi apie 6000 lietuvių kilmės žmonių. Tik gaila, kad jos, kaip ir lietuvių katalikų šventovės, mokyklos, prieglaudos, ligoninės dabar nėra lietuvių nuosavybė.

Naujieji ateiviai

Iš tėvynės atvykusių tautiečių būrys vis didėja. Jis jau rengia "savuosius" koncertus, kur pasirodo iš Lietuvos atvykstantieji neįprasto žanro atlikėjai. Tokių naujųjų ateivių (legaliai ir nelegaliai čia gyvenančiųjų) Čikagos apylinkėse jau esama apie 15,000 ir jų dalį jau matome bendruose lietuviškuose renginiuose.

Tačiau paskutiniu metu įvykę Andriaus Momontovo, sambūrų "Naktinės personas" ir "Dinamikos" koncertai parodė, kad jau yra paklausa ir šiai specifinei muzikai. Įdomu, kad čia minėtus koncertus lanko visai kita publika, kurios niekur kitur nematysi, tačiau tie žmonės gyvena mūsų tarpe ir nori linksmintis jiems suprantama forma.

"Dinamikos" koncertas įvyko gana puošnioje, lietuvių įsigytoje "Willowbrook" salėje, kuri buvo pilna naujos publikos. Šioje vietoje nesinori komentuoti to ansambliuko solistės kai kurių pasisakymų, o taip pat ir jos noro bandyti įsitvirtinti Amerikoje. Amerikiečiai, panašios muzikos mėgėjai, turi savo žmonių ir jiems importo iš Lietuvos šioje srityje tikrai nereikia.

Tautybių popietė

Cicero mieste įvykusiame gegužės 9 d. tautybių pasirodyme dalyvavo ir lietuviai, kurių paskutiniu laiku pasigedavome.

Toronto Maironio mokyklos VIII skyriaus abiturientai 50-čio iškilmėje linki "Ilgiausių metų" savo mokytojams

Čia mūsų lietuviams atstovavo Lietuvos vyčių tautinių šokių grupės šokėjai, kuriems jau nuo seno vadovauja Frank Zapolis, dabar susilaukęs jaunų talkininkų – Lidijos Ringienės, Ligijos Tautkuvienės ir kt.

Kadangi buvo šeštadienio popietė, tai ne visi šokėjai galėjo dalyvauti, nors susirinko apie 30 asmenų, nuo pačių mažiausių iki studentų amžiaus. Pažymėtina, kad ir čia rodėsi naujai į šį kraštą atvykusieji, kurie dabar stiprina įvairius mūsų vienetus.

Tautybių pasirodymas įvyko Morton East H. S. sporto salėje (šioje gimnazijoje būna ir Čikagos Lietuvių operos spektakliai). Šalia lietuvių scenoje matėsi airių, meksikiečių šokėjai, čekų dainininkai. Grojo gimnazijos orkestras. Buvo ir kitokių programos dalykų. Prieš lietuvių pasirodymą buvo pristatyta Lietuvos trispalvė, kurią kiek anksčiau gimnazijai įteikė Lietuvių bendruomenės bei kitų organizacijų atstovai. Ji dabar laikoma tarp dešimties kitų šios mokyklos turimų tautinių vėliavų.

Tyrinėtojas iš Vilniaus

Dr. Juozas Skirius, Vilniaus Pedagoginio universiteto Visuotinės istorijos katedros istorijos fakulteto vedėjas, gegužės 21 d. atvyko į Lietuvistinių tyrimų ir studijų centrą (direktorius dr. Jonas Račkuskas) rinkti medžiagos savo mokslo darbams. Šis svečias iš Vilniaus jau senokai tyrinėja Lietuvos-JAV užsienio politiką, 1918-1940 m. Jis tyrinėjo ir diplomato Kazio Balučio darbus.

Dr. J. Skirius jau yra išleidęs knygą "Lietuvos užatlatės diplomatią 1918-1921 metais: Santykių su JAV politiniai ir ekonominiai aspektai" (pasirodė 1995 m. Vilniuje). Be to, jis yra parašęs ir stambesnę veikalą ("Sviesa", 1997 m.) "Istoriniai asmenys ir jų epocha, 1918-1945".

Jis Čikagoje žada būti iki 1998 m. liepos 13 d. Tada važiuos tolimesniam darbui į valstybinį archyvą Vašingtono, kur darbuosis iki rugpjūto 15 d.

Sportininkai iš Lietuvos

Penki rankų lenkimo (šis sportas Amerikoje vadinamas "armwrestling") entuziastai dalyvavo didelės šios sporto šakos varžybose gegužės 2-3 d.d. Deer Lodge vietovėje, Montanos valstijoje.

Varžybose daugiausia prizų gavo broliai Aidas ir Sigitas Pališkiai iš Šakių. Pirmasis laimėjo dvi taurės už trečiąsias vietas profesionalų grupėje, varžantis kaire ir dešine ranka; Sigitas gavo taurę kaip trečias geriausias sportininkas iš visų dalyvių.

Be pažymėjimo ženklų neliko ir Albertas Selevičius iš Biržų, Arūnas Grubliauskas iš Nidos, Romualdas Kubilius, kuris buvo trečias pradedančiųjų grupėje.

Šie sportininkai, grįždami iš varžybų, buvo sustoję Čikagoje ir užsuko į "Draugo" redakciją, kur pasisakė apie savo dalyvavimą Montanoje. Šiame dienraštyje buvo įdėta nuotrauka su pasirodymu aprašymu.

Amerikos lietuvių didžiųjų savo tautiečių iš tėvynės gražias pasirodymais sporte net ir tokiose "egzotinėse" sporto šakose, kaip rankų lenkimas. Pasirodo, Lietuvoje gyvenantis jaunimas ne tik gražiai reiškiasi JAV krepšinio salėse (nemaža jų dalis žaidžia JAV universitetų bei kolegijų ar vid. mokyklų rinktinėse) ir tuo garsina Lietuvos vardą. O tokių ambasadorių Amerikoje Lietuvai labai reikia!

Lietuvos vyčių šokėjai ir šokėjos, dalyvavę tautybių popietėje Cicero mieste

Nuotr. E. Šulaičio

Nekritiški kritikai

Pastabos atsiliepiant į kai kuriuos "Tėviškės žiburiuose" išspausdintus straipsnius

VYTAUTAS P. ZUBAS

"Lietuviai – mirštanti tauta" pernai "TŽ" paskelbė straipsnį, sukėlusį išeivių rūpestį. Vieni, padauginę straipsnį šventovėse dalino, kiti spaudoje atsiliepė, prie sumažėjusio gimstamumo pridėdami ir cismo nelaimės žustancius.

Prisiminiau jaunystėje skaitytą panašų atsiliepimą apie prancūzus. Autorius teigė, kad tai esanti "senių" tauta pakeliui į išnykimą, nes jaunų ir senų žmonių santykis, lyginant su kitom tautom, yra jaunųjų nedaudai.

Greitai radau progą įgytą išmintį panaudoti gimnazijoje rašto darbe, tik susimaišiau ir vietoje "senių" parašiau "senos" ir "jaunos" tautos... Prancūzų priskyriau prie senų tautų, o vokiečių prie jaunų. Mokytojas raudonu rašalu įtikino, kad klystu taip tautas skirstydamas.

Neišmirė ir senių tauta prancūzai. Atlaikė Antrą pasaulinį karą, kolonijinius karus Afrikoje ir Azijoje ir šiandieną niekas nekamba apie prancūzų išnykimą. Nenumirs ir sena lietuvių tauta.

"Estas inžinierius atnaujiną uostą Estijoje" neseniai "TŽ" rašė lietuvis inžinierius, pastebėdamas, kad Lietuva nesinaudoja išeivijos specialistais. Toks prieikaštas nepagrįstas bent keliais atvejais:

1. Kad kraštiečiai nevengia išeivių, parodė paskutiniai prezidento rinkimai.
2. Neseniai paskelbtoje apklausoje iš 30 žinomųjų veikėjų inžinierius V. Adamkus išėjo pirmuoju, gydytojas K. Bobelis antruoju.
3. Abejotina, ar Lietuvoje yra inžinierių ir gydytojų stygius.

Prieš keturis dešimtmečius Montrealyje teko dirbti amerikiečių firmoje prie projekto amžino įšalo srityje Kvebeko šiaurėje. Kad žiemui (gruntu) atšilus pastatai nenugrimstų, mūsų inžinieriai projektavo ant polių pakeltus lengvus barakelius, kad vėjas laikytų žemį sušalusį. Žinojom, kad tokiose pat sąlygose sovietai jau tada statė daugiaaukščius miestus. Ir "sputniką" ir erdves pirmieji palaide. Ne griežtųjų mokslų specialistų, bet rinkos ekonomijoje igudusių administratorių, ekonomistų ir humanitarų Lietuvai reikia. Tokių tylių profesionalų nemažai Lietuvoje jau ir dirba.

Skaitant išeivių, aplankiusių Lietuvą išpūdžius, krenta į akis sugebėjimas nematyti to, kas nepatinka ar neatitinka išankstinio lankytojo atsivėžto nusiostatymo. Kauno Ažuolynas, kuriame skmdamiais būdave pilnų žmonių, tuščias. Palangoje nebėra "kurhauzo" ir t.t. Lankytojas nematė, kad daugelis gyventojų užmiestyje turi privačius sodus ir daržus su nedideliais vasarnamiais, kur ir poilsiauja laisvalaikiu. Nežino, kad

vasarą greitlaimis "Elektra" per dvi valandas į Nidą nuveža, o per tris automobiliu ir Palangą pasiekia. Šio žemyno gyven-tojai atstumai Lietuvoje juokina-gai maži. Nebėra ir automobilių stygiaus, kai 100 gyventojų tenka apie 30 autovežimui.

Pracities neberadus, norom nenorom tenka atsisukti į dabartį. Pernai visą vasarą "TŽ" skaitėm pernelgų kritiškų ir praeitin žvelgiančius išeivio ispūdžius. Kas nauja, reikia papiekti: modernaus teatro kėdės nepatogios, D.L. kunigaikščio Gedimino paminklas prie katedros ne toks turėjo būti, Vilniuje slavas iš tolo galima atpažinti, kai Rygoje, kur pagal statistiką daugiau rusų kaip latvių gyvena, miesto centre rusikai kalbant negirdėjęs. Tik Vilniaus dantų gydytoja verta pagyrimo ir dolerinės dovanėlės.

"TŽ" išspausdinta informacija iš "Frankfurter Allgemeine Zeitung" aprašo Latvijos ir Rusijos kivičius, pakaltindama Rusiją. Rygos laikraštis "The Baltic Times" per keletą numerių su nuotraukom įvykius pateikė gana skirtingai. Įtampa prasidėjo, kai taikiai 500 rusakablių pensininkų eiseną policija išvaidė, panaudodama smurtą. Priežastis: eisenai neturėjo leidimo ir trukdė gatvės judėjimą.

Keletą dienų vėliau, minėdami 50 metų sukaktį, ta pačia gatve žygiavo apie 500 buvusių latvių SS legiono veteranų. Policija netrukė. (Gerai prisimenu 1943-ųjų kovą, nes teko sukintis, kad nebūčiau mobilizuotas. Laimė, dauguma bėdramžių nebuvo linkę kovoti dėl "naujos Europos", ir vokiečiai lietuvių diskvalifikavo. Latvijoje dar esą apie 5,000 buvusių esesininkų. Iš viso vokiečių uniformą dėvėję arti 250,000 latvių). Su legionieriais žygiavo keletas parlamento atstovų ir kariuomenės vadas Dalbins. Tik po poros savaitės, kai amerikiečiai, britai, prancūzai ir net vokiečiai pradėjo niurzgėti, prez. Ulmanis kariuomenės vadą atleido.

Netrukus sprogo bomba prie karus ir okupacijas atlaikiusios sinagogos, sunaikinama brangius vitražus. Kita bomba sprogo prie Rusijos ambasados, nuostolių nepadarėdama. "TBT" vedamasis tokių latvių "patriotus" pavadinome bepročiais, o pronaciška gruputė šiauliuose pažadėjo atsiųsti savanorių batalionus, jei Rusija panorės įžengti į Latviją...

Lietuvos prezidentams keičiantis, "TBT" laikraštis išsidėjo karikatūrą. Prie pulsto prez. V. Adamkus sako savo inauguracinę kalbą. Užpakalyje stovėdamas buvęs prez. A. Brazauskas galvoja: "Aš geriau kalbėdavau". Šalia jo stovintis seimo pirm. V. Landsbergis mąsto: "Aš bučiau geriau pakalbėjęs". Šalia jų stovėdamas min. pirm. G. Vagnorius svarsto: "Jei daug plosiu, gal išsilaikysiu". Išsilaukė. Matyt, daug plojo.

Du autoriai apie pamokslus

Prelatas Jonas Kučingis išleidino Lietuvoje ne tik savo autobiografinius atsiminimus, bet ir savo pamokslus, sakytus Amerikoje per keturis dešimtmečius. Čia apie šį leidinį pasisako du jų klausytojai

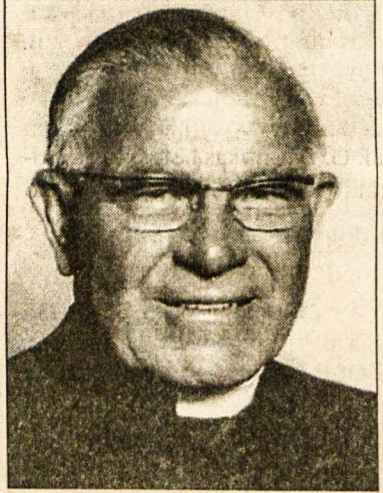
IGNAS MEDZIUKAS:

Kun. Jonas Kučingis, Telšių gimnazijos kapelionas, 1944 m. rudenį bolševikams vis toliau stumiantis į vakarus ir visą pakeliui naikinant, buvo išbėgęs į Vokietiją. Iš ten, karui pasibaigus, Dievo ranka jam rodė kelią į Kalifornijos žemę. Los Angeles mieste jau buvo lemta, kaip kadaise ispanų misionieriui Junipero Serra, įvykdyti didelį uždavinį: išugdyti Šv. Kazimiero parapiją, kurios užuomazga vos buvo pradėjęs prel. Julius Maciejauskas.

Tai neeilinė parapija, kokią mes suprantame kasdieninė šio žodžio prasme. Šv. Kazimiero parapija yra kaip iš mažos sėklos išaugęs stiprus medis; išsiškleidęs plačiai savo šakomis teikia paunksmę daugeliui lietuviškų organizacijų. Apie parapiją, kaip religinį ir lietuviybės centrą, jos besitelkdamas naudojami patalpos. Žodžiu, parapija jungia kone visą lietuvišką veiklą. Todėl pamatuotai sakoma, kad tai yra lietuviybės tvirtovė Amerikos vakaruose prie Ramiojo vandenyno.

Kun. J. Kučingis (nuo 1965 m. prelatas), dabar jau klebonas emeritas, yra geras pamokslininkas, turiningų, argumentuotų, gausia medžiaga paremtų pamokslų sakytojas. Jo šventiniai ir proginiai pamokslai surinkti ir išspausdinti Lietuvoje gražiai įristoje knygoje, skirtoje jo geradariams prel. Julijui Maciejauskui, Petronelai Poškaitei ir Kotrynai Nedvaraitei.

Pamokslų rinkinio pradžioje yra trumpas autoriaus žodis, kuriame prisimenamas Telšių kunigų seminarijos iškalbos profesorius kun. Petras Maželis, vėliau vyskupas, jautrus pamokslininkas ir plunksnos žmogus, padaręs įtakos jaunam klierikui Jonui. Todėl išs. prieš tap-

Prel. JONAS KUČINGIS

damas kunigu, būdamas diakonu, pasiryžo būti gerai pasiruošusi pamokslininku. Apšvięnęs Amerikoje stengėsi, kad jo pamokslai padėtų lietuviams katalikams tokiais išlikti svietimoje aplinkoje, melstis ir darbuotis, kad Lietuva atgautų laisvę.

Knygoje yra kun. dr. Antano Rubšio, Manhattan kolegijos profesoriaus, buvusio kun. J. Kučingio mokinio Šilalės gimnazijoje, žodis. Jame prisiminė kapeliono žodžius: "Neužtenka 'būti su kitais', reikia 'būti dėl kitų'". J. Kučingis Šv. Kazimiero šventovėje Los Angeles didžiųjų švenčių proga ragino nepasimesti, nenuleisti rankų, skelbti, garsinti, kad Lietuva yra gyva.

Sakodamas pamokslą 1958 (ir 1982) per Velykas kalbėjo: "Mes matėme kaip nacizmas ir fašizmas iš savo didybės staiga virto dulkėmis, kaip nelauktai žlugę jų sukrauti turtai, kaip nedorovės purvas maišėsi su jų ašaromis ir krauju. Taip turės žūti ir šių dienų dievaitis komunizmas. (...) Kankinių krauju apšlakstytoje žemėje kils nauji krikščionys, išaš nauja gadyne, nauja aušra patekės, tikėjime, prisikels ir mūsų Tėvynė Lietuva".

Tokios viltingos mintys išreikštos daugeliu atvejų. Dabar matome, kad tokia vizija buvo paremta istorinės patirties faktais. Lietuva stebuklingu būdu laisvę atgavo.

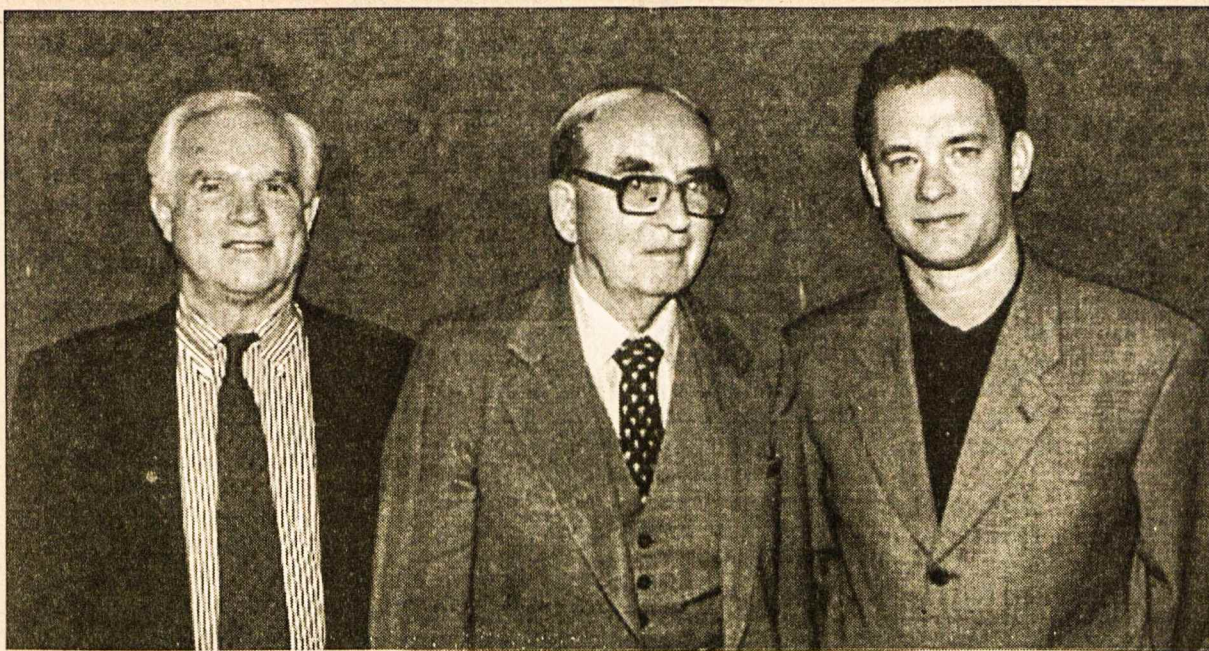
RAŠYTOJA ALĖ RŪTA:

Religinio pobūdžio knygos Lietuvai reikalingos net ir užsienio autoriui. Perna rašytojas Anatolijus Kairys išleido eiluočių "Psalmių vainiką", šiemet prel. Jonas Kučingis – "Šventinius ir proginus pamokslus".

Prel. J. Kučingio gražioje kietais viršeliais (galėjo piešinys būti kitoks) knygoje yra keturių dešimtmečių pamokslai įvairiomis progomis.

Sis autorius anksčiau yra išleids savo biografiją lietuvių ir anglų kalbomis – "Mano gyvenimo takais". Jis turi tik jam būdingą žodžio išraišką ir spalvą – poetinę, įtaigią. Skaitydama knyga, lyg ji matai gyvą, su jausmu kalbantį Los Angeles Šv. Kazimiero šventovėje. Užtat pirmoji knygos dalis, kuri redaktoriui atrodė mažiau dailinta, yra geriausia, nes autentiška. Tie pamokslai pasilieka atmintyje, kaip nuoširdžiai religingi ir su tėvynės pasiilgimu.

Yra knygoje pasikartojimų. Redaktoriai galėjo suglausti:

ALGIRDAS GUSTAITIS (viduryje) po filmo premjeros "From the Earth to the Moon" tarp dviejų astronautų DAVE SCOTT (kairėje) ir TOM HANKS (dešinėje). Nuotr. "Hollywood Foreign Press Association"

FILMŲ PASAULYJE

Nuo Žemės į Mėnulį

Astronautų pareiškimai

ALGIRDAS GUSTAITIS

Mėnulis lydi Žemę kelyje aplink Saulę. Mėnulis aplink Žemę skrieja elipsine orbita, vidutiniškai 1.02 km per sekundę greičiu. Jis aplink Žemę apsisuka per 27 dienas, 7 valandas, 43 minutes ir 11.5 sekundžių. Per tiek pat laiko Mėnulis apsisuka ir aplink savo ašį. Iš Žemės visada matome tą patį Mėnulio šoną. Jame yra 10 kalnų juostų, siekiančių iki 6000 metrų nuo vidutinio paviršiaus.

Mėnulio skersmuo – 3480 km, jo masė 82 kartus mažesnė už Žemės masę. Saulės apšviestame Mėnulio plote temperatūra pakyla iki 101°C karščio, tamsiame jo šone krenta iki –143°C šalčio.

Mažiau puslapių, bet mintis būti dar ryškesnė. Yra moksliai istorinių pamokslų (apie šv. Kazimierą) – tie mažiau būdingi autoriui. Knyga vertinga ir įdomi grynų religinių jausmų, filosofinėmis citatomis, žmogiškos tikrovės (nostalgisko lietuvių svetur išgyvenimais), paįvairintos net juokingais atsitikimais. Knyga ypač vertinga ir naudinga Lietuvos jaunimui.

Jonas A. Kučingis-Kučingis, ŠVENTINIAI IR PROGINIAI PAMOKSLAI. "Logos" leidykla. Vilnius 1998, 284 psl. Kietais viršeliais. Viršelio dailininkė – Ingrida Umbrasaitė. Viršelyje panaudota Žilvinas Jasio nuotrauka. Stilištė – Marija Staskevičienė, techninė redaktorė – Stasė Turauskienė.

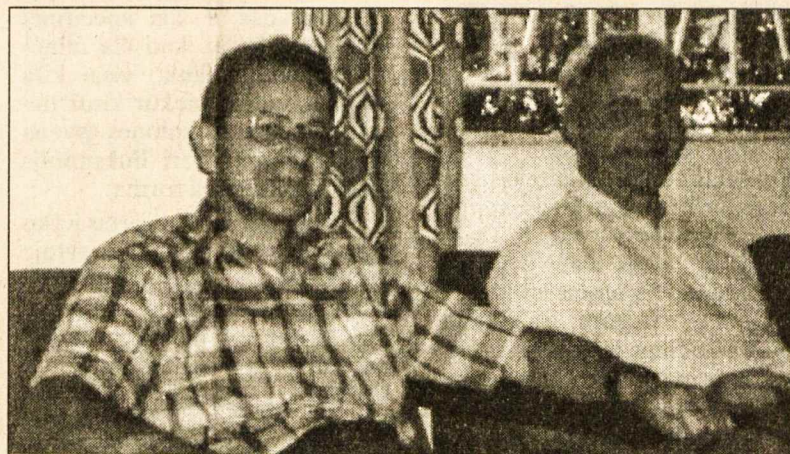
JAV sugebėjo pagaminti raketą, kurios iš skirtingų pusių fotografuoja, tikrina įvairius duomenis, vykdo iš Žemės gaudamus įsakymus. Po eilės bandymų JAV nuskraidino į Mėnulį žmones – astronautus. Jie ten vaikštinėjo, pasirinko akmenų, žemių, dulkių ir, ta pačia raketa grįžo į Žemę. Pasaulis nustebintas.

Nežinota, ar Mėnulyje gali būti vandens. Neseniai patirta, kad Mėnulyje, po jį dengiančia žeme ar uoliena, yra daug ledų. Esą tuos ledynus paversti vandeniu bus galima. Esant vandenims gali gyventi žmonės. Net skelbiami brėžiniai, kaip atrodys pirmieji namai ar pastatai, pritaikyti iš Žemės atskraidintiems gyventojams.

Daugybė klausimų neišskūs: ką daryti su atliekamais skysčiais, nešvarumais, atmatomis, kaip pritapti prie vietinio klimato, temperatūros? Ar neatsiras naujų ligų, kaip jas gydyti, ar galės Mėnulyje gimti Žemės kūdikiai ir kt.?

"From the Earth to the Moon"

Taip pavadintas visus pagrindinius skridimus iš Žemės į Mėnulį apimantis filmas. Tokio filmo pamatyti palieka daug nežinomųjų. Vien matyti vaizdai, daiktai, judesiai neduoda atsakymų ir negali visko paaiškinti. Filmą finansavo garsūs filmų artistas ir astronautas Tom Hanks. Štai ką kalbėjo žinomas JAV astronautas Dave Scott. Dalinuosi įspūdžiais.

Du fokuliarų sąjūdžio nariai Nairobyje-REMIS iš Prancūzijos ir ROMAS MIKAITIS iš Lietuvos

Nuotr. K. J. Ambraso

tūkstančių ir milijonų kojų išplaktus, išmindžiotus moliemio negrįstus šaligatvius, kurie po lietaus virsta tiesiog pavojingais lipmantis ir gličios molio košės slidkeliais, skersa akimi žvilgčiojame ir ne pirmos jaunystės ant gausių prekystalių išdėliotas bananų kekes, mango, avokadų vaisius...

Sakoma, kad kiekviena šalis turi kelis veidrodžius, į kuriuos pasižiūrėjęs gali daug ką suprasti, kokios kultūros, turtingumo ir net mentaliteto vertas kraštas. Tie veidrodžiai – gatvė, mokykla, kariuomenė ir šventovė. Į visus juos bent prabėgusios norėjomės dirstelėti. Deja, mažiausia ir kariuomenė, kurios gyvenimo, sudėties ir vidinės tvarkos neteko pamatyti. Gal tik kelis ar kelio-likiškas gatvės matėme šviesiai pilkomis arba kokių spalvų šviesios uniformomis apsitačiusius vyriškus, kurie galėjo būti tiek policijos, tiek ir kariuomenės dalinių atstovai. Jie, dažniausiai pernelyg akivaizdžiai jaučia savo vertę, rodo padidintą orumą, neretai neslepia paniekos ugnelę prasčiau apsitačiusiam, ypač savos šalies piliečiui ir savotišką atsainią pagarbą užsieniečiui, ypač baltajam.

Skrydžiai į Mėnulį turėjo daug nesklaidumų, nesėkmių, dramatiškumo. Pasiruošimui mes turėjome tik dvyliką valandų, o reikėjo dar dvylikos. Iš pradžių kritiškieji žmonės pasaulyje kalbėjo, tai esanti tikrai propagandinė pasaka, kad galima pasiekti Mėnulį ne tik raketomis, bet ir su žmonėmis viduje. Manyta, užteks dviejų bandymų, įvykdėme keturis, nors reikėtų daugiau. Norėjome išlaikyti nenutrūkstantį ryšį su žiūrovais, ir tai buvo 1968 m. Turėjome pateikti mūsų didžiųjų taktininkų HBO norus, nes jie rodys pasauliui, pirmiausia JAV. Mes negalėjome atsilikti nuo sovietų, turėjome juos pralenkti, būti pirmieji. Turėjome mokslinę persvarą, gerų mokslininkų. Jų nurodymus reikėjo greitai išmokyti.

Nutarus pagaminti tokį filmą, buvo manyta užteks 45 milijonų dolerių, kainavo 65. Neįmanoma ką nors trumpinant taupyti, turi būti padaryta kaip reikiant. Yra turtingų organizacijų, bet kas iš to. HBO sakė: supraskite, mes pakelsime televizijos žiūrovų skaičių, nes mylime tokį kūrinių. Tai svarbiau negu pinigai banke nešantys pinigai. Atskleisti naują dalyką ar svarbiau nei pinigai, kurie nekalba tūnodami seife.

Skrydis su "Apollo 13" baigėsi sėkmingai, nors pražūtis labai tykojo. "Apollo 14" skraidino asmenybę – Alan Shepard, labai draugišką, žinantį kodėl skrenda.

(Nukelta į 9-tą psl.)

Suvenyras iš Žemaitijos

(Atkelta iš 5-to psl.)

kaltes, kaip ir mes atleidžiam savo kaltininkams". Tad reikia užmiršti, kad jis man su Dalia nebuvo geras, kad pametė ir nuėjo pas kitą moterį, už mane vyresnė, bet ji nuolat vaishinusią degtine. Jis neilgai gyvens, nes jau nebegali vaikščioti, nebent tik savo gamtos reikalais išsina, beveik nieko nevalgo...

– Tai atvažiuot patikrinti sveikatos?

– Ne. Dalia turi dukterį, o aš savo vaikaitę labai myliu, tai noriu žinoti, ar aš jos neužkrešiu vėžiu, kai bučiuoju. O taip pat dėl sūnaus. Ar jis nepaveldės mano vėžio?

– Vaikaitę galit myluoti ir bučiuoti, jos neapkrešit, o sūnus motinos krūtis vėžio nepaveldės, nes Jūsų vėžys sukeltas jūsų organizme esančių hormonų, taigi vyriškai giminei nepaveldimas. Tik vaikaitės burnelę, dantukus reikia nuolat plauti dantų pasta. Taip pat močiutė prieš bučiuodama vaikaitę turėtų išplauti dantis, išskalauti burną, žinoma, su dantų milteliais ar pasta.

– Trumpiau tariant: reikia laikytis asmeninių higienos taisyklių: lėkštes, šakutes, peilius, šaukštus, puodukus, šaukštelių išplauti verdančiu vandeniu, taisyti dantis, jei jie kiauři, ištraukti dantų šaknis, gydyti burnos ir skrandžio bei dvylikapirštės žarnos opas, visokius pūlinius, jei jie kur nors atsiranda. Kas savaitę maudytis pirtyje, keisti balninius, gerai vėdinti patalpas...

– Aš norėjau patekti pas jus į apžiūrėjimą. Kai buvau tada

"pasimetusi" raminot, kad nelaimės, kokios jos bebūtų, praeina ir užmiršamos, kad taip būna ne man vienai, kad ta nelaimė irgi laikina...., tad atvažiuos pirmiausia pasiteiravau, ar dirbat? Pasakė, kad Jus galima rasti poliklinikoje. Ačiū už patarimus ir už apžiūrėjimą. O čia Jums dovanėlė iš Žemaitijos!

– O koks velniukas! Juodas, su ragais, prasižiojęs, burna raudona, lyg iš jos veržtųsi liepsna...

– Tai kas jį padarė?

– Sūnus. Jis mėgsta pjausti nėti iš medžio įvairias statulėles.

– Gražiai pagamintas! Kaip tikro menininko, – gėriuosį vartydamas nedidelį, vaikiško kumščio dydžio iš nenormaliai išaugusios medžio šakos, padarytą suvenyrą.

– Šventajame Rašte pasakytą, kad Nelabasis išdrįso net patį Kristų gundyti, tai ką kalbėti apie mus žemėje gyvenančius žmonelius!

– Kai kambaryje kur nors yra toks velniukas, jis primena šeimnininkui, kad žmogaus pavaldumui pasivertę Nelabieji nuolat stengiasi žmones suvedžioti, gundo daryti bloga. O jei velniukas, pasivertęs svetimu žmogumi, įžengia į trobą ir pamato joje tokį savo giminaitį, tai kaip nuo kryžiaus bei šventų paveikslų sprunka suglumes lauk, nes žino, kad tokio "Naminuko" šeimnininkas budrus ir Nelabojo kurstymams nepasiduoda!

– Ačiū. Dabar Nelabasis jau manęs nesukurstys! – juokaudamas atsiveikinu. – O jums sėkmės!

Toronto aukštesniuosius lituanistinius kursus baigusiu vardu atsiveikina su mokykla ARVYDAS JONUŠONIS ir EMILJA BUŠINSKAITE

Nuotr. R. Puterio

Lietuvių grupės žygis Afrikon

Nuotyčiai, vaizdai, vargai ir prabanga Kenijoje, kur ir lietuviai turi bičiulių

KUN. K. J. AMBRASAS, SJ

(Tęsinsys iš praėjusio nr.)

Kodėl tokia apsauga?

Taip iš oro uosto mūsų lietuvišką septyniukę du vairuotojai atbogino į 5th Ngong Ave., visai prie pat daugiaaukščio Vokietijos ambasados pastato, iš visų pusių akyklai saugomos sustiprintos sargybos. Niekaip negalėjau suvokti, kodėl vienuolią šitaip rūšiai ginasi nuo gatvės, nuo pašalinės rankos net tik metalo tvoromis, mūrinėmis sienomis ir netgi pačiame tvorų viršuje įmūrytais kuo aštriausiais smailiais stiklais. Nejaugi žmogus taip suįžlėjo, kad nuo jo tokiomis drastiškomis priemonėmis reikia gintis? Tiktai po keliųolikos dienų, kai Remis vedžiodamasis po savo įsteigtą ir savo rankomis apsidintą fokuliarų gyvenvietę papasakojo, kad per vieną savaitę jų namas dvidešimt kartų buvo mėgintas apvogti ir kelis syk sėkmingai apgrobta, tada supratau, kam tikrai reikalingos tokios, regis, nežmoniškos apsaugos priemonės.

Pensionato viduje

Mažos, kuklios čiaupus, varganas kriauklės, rankšluosčiai, muilo, nuo uodų net tinklus viršum lovų turinčios vienuoliškos celės. Jų čia esama keliasdešimt. Per savaitę, mėnesį duoda gana gražaus pelno, nors už parą su maistu seselės, kurios čia kone visos moka italų kalbą, iš svečių teima po 18 dol. Pigų? Žinoma, palyginus su tais viešbučiais, kur kasdien mokama po 90-100 ar net po 150-200 dol.

O svarbiausia – ramus, gėlių prisodintas tvarkingas kiemas, kurio pašonėje dieną matai prie

tarpuvartės be kojų pradedančius "vaikščioti" mėgėjų nutapytus labai primityvius paveikslus – liūtus, čiabuvių lūšnas, pakrypusią padangę mėnulio delfi, su užrietusiu straubliu dramblių arba mėnulio delfio nužertą persikreipusį Kilimandžarą, aukščiausią Afrikos kalną.

Tokių dailininkų seselės, matyt, neįsileidžia į kiemą, bet kartais nedraudžia tiems bėdžiams vieną kitą paveikslą iškisti pro tarpvartę. Ne vienas mūsų septyniukės šitaip įkliuvo. Ypač ilgoką kalbą su tais meno platintojais turėjo jauniausias mūsų grupės narys Žilvinas Bartulis, Kauno architektas, kurio žmona menotyrininkė. Tad jam noromis nenoromis meno dalykais iš pagarbos ir supratingumo dera domėtis, kad šeimoje išliktų santarvė, skonių ir pomėgių pusiausvyrą.

Veidrodis

Kadangi važiuojant į Kilimandžarą reikia pakliūti jau kiton šalin – Tanzanijon, vėl rūpinkis

viza. Nors man jos nebereikia, bet pasitaikiusia proga pėsčiomis pamatuoti šio Afrikos žemyno miesto gatves pravartu. Taigi visi dūliname į miesto centrą, apjuostą Uhuru Highway, Haile Selassie Ave., Tom Mboya St. ir University Way. Visi pėdinaime žasele pro "Floros" pensionato vartus. Netrukus, vos už kelių žingsnių, iš karto pakliūvame ryto karščio alsuojančion gatvėn – Ngong Road.

Saligatvius užtinkame tikrai kur ne kur. Daugiausia saulės perdziovintas, duobėtas, medžių šakomis išmargintas, akmenimis nusėtas takas, kuriuo ne taip lengva eiti, nes pradžioje iš įpročio žingsniuoti dešine puse. Taigi vos ne vos gali išvengti kaktos mušos, nes čia ne tik automobilai, bet ir žmonės daugiausia vaikšto kairiaja puse. Šis keistas įprotis, jeigu iškart nepajunti jo svarbos, gali kainuoti labai brangiai: kai eini per gatvę, kur važinėja daug mašinų, neapsižiūrėjęs gali pakliūti po ratais.

Taigi žabalinėdami per tuos

Kenijos sostinės Nairobi parkas, iš kurio matyti aukštieji pastatai

Nuotr. K. J. Ambraso

Atgaivintos "Poezijos dienos"

ALDONA ŠMULKŠTIENĖ, Čikaga

Poezijos mylėtojai džiaugdavosi pavasarinėmis "Poezijos dienomis" Čikagoje. Tai buvo graži tradicija, bet, gyvenimo aplinkybėmis keičiantis, eilę metų jos jau nebeįvykdavo. Tik šiemet JAV LB Kultūros taryba, vadovaujama Marijos Remienės, jas atgaivino.

"Poezijos dienos" prasidėjo gegužės 22-ąją su mūšiu didžiųjų poetu Bernardu Brazdžioniu. Jaunimo centro salė buvo pilnutėlė visokio amžiaus Poeto gerbėjų. Jis atvyko su žmona Aldona. Buvo sutiktas atsistojimu ir plojimais. Eidamas per salę, energingas, žvalus, linksmas, sveikinosi su žmonėmis.

Šventę pradėjo M. Remienė, pasveikindama visus ir pasi-džiaugdama, kad į šias "Poezijos dienas" atvyko pats Pavasario Poetas! Vakari vadovauti pakvietė rašytoją ir "Draugo" vyr. red. Danutę Bindokienę. Poetą ir poezijos dienas sveikino JAV LB Krašto v-bos pirm. Regina Narušienė.

D. Bindokienė įvadiniame žodyje sakė, kad lietuviai iš prigimties linkę į dainas, į poeziją. Paminėjo Maironį, kėlusį tautą atgimimui ir Brazdžionį, davusį tautai stiprybės ir vilties jos kančių metais ir šaukusį tautą į laisvę. Kviesdama Poetą į sceną, ji sakė: "Sveikas dar kartą atvykęs į Čikagą, Bernardai Brazdžioni, ateik ir prabilk į mus savo galingu, nemariu žodžiu!"

Brazdžionio žodis

Ir prabilo Poetas! Laikas lyg sustoję vietoje. Visi su didžiausiu dėmesiu klausė jo kiekvieno žodžio, ar tai būtų įvadiniai paaiškinimai, tokie gyvenimiški, kartais humoru perpinti, kartais rimti, susiję su paties Poeto gyvenimu, eilių kūrimo aplinkybėmis, su pačiomis eilėmis. Ir viskas, ką jis kalbėjo, buvo prasminga, iškilminga, nuostabią gražu, nepamirštama! Norėjosi, kad Poetas dar ilgai kalbėtų ir skaitytų savo ei-

les. Kai jis pirmąją dalį baigė, vėl visi atsistojo nuoširdžiai plojo.

Lietuvių rašytojų dr-jos pirm. Stasė Vanagaitė-Petersonienė įteikė B. Brazdžioniui gėles, sakydama: "Mūsų brangus Poete, džiaugiamės Jumis ir mylime Jus!" Tie žodžiai išsakė visų dalyvių jausmus. Rašyt. Nijolė Užubalienė įteikė puokštę ir Aldonai Brazdžionienei, nes šiandieną jos vardadienis!

Poezija Vorkutoje

Antroje dalyje kalbėjo Povilas Vaičekas, buvęs partizanas ir Vorkutoje kalėjęs. Jis jausmingai išsakė tai, ką jautė pavergtieji, kenčiantieji, kovojantieji prieš priespaudą partizanai, tremtiniai, kaliniai, kurie B. Brazdžionio posmus kartojo kaip maldą. "Su Brazdžionio poezija Vorkutoje mes gyvenome, su ja kėlėmės, ėjome į šachtas, ją dauginome, skleidėme ir kovojome, pagaliau net ir dažnai meldėmės, sakė P. Vaičekas. Jis prisiminė studentą Algį Kavaliauską, kuris sudarė B. Brazdžionio eilėraščių rinkinį, surašydamas jį ant cemento maišų popieriaus skiautelių...

Kokia brangi ir populiari buvo B. Brazdžionio poezija lietuviams, rodo ir šis, vėliau P. Vaičekas papasakotas atsitikimas. Kartą, jau grįžęs iš Vorkutos, apie 1964-65 m. važiuojo iš Kauno į Zarasus. Viena moteris paprasė pavėžyti. Ji sakė, kad pinigų neturi atsilgyti, bet gali visą kelią deklamuoti B. Brazdžionio eiles. Tai ji ir padarė. Dvi valandas deklamavo B. Brazdžionio eilėraščius. Vėliau paaiškėjo, kad ji, gail. sesuo Baniulienė, irgi buvo Vorkutoje kaip politinė kalinė.

Antroje vakaro dalyje matėme ir Algirdo Tarydo filmą "Bernardo Brazdžionio sugrįžimas". Tai puikiai sukurta filmas apie 1989 m. pirmą kartą į Lietuvą grįžusį Poetą. Filmas – juodas/baltas ir gal dėl to dar įspūdingesnis kaip dokumentinis. Matėme tautos džiaugsmą ir meilę poetui B. Brazdžioniui visur, kur tik jis apsilankė.

Po programos žmonės, nepaisydami vėlaus vakaro, būrėsi apie Poetą, prašė autografų, šnekėdavosi, fotografavosi, norėjo dar valandėlę pabūti su mūšiu didžiuoju Poetu! Jo klausė ir vaikaitė Dalia su šeima, ir jauniausias provaikaitis Lukas!

Jaunųjų kūryba

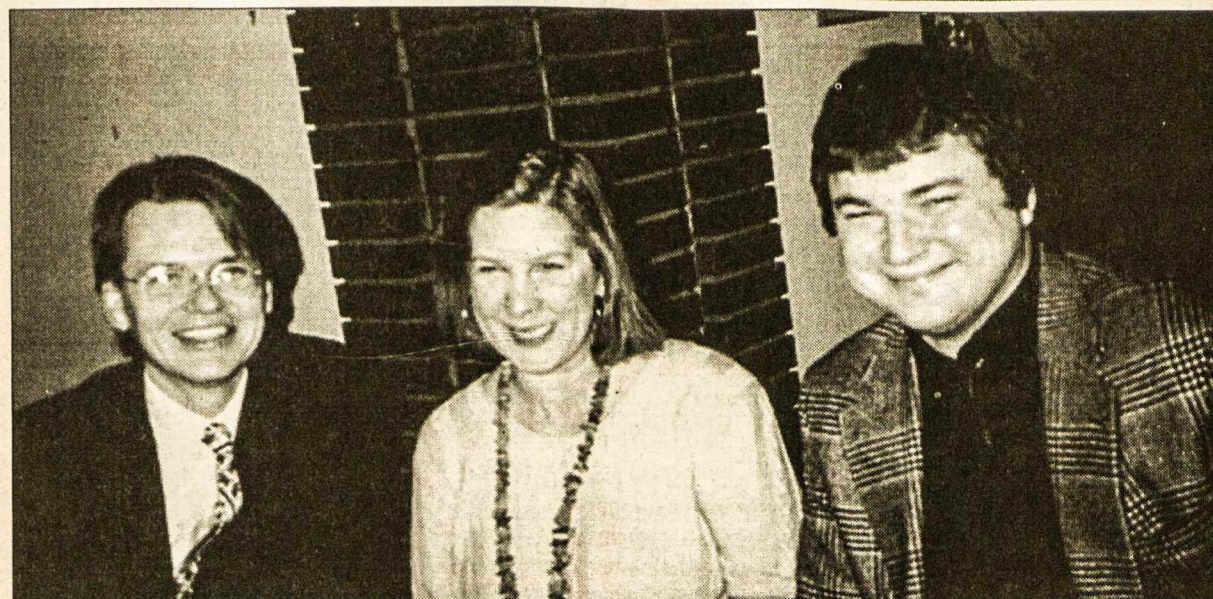
Gegužės 23 d. Jaunimo centre vyko antroji poezijos diena, kurioje girdėjome jaunosius poetus: Julijų Kelerą, trijų eilėraščių knygų ("Žiemos valty", "Baltas kalėdaitis" ir "Saula medaus") autorių iš Vilniaus, dabar redaguojantį "Darbininką", ir du čia gimusius lietušaites mokyklas baigusius, savo mokytojų skatintus lietuviškai kurti poetus – Daivą Karužaitę (ji yra ir dailininkė) ir Vainį Aleksą. Jie yra baigę mokslus JAV, dirba savo profesijose ir kuria gražią lietuvių kalbą. Jie paskaitė po keliolika savo eilėraščių.

Tarp klausytojų ir poetų užsimezgė šiltas, draugiškas ryšys. M. Remienės pakviesti, klausytojai klausė poetus įvairių klausimų, į kuriuos jie mielai atsakė. J. Keleras sakė, kad kiekvienas poetas turi savo siekimą ir jam rūpi lietuvių kalbos plėtotė, jos puoselėjimas. D. Karužaitė sakė kūrianti, kai jai sunku, ir tada jai viskas nuskaidrėja. V. Aleksa sakėsi norėjęs, kad visi jį suprastų. Rašęs eiles, skaitė ir šeimai, jose esančių oracinių kalbų, filosofijos. Rašęs galvodamas apie artimesnį ryšį su žmogumi.

J. Keleras, PEN klubo atstovas, dar papasakojo apie lietuvių rašytojų kūrinį vertimus ir anglų kalbą.

Baigiant vakarą, LB Kultūros tarybos pirm. M. Remienė dėkojo jauniems poetams ir atėjusiems jų pasiklausyti poezijos mylėtojams.

Lietuvių rašytojų dr-jos pirm. St. Petersonienė, talkinama rašyt. N. Užubalienės, įteikė poetams gėlių, dėkojo jiems ir M. Remieniui už "Poezijos dienu" surengimą.

"Poezijos dienos" Čikagoje 1998.V.22 BERNARDAS BRAZDŽIONIS sveikina jų rengėją PLB Kultūros tarybos pirmininkę MARIJĄ REMIENĘ; žemiau – jaunieji poetai, skaitę savo kūrybą: (iš kairės) Vainis Aleksa, Daiva Karužaitė, Julius Keleras

Lietuvos poetų portretai Jo dvasinis žemynas - Lietuva

KAZIO BRADŪNO poezija, kurioje gimtoji žemė gyvastingai alsuoja

ALEKSANDRAS ŠIDLAUSKAS, Vilnius

"Kalbuosi su savim lietuviškai / Ir jaučiuosi kaip austrė / Žaidžio auginanti perlą". Tai išmintingi žodžiai, ištarti gyvenimo saulėlydyje. O jaukus japoniškos mintysenos posmas, aiškus, gyvas, prisodrintas. Išaukso poetas daug gražių perlų, kurie brangakmeniais švyti lietuvių lyrikoje.

Jeigu kas sumanytų sudaryti lietuvių poetų dešimtuką, sportininkų tradicijomis skant, manau, dažnas literatūros kritikas ar sąmoningasis skaitytojas tikrai ten įrašytų ir Kazio Bradūno vardą. Savo poezijos grynumu, aiškumu, žemiškumu ir tautosakiškumu jis tikrai šito nusipelnė kaip tyros lyrikos versmių seikėtojas, kaip gimtinės pašauktinis.

Poeto lyrikos žemė itin sava, savita ir graudi, net, atrodo, perpildyta žemiškomis spalvomis, garsais ir kvapstimis. Visi rūgiai jau pasėti, žvaigždė padangėje tirpsta, akmenys guli padangėje, suosiū, sušūruoja pušys, saulė tartum paukštis plazda. Čia lapelis nušalotos guobos, o laukinė rožė tarpe tylos ir vėjo.

Poetą nuo dvasinės prarasties tikrai išsaugo gimtinės vaizdai. Jis taip su jais yra suaugęs, kad, rodos, niekur iš Suvalkijos niekuomet ir nebuvo išvykęs. Tokia autentika retas mūsų poetas gali pasididžiuoti.

Tėvynės ilgios iškankintas poetas susikaupė ties pačiomis lyrikos šaknimis, kurios jį visą kūrybinį gyvenimą maitino – nuo prieškarinio metų iki pat Antrosios nepriklausomybės laisvės metų. Neveltui toji karta pavadinta žemišku ir labai taikliu žemininkų vardu.

1992 m. "Vagos" leidykla išleido šio išeivijos poeto eilėraščių knygą "Duona ir druska". Koks taiklus ir tradiciškas pavadinimas... Norisi keliais sakiniais pakalbėti apie trumpą K. Bradūno eilėraščių "Grįžimas". Tai šešių eilučių kūrinėlis, skaidrus gintaro lašas, kuriame poetas toks aiškus, lietuviškas ir perregimas savo nepaprasta poezijos jėga, paprasta galomis mintimis, lyrine dvasia ir vidine susikauptimi.

Štai tos eilutės. Pirmasis dvielis: "Išvaikščioję visus kelius / Sugrįžtame į klasikų tylius". Antrasis dvielis: "Atskleidė knygą rankos žėgzone / Vėl pasišviečiam vakaro ugnia". Trečiasis dvielis: "Ir paskutinio tomo pabaiga / Atvirsta tartum juodžemio vaga".

Paprastas tobulumas ir itin tobulas paprastumas. Poetas čia beveik priartėja prie pačios poezijos esmės – kalbama pamatiniais žodžiais. Jau tie žodžiai, patys atskirai paimti, tiesiog poetiškai skamba, jei žmogaus ausis dar neužnešta mūsų amžiaus triukšmo ir įniršo. Balsių gausa akivaizdžiai rodo eilėraščio dainingumą. Rimai tikslūs, sklandūs ir klasiški įtaigūs.

Poetas prisimena savo klajonių dienas, tiki, kad jo poezija turės išliekamą vertę. Čia tradiciškai suskamba knygos ir žėgnonės motyvai, o vakaro ugnis, kaip amžinoji "praeinančio gyvenimo simbolis, suskamba pagrindiniu motyvu. Sugrįžęs į tėviškę žemę, poetas jautriu žodžiu vėl glaudžiasi prie tos pačios vagos, kuri jį išvedė į gyvenimą ir į didelį poetinį kelią.

Į tą didį poezijos kelią sugrįžta ne kiekvienas išeivijos poetas. Sugrįžta tikrai didelio talento ir skvarbaus proto kūrėjas. Iki tobulumo išrutuliojęs lietuviškumo tema, jos gamtiškuosius motyvus, poetas atsi-grižta praeitį ne tam, kad skausmingai padėjuotų, o tam, kad sustiprintų savo ir savo skaitytojo dvasią. Tie patys motyvai dabar įgyja didesnį filosofinį krūvį, kuriame poetas išmintingiau kalba apie Lietuvą, žemę, ir žmogų.

Visi poeto posmai yra subrandinti, praktiškai neįmanoma rasti prasto eilėraščio. Išbulinta poetinė klausia ir kūrėjo jausena jam neleidžia piktnaudžiauti tuo žodžiu, kurį jis taip gliliai brangina ("Kraujo rasa", "Susitikimas", "Pavasaris kapinėse", "Gimtinės medžiai", "Alvito varpai"). Netgi prozinis pasakojimas pavirsta išplėtotą lyrinę miniatiūrą, kai poetas jau nebegali pabėgti nuo prisiminimų naštos.

Verlibriškas kalbėjimas, šiaip poetui nei itin būdingas, "Duonoje ir druskoje" išsileija į sklandžias gimtinės eiles, kurios lyg drobės iš tolo subaltuoja ir vilioja, kviečia.

Antroji knygos dalis "Keliuoniu užrašai" turi tris dalis "Venecijos vasara", "Havajų haiku", "Prerijų paukštė" – autorius kelionių išpūdi, įvilkia į lyrinį pasakojimo drabužį. Tai švelnūs miniatiūriniai atodūsiai, nuotaikingi vaizdeliai, jautriai nuliotos akvarelės. Poetas neišsiplečia į istorines stambmenas lengvai rutulioja detales, ją dėmesingai iš visų pusių apžiūrinėja lyg matytų didelį brangakmenį, kuris tolygus poezijos žodžiui.

Poetas nesiblaško, nebeieško naujų, dar neatrastų žemynų, o yra laimingas turėdamas vieną didelį dvasinį žemyną – Lietuvą. Jis visas joje. Jo poetinis turinys – ne tikta išorinis kraštovaizdis, bet ir daugiau – atviras sielos pokalbis ir nerimas dėl jos likimo, dėl jos ateities. Poeto žvilgsnis visuomet optimistinis,

pasakoją sudėtingą gimtojo Baltijos krašto istoriją.

Poetas lyg iš aukščių žvelgia į savo žemę, kurioje jauku būti, gera gyventi ir miri. Tai šventoji žemė ir jokia žodžių pergausa nepakenkia lyrinei nuotaikai.

Kazio Bradūno eilėraščiai giesmėmis ir maldomis suskamba. Daiktai lyg akompanimentas, detalė lyg sielos virpesys, kai norima išsiskirti ir išsipasakoti. Poeto pasaulyje gyventi gera. Anksti subrendęs, kaip poetas, anksti patyręs pripažinimą, šis Alvito žemės vaikas tarsi įkūnijo pačias geriausias pokario išeivijos lyrikos tradicijas. Tuo tarpu Lietuvoje poezija porą dešimtmečių vos bevegetavo, todėl atviras, žmogiškas K. Bradūno balsas suskambo gyvosios versmės balsais.

Vėliau, matyt ne be šio poeto įtakos, suskambės nuširdi A. Maldonio, J. Strielkūno, A. Verbos poezija, nemėgdžijusi garsaus poeto temų ar potemių, o sėmusius nuotaikų, įvaizdžių kaitos, bendrųjų poetinių krypčių.

Daug sąlyčio taškų galima būtų rasti tarp minėtųjų poetų ir K. Bradūno kūrybos. Toks tasai gražus ir skaidriakalbis poeto pasaulis. Peizažas, istorija, kultūra, – tai pagarbos dėmesys savo gimtajam kraštui. Jambas ir chorėjas taip pat suskamba įtaigiai ir savitai.

Brenda Bradūnas brandus per Lietuvą kaip maldos saugotojas, kaip koks senųjų laikų senolis išminčius, kaip tyliosios lyrikos žemės patriarchas.

Skaitytojai jau pamėgo K. Bradūną kaip didelį ir nuoširdų poetą, mokantį kalbėtis su įvairaus amžiaus skaitytojais. Dėkinga Lietuva sulaukusi savo ištikimo sūnaus, o jis kartu su žmona bendravė – tai koncerte, tai knygos sutiktuose, tai kokio nors rašytojo minėjimo vakare, tai teatre, tai ramiai vaikštinėjantis gatvėje. Vaikšto poetas po Lietuvą, dairosi aplinkui į giedrą dangų, palaiko rankose šiltą grumstą ir vėl sėda prie švaraus popieriaus lapo. Eilėraščiai vis dar gimsta. Jie taip reikalingi tam kraštui, kuris pagimdė, išaugino, išmokė ir išvedė į gyvenimą.

Vakaras tėviškos laukos

Prie smėlio kalnelio
Laukai dar žaidžioti,
Klaupiosiai ant kelių
Tau kojų mazgoti.

Pavargus, paliegus
Ir džiaugsmo nemachių –
Nėra čia jau nieko,
Tik žvaigždės tos pačios.

Kazys Bradūnas

Iš rinkinio "Apie žemę ir dangų".
(Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla,
Vilnius, 1997 m., 36 psl.)

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Birutės Pūkelevičiūtės "Metūges", vienintelį Toronte prieš keturiasdešimt ketverius metus pasirodžiusį poezijos rinkinį, "Skaitinių" seriją vėl išleido "Baltos lankos". Tais laikais jis susilaukė daug priekaištų ir B. Pūkelevičiūtė nukreipė prozon, kur ji dabar tvirtai laikosi. Gintaras Bleizgys "Lietuvos aide" gina ir "Metūges", poetinį B. Pūkelevičiūtės jaunystės dienų bandymą. Esą dabar su ta poezija ji būtų buvusi šilčiau sutikta, nes ir jai turėjo talentą.

Mažosios Lietuvos fondas Montrealyje dr. Vydušo premiją paskyrė Lietuvoje gyvenantiems architektams dr. Martynui Purvinui ir Marijai Purvinienei už jų veikalo rankraštį "Mažosios Lietuvos architektūra". Vertintųjų komisiją sudarė dr. Vacys Bagdonavičius, Jonas Dainauskas, dr. Jurgis Gimbutas ir dr. Albertas Juška. Penkių tūkstančių JAV dolerių premija, laikydamos jį nutarimo, paskyrė Mažosios Lietuvos fondo pirm. dr. Vilijus Pėteraitis. Ji bus įteikta visuotiniame Mažosios Lietuvos fondo narių susirinkime rugsėjo 24 d. Toronte, Kanadoje.

Dail. Robert Sestok, Detroitė 1946 m. gimęs lietuvių kilmės skulptorius, pas juos sugrįžo Čikagoje, Balzke lietuvių kultūros muziejų, gegužės 8 d. atidaryta savo darbų paroda, truksiančia iki rugpjūto 24 d. Jo senelis Šeštokas iš Lietuvos Detroitan yra atvykęs XIX š. pradžioje. Vaikaitis Robertas Sestokas yra studijavęs Detroito dailės ir amatų draugijoje, Cranbrook dailės akademijoje. Jis yra pasižymėjęs miestų temos mlobertine bei senine tapyba ir geležinėmis skulptūromis. Joms panaudodavo pamestas automobilių registracijos pokštes, sulamdytas skardines, kabelius. Jis yra dalyvavęs daugelyje parodų, 1983 m. apdovanotas Mičigano dailės tarybos stipendija. 1984 m. jam buvo įteikta ir prestižinė valstybinė padėkos stipendija už nuopelnus skulptūrai.

Mariaus Katiliškio ir Liūnos Suteimos šiemetinės literatūrinės premijos moksleiviams jau paskirtos ir įteiktos Vilniuje, švietimo ir mokslo ministerijoje. Penktąją metinę prozininko Mariaus Katiliškio premiją už apysaką buvo įteikta trisdešimtojo jaunųjų filologų konkurso laureatė Giedrė Kazlauskaitė, Vilkaviškio "Žiburio" mokyklos dvyliktokei. Ketvirtąją metinę poetės Liūnos Suteimos premiją už eilėraščių laimėjo Utenos Dr. Adolfo Šapokos gimnazijos abiturientė Gintarė Trinkūnaitė. Abi laimėtojos buvo aleistoms nuo lietuvių kalbos ir literatūros abiturinių egzaminų, nes jų žinios jau dabar yra įvertintos dešimtukais. Joms taipgi buvo įteiktos dvių šimtų litų premijos ir dovanos. Premijos kasmet yra paskiriamos iš Mariaus Katiliškio fondo, kurį įsteigė jo našlė Liūnė Suteima su Lietuvos švietimo ir mokslo ministerija.

Lietuvišką kultūros centrą savo namuose Fiorumo miestelyje prie Hanoverio turi vokiečių vaistininkė Heidi Spenke. Donato Katkaus pranešimu "Lietuvos ryte", tuo centru tapo perstatytas apleistas tvartas, kurį pakeitė jo vietoje įrengta jauki šimto vietų salė ir centro vadovė pakviesta Hamburgo aukštosios muzikos mokyklos prof. Raminta Lampasatyte, buvusi čikagietė. Toje salėje kas mėnesį rengiamos daugiausia lietuvių dailininkų parodos ir lietuvių muzikų koncertai. Į šiuos renginius atvyksta dailės bei muzikos mėgėjų iš Hanoverio, Hamburgo ir netgi Berlyno. Mat apie tuos lietuviškus renginius rašo vokiečių spauda. Čia buvo surengtos lietuvių dailininkų A. Švėgždos, P. Repšio, E. Gaputytytės, R. Daukšos parodos. D. Katkus dažnai centro svečiu laiko Vilniaus styginį kvartetą. Jis taipgi mini koncertus Lilijos Šukytės, V. Mozūraitytės, Šv. Kristoforo orkestro narių. Kultūros centre taipgi skambėjo lietuvių kompozitorių B. Kutavičiaus, O. Balakausko, F. Bajoro, V. Barkausko, A. Rekašaus bei kitų muzikos kūrinių. Renginiuose dalyvauja ir ten gyvenantis lietuvių pantomimos meistras Zigmąs Kutra, labai populiarus Vokietijoje. Renginius naujais lietuvių menininkų pasirodymais papildo jau du dešimtmečius jų ieškanti ir juos randanti Raminta Lampasatyte.

Mokslo ir enciklopedijų leidykla pradėjo "Visuotinės lietuvių enciklopedijos" paruošiamuosius darbus, užtruksiančius ne mažiau kaip vienerius metus. Leidyklos direktoriaus Algirdo Kisielio pranešimu, naujoji enciklopedija turės šešiolika tomų. Planuojama kasmet išleisti po vieną, pradedant 1998 m.

Juozo Miltinio Panevėžio dramos teatras gastroliavo Vilniaus jaunimo dramos teatre. Vilniečiams paskutinį kartą buvo atvežti du iš repertuaro išimami panevėžiečių spektakliai: lietuvių klasiko J. Tumo-Vaižganto tragiška meilės istorija "Nebylys", režisuota A. Pociūno, ir rež. G. Gabrėno pastatyta amerikiečių dramaturgo N. Simono komedija "Paskutinis iš aistros kamuojamųjų meilužių". Salėje "99" vilniečių vaikų ir jų tėvelių laukė arių rašytojas O. Wilde su savo "Linksmuoju princu", scenai paruoštu rež. G. Gustaitytės.

Akmenės rajono savivaldybė savo lėšomis išleido 32 puslapių reklamę knygėlę "Akmenės kraštas", parašytą lietuvių, vokiečių ir anglų kalbomis. Tekstas yra Leopoldo Rozgos, nuotraukos – Jono Dainausko, meninis apipavidalinimas – dail. Aloyzo Janulio. Leidinyje enciklopediškų principų pateikiami Akmenės rajono lankytini objektai – paminklai, muziejai, parkai, istorinės sodybos. Seniausia lankytina vieta yra Papilėje. Tai – su Juros kalnų V. Europą pavadinimu susieta atodanga Ventos skardyje, plytinti dviejų kilometrų ruožė. Joje randama suakmenėjusių atspaudų ir liekanų. Pasak "Lietuvos aide" atstovės Reginos Ališauskaitės, Grišios ir Kamanų aukštapelkėje yra vietų, kur dar neįžengta žmogaus.

Lietuvos architektų sąjunga įsteigė viešąjį savo nario Gedimino Baravyko (1940-1995) fondą. Jis buvo vienas žymiausių Lietuvos architektų. Velionis dirbo Miestų statybos institute ir buvo vyriausiasis Vilniaus architektas. Dalis jo paliktų išpūdinių pastatų buvo naudingi ir sovietinei propagandai. G. Baravykas betgi yra suprojektavęs ir Plm. Jurgio Matučiūšo šventovę Vilniuje, Dailės galeriją, M. Mažvydo bibliotekos priestatą. Architektų sąjungos įsteigta G. Baravyko fondas bus panaudotas jo monografijai išleisti, atidengti atminimo lentai, garsinti jo kūrybinės idėjos.

Kalbininko kun. Kazimiero Jauniaus (1848-1908) šimtas penkiasdešimties gimimo metinėms skirta konferencija "Gimtosios kalbos ir istorijos sąsajos" įvyko Panevėžio muzikiniame teatre. Ją ten surengė Panevėžio miesto savivaldybės Pedagogų švietimo centras ir Lietuvių kalbos mokytojų sąjungos skyrius. Panevėžiečiai pirmieji šia konferencija pradėjo renginių ciklą, norėdami patvirtinti kitų žymiųjų savo krašto žmonių – Gabrielės Petkevičaitės-Bitės, Vaižganto, Kazimiero Būgos, Juozo Balčikonio, Petro Butėno sąsajas su kalbininku K. Jauniumi, prieš šimtą metų paskelbusiu Panevėžio krašto tarnės aprašą. Konferencijoje dalyvavo akademikas Zigmąs Zinkevičius bei grupė kitų kalbininkų K. Jauniaus palikimo tyrinėtojų. Galbūt bus rasta daugiau duomenų, papildančių suakutvininko biografiją, skatinančių išiešti jo raštus.

Lietuva turi daug istorinių įvykių, bet jiems trūko specialaus leidinio, juos išdėstančio chronologiškai. Vituolio Joneliūno pranešimu "Lietuvos aide", šią spragą jau baigia užpildyti Aleksandras Vitkus, Kauno medicinos akademijos histologijos ir embriologijos katedros docentas. 1996 m. jis sudarė ir išleido pirmąjį tomą knygos "Lietuvos istorijos įvykių chronologija", apimantį Lietuvos istorijos raidą nuo pirmųjų gyventojų pasirodymo Lietuvoje iki 1795 m. Šiemet pasirodys antrasis tomas yra skirtas 1795-1918 m. laikotarpiui. Eilės tvarka jis supažindina su Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės jungimu Rusijos imperijai, Vasario šešioliktosios nepriklausomybės akto istorija, jo signatarais ir dokumentais. Trečiasis dabar A. Vitkaus rašomas "Lietuvos istorijos įvykių chronologijos" tomas bus susietas su 1918-1940 m. laikotarpiu ir jo įvykiais. Vėlesni įvykiai bus randami ketvirtajame ir penktajame tomuose. Šie leidiniai tampa Lietuvos istorijos įvykių ir datų enciklopedijomis.

V. Kst.

AURELIJA M. BALASAITIENĖ

Allegretto

Už mano lango vėjas supas
lengvu vasario dvelkimu,
ir jau šypotis aš imu
liūdnu, nuvargusiu šypsniu,
dar dirpančiom nuo
skausmo lūpom.

O visata tokia laiminga:
aš medžių lapuose girdžiu
vėl kalbą gimstančių žiedų
ir jų ilgetis jau imu...
O už kalnų dar sninga,
sninga...

Jaučiu, kap selina vėl juokas
vasario valandų keliu,
ir jau šypotis aš imu
liūdnu, nuvargusiu šypsniu...
... Pavasaris dainuot
išmokys...

Pianissimo

Jis langą praveria tyliai
ir ties magnolijų žiedais
švelniai paglosto žalią šaką.
Štai lango praviro kraštu
vėl skuba žingsniu jis lengvu
ir spinduliais nuburtą taką...

Čia žiedo širdį jis palies,
ten baltą drugį palydės,
ir muzika pavers jis kvapą.
Priglaudus veidą prie stiklų
pilkvas migla ramiai užsnūš,
pamiršus pridengti lapą,

kurio žalia širdis tvaksės
kvapiam skambėjime giesmės.
Lietaus lašeliai ore žais
ir slankios rožių pumpurais,
švelniausio garso virpesiais.

Užmigo rožėse drugys,
ir jo jau akys nematys,
kad vakaro drėgmė kvapi,
užmigus sodo vidury,
pasaulį visą aplankys,
pati išnyks ir nebegrįš.

SPORTAS

Toronto sporto klubo "Aušra" jaunių C klasės komanda, ŠALFASS-gos 1998 metų žaidynėse Detroito nugalėjusi Klivlando "Žaibą" 56:20 pasekme ir laimėjusi I vietą. Iš kairės: E. Gataveckas (treneris), N. Gataveckas, K. Valickis, P. Didžbalis, P. Pergautis, L. Paškauskas, G. Tirilis, A. Punkris, C. Olekas ir E. Punkris (treneris)

Savaitė Lietuvoje

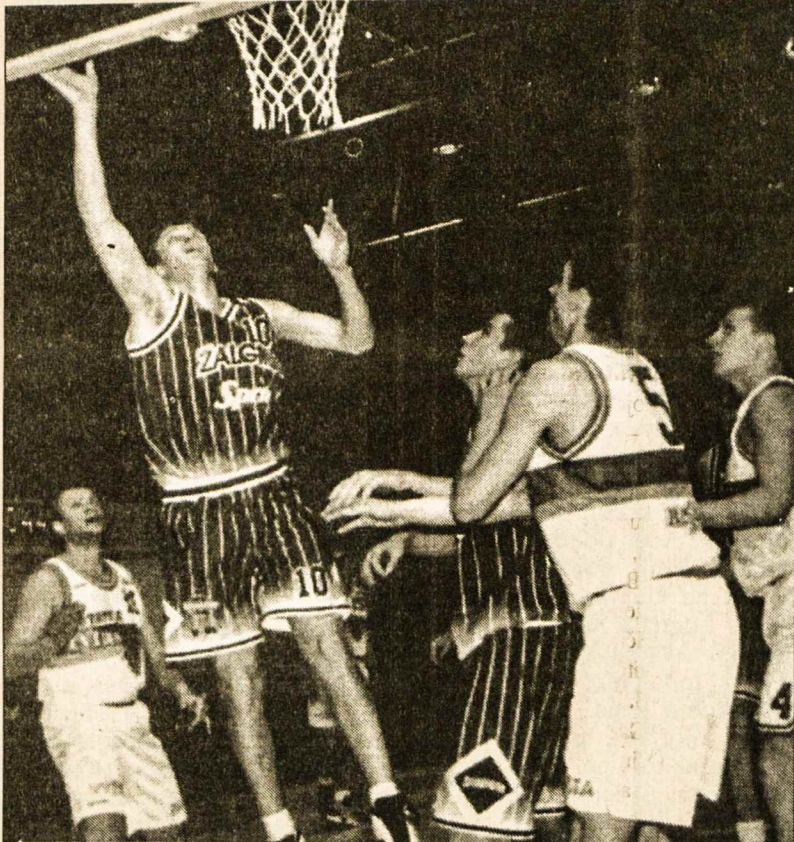
Beveik mėnesį Šiaurės Amerikoje viešinti Lietuvos dviratininkų rinktinė šių varžybų pabaigoje pretenduoja į Boise (JAV, Idaho valstija) vykstančių daugiadienių lenktynių nugalėtojų laurus. Likus viename tarpiniui lietuvis veda prieš artimiausius konkurentus itales 2 min. 50 sek.

S. Dariaus ir S. Girėno sporto centro stadione Kauno "Inkaro" futbolo klubas "Intertoto" taurės turnyrą pradėjo pergale 1:0 prieš Azerbaidžiano "Baky Fehlesi" komandą. Kitos rungtynės įvyks Azerbaidžiane birželio 28 d.

Toronto vykusiose tarptautinėse papildomio tinklinio (Beach Ball) varžybose dalyvavo ir keli

sportininkai iš Lietuvos. Deja, žymesnių laimėjimų jiems nepavyko pasiekti.

Birželio 27 d. Kauno S. Dariaus ir S. Girėno stadione vyks II Tautinė olimpiada. Uždarymo renginiai bus birželio 30 d. Vilniuje. Tautinėje olimpiadoje, kuri atgaivinta po 60 metų, varžysis profesionalūs lietuviai sportininkai iš Lietuvos ir užsienio. 14 šakų varžybose ketina dalyvauti apie 1100 atletų, tarp jų iš kitų šalių tik apie 30. Kūno kultūros ir sporto departamento generalinio direktoriaus pavaduotojo A. Raslano teigimu, tai yra pasiruošimas Sidnio (Australia) olimpinėms žaidynėms, kurios įvyks 2000 m. V.P.

Europos krepšinio nugalėtojai "Žalgirio" krepšininkai žaidžia Vilniuje su "Lietuvos ryto" darbuotojais. Nuotr. V. Kapočiaus

KANADOS ĮVYKIAI

(Atkelta iš 1-mo psl.) kad Vengrijoje jie diskriminuojami gyvenviečių darbų ir švietimo srityse.

Kanados ir JAV derybos dėl "coho" lašišų žvejybos įvyko gegužės pabaigoje Juneau mieste, Aliaskoje. Pokalbių pradžioje JAV atstovai aiškiai prieštaravo Kanados mokslininkų įrodymams, jog šios rūšies žuvų skaičius yra pavojingai žemas. Kanados žvejų atstovai buvo labai nepatenkinti, kad nuo liepos 1 d. JAV žvejai laisvai gaudys "coho", o kanadiečiai nukentės nuo provincijos įsakymu sustabdytos žvejybos.

Aliaskos pareigūnų nuomone, nebuvo reikalo Kanadai taip griežtai apriboti Britų Kolumbijoje "coho" žvejybą. Baigiant pokalbius, JAV derybininkų sutikimas "gal" riboti gaudomų

žuvų skaičių "reikalui esant" bent parodė didesnę norą pozityviai bendradarbiauti su kanadiečiais. Aliaskos pozicija vistiek buvo, kad šioje valstijoje nėra "coho" nykimo problemos, ir jų migracija nepaveikiama.

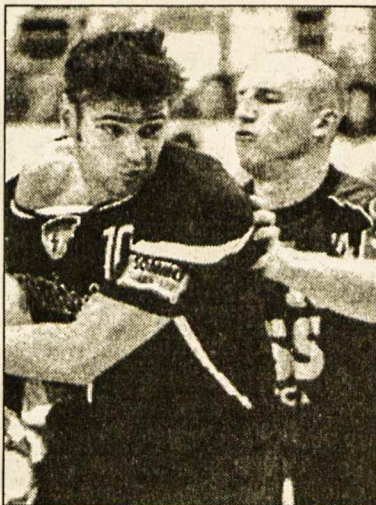
Teisingumo ministrė Anne McLellan birželio 2 d. pranešė, kad Kanados vyriausybė skirs \$32 mln. per metus vietinėms programoms padėti jaunimui, linkusiam patekti į kriminalinę veiklą. Kiekviena apylinkė turės paduoti prašymą gauti tų lėšų. Dalis jų bus skiriama veiklai specialiai sudaromų tarybų, subūrinčių policijos, socialinės rūpybos, visuomeninės sveikatos priežiūros bei mokyklų atstovus. Jų darbas būtų patariamais ir įvairiais projektais padėti šeimoms, kuriose skriauda ir žemi uždarbiai veda jaunimą blogais keliais.

Kas naujo Europoje?

Lietuvos moterų krepšinio rungtynės su Brazilija vokiečių spaudo pavadino "krimi" – kriminalu, nes jose visko buvo: įtempto, svyruojančio tai į vieną, tai į kitą pusę pasekmių, nematant tikro nugalėtojo. Brazilija rungtynes laimėjo pasekme 70:72.

Europos vyrų rinkinio pirmenybėse mūšikiai užėmė devintą vietą. Stebėjau televizijoje Lietuvos-Vokietijos susitikimą, laimėtą vokiečių 18:20. Į aikštę treneris išleido Vokietijos rinktinę be geriausių žaidėjų, taupydamas jėgas susitikimui su Prancūzija.

Vokietijos ir pasaulio meistris Riedl, pralaimėjęs disko varžybas lietuviai Aleknei, televizijoje pasakęs: "Pasimatysime Europos pirmenybėse Budapeste". Vokiečiai apgailestavo, kad septintkovės varžybose nedalyvavo trečioji pasaulyje R. Nazarovienė. K.B.

Lietuvos-Vokietijos rankinio rungtynės Al. Savonis (dešinėje) bando sulaukyti besiveržiantį vokiečių

Skautų veikla

Toronto "Šatrijos" tunto "Dainos" skautų draugovės metinė veikla užsibaigė birželio 6 d. 22 km. iškyla dviračiais. Dalyvavusios skautės atliko reikalavimus ir įsigijo dviratininkės specialybę. Pakeliui sustoję pavalgyti ir pasimaudyti pas Vidą ir Arvydą Smailius. Vaisių ruošoje talkino Daiva ir Andrius Paulioniai. Iškylas metu skautės dviračiais lydėjo Algis Jonaitis ir Algis Simonavičius.

Šių metų dr-vės veikla praėjo sklandžiai, darbščioje nuotaikoje. Draugovėje dalyvavo 30 mergaičių. Būtų buvę sunku apsieiti be talkininkų, kurie patukojo savo laiką programos ruošoje arba vykdyme: Kristina Petrauskaitė, Algis Jonaitis, Julija Yčienė, Silvija Saplienė, Daina ir Romas Puterai, ses. Ignė, ses. Ramutė, Ina Radžiūnienė, Liudas Bražukas, Algis Simonavičius, Marius Rusinas, Jurgis Valaitis, Gerta Tarvydienė, Vida ir Arvydas Smailiai, Daiva ir Andrius Paulioniai. Jų įnašas ir prisidėjimas buvo svarbus ir giliai vertinamas visų skautų ir jų vadovų.

Vadovės: Nijolė Simonavičienė, Irena Petrauskienė, Loreta Stanulytė-Duz. N.S.

Ontario aplinkosaugos ministerija, patikrinusi praėjusių metų tyrimus, nerado klaidų pranešime, įrodančiame, jog Ontario provincija yra daugiausia oro taršos gaminanti provincija visame Šiaurės Amerikos žemyne. Ontario pralenkia JAV-bių Texas ir Tennessee valstijas šioje srityje.

Rytų Kanados provincijos ir šiaurės rytinės JAV valstijos susitarė mažinti gyvsidabrio emisijas 50% per sekančius 5 metus. Nauji apribojimai bus nustatomi atmatų deginimui, anglimi kurenančioms įėjimams ir kai kurioms pramonėms. Visose šiose provincijose ir valstijose gyvsidabrio lygis ežeruose ir upėse yra pasiekęs pavojingą laipsnį, gyventojai perspėjami riboti žuvis valgomą kiekį.

Kanadoje vartojamas benzinas turi daugiau orą teršiančios sieros negu kituose ekonomiškaus pažangiuose kraštuose. Aplinkyta blogiausia benzina tyrimai rado Ontario provincijoje. RSJ

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS PARAMA

AKTYVAI per 106 milijonus dolerių

MOKA:

3.00% už 30-89 dienų term. indėlius
3.25% už 90-179 dienų term. indėlius
3.50% už 180-364 dienų term. indėlius
3.75% už 1 m. term. indėlius
4.00% už 2 m. term. indėlius
4.25% už 3 m. term. indėlius
4.50% už 4 m. term. indėlius
5.00% už 5 m. term. indėlius
3.50% už 1 m. GIC mėn. palūk.
4.00% už 1 m. GIC invest. pažym.
4.25% už 2 m. GIC invest. pažym.
4.55% už 3 m. GIC invest. pažym.
4.75% už 4 m. GIC invest. pažym.
5.25% už 5 m. GIC invest. pažym.
2.75% už RRSP ir RRIF ind. (variable rate)
4.00% už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind.
4.25% už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind.
4.55% už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind.
4.75% už RRSP ir RRIF 4 m. term. ind.
5.25% už RRSP ir RRIF 5 m. term. ind.
2.75% už OHOSP (variable rate)
2.00% už taupymo sąsk. (gyv.draudra)
2.00% kasd. pal. čekių sąsk.
3.75% už JAV dol.1 m. GIC
2.75% už JAV dol. kasd.pal. sąsk. (US dol. Sav. Acc.).

IMA:

už asmenines paskolas nuo.....7.50%
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages):
su nekilniamu nuosimčiu (fixed rate)
1 metų.....6.30%
2 metų.....6.40%
3 metų.....6.55%
4 metų.....6.65%
5 metų.....6.70%

su kelčiamu nuosimčiu.....5.65%

Duodame:

- asmenines paskolas iki \$250,000;
- mortgiculus iki 95% įkainoto turto;
- riboto kredito paskolas (Line of Credit) ir
- komercinius mortgiculus

Nuosimčiai gali pasikeisti savaitės elgoje

Nemokama narių gyvybės drauda (taupymo sąsk.) pagal santaupų dydį iki \$2,000.

Nemokamas čekių, sąskaitų, piniginių perlaidų ir kelionės čekių (traveler's cheques) patarnavimas. Gaunama kelionių drauda nariams ir svečiams iš kitų kraštų. Nekilnojamo turto paskolų (mortgage) drauda (Credit Union Insurance Services). Persiunčiame pinigus (Wire transfer) į Lietuvą ir kitus kraštus.

KASOS VALANDOS

- Pirm., antr., ir trečiad. nuo 9 v.r. – 3.30 v.p.p.
- Ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. – 8 v.v.
- Šeštadieniais nuo 9 v.r. – 1 v.p.p.

SKYRIAI:

Lietuvių Namuose – 1573 Bloor St. W., Toronto ON M6P 1A6
Telefonas: 416 532-1149
Etobicoke – 2975 Bloor St. W., Toronto ON M8X 1C8
Telefonas: 416 207-9239

BVL ELECTRICAL ENGINEERING

Licence
E-2392

Taisau senas ir įvedu naujas:

- ELEKTROS INSTALIJAS
- VĖSINIMO SISTEMAS

Taisau visų rūšių

- ŠALDYTUVUS
- SKALBIMO MAŠINAS
- ELEKTRINES PLYTELES
- DŽIOVINTUVUS
- KITUS BUITINIUS ĮRENGIMUS

Skambinti Vytui tel. 200-8960 arba 236-9071, Toronto. Greitas – sąžiningas – pigus patarnavimas. Visi darbai garantuoti pagal susitarimą.

LEDAS REFRIGERATION AIR CONDITIONING & HEATING.

Taisau ir įvedu

- Centrinės šildymo ir A/C sistemos
- Skalbimo mašinas, džiovintuvus
- Oro drėkintuvus (Humidifiers)
- Indų plovimo mašinas, viryklas
- Šaldymo sistemos, šaldytuvus

Atlieku dujų, vandentiekio (plumbing), elektros darbus.

Skambinti R. Jareckui

tel. 416 370-3539 arba 416 740-9650 Toronto (Nemokamai atvažiuoju įkainoti)

ROYAL LEPAGE

Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti. Prižadu mielai ir sąžiningai patarnauti

Lina Kuliavienė

2320 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6S 1P2

Tel. 416 762-8255 FAX 416 762-8853

DRAUDA

Gyvybės – verslo – namų – automobilių – sveikatos – kelionių – pensijų (RRSP, RRIF)

Greitas ir tikslus patarnavimas. Skambinkite

JUOZUI EIMIUI RAMUI

tel. 239-7733

namų 766-5857

FAX 234-5187

INSURANCE BROKERS LIMITED

3836 BLOOR ST. W., ETOBICOKE, ONTARIO M9B 1L1

Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

Gavęs "Associate Broker" leidimą, dabar galėsiu dar geriau patarnauti savo tautiečiams. Dėl sąžiningo ir profesinio patarnavimo parduodant ar perkant nekilnojamo turto nuosavybes prašau skambinti

TEODORUI STANULIUI, B.A.

Associate Broker

Tel. 416 769-1616; namų 416 231-4937;

nešiojamas 416 879-4937; faksas 416 769-1524.

RE/MAX WEST REALTY Inc., 1678 Bloor Street West,

Toronto, Ont. M6P 1A9, 100 metrų į rytus nuo Toronto

pensininkų klubo "Vilnius Manor".

NEMOKAMAS namų įvertinimas

Astra Travel & Services Inc.

1600 Bloor St. W., Toronto, (priešais Lietuvių Namus į vakarus)
Ontario, Canada, M6P 1A7

LIETUVIŠKA KELIONIŲ AGENTŲRA JŲSŲ PASLAUGOMS!

Vasaros metu į Lietuvą keliaujančiųjų dėmesiai!

Parūpiname bilietus į Lietuvą ir kitas pasaulio šalis papigintomis kainomis. Nebrangūs draudimai išvykstantiems ir atvykstantiems * Didelės nuolaidos individualioms grupėms visos vasaros metu (ne mažiau kaip 10 žmonių) * Parduodamos kelionės į Lietuvą įskaitant skrydį, pervežimą iš oroaušio į viešbutį, nakvynę viešbutyje (ne mažiau kaip 3 žvaigždučių) ir pusrūčius. Besinaudojantys mūsų paslaugomis apdovanojami kelioniniais krepšeliais.

Laukiame jūsų pageidavimų visais keliomis klausimais

Tel. 416 538-1748 FAX: 416 538-4390

Queen Travel International Ltd
133 Roncevalles Ave.,
TORONTO, Ont. M6R 2L2 Tel. 416 531-4800

KELIONĖS I VISUS KRAŠTUS VISOMIS ORO LINIJOMIS!

Pranešu, kad TRIMIS GRUPĖMIS, BIRŽELIO GALE, į Vilnių skrenda 98 keleiviai. Norintiems prisidėti – keletą vietų dar rasiu. Pageidaujantiems skristi kitu metu – geriausias kainos yra skrendant per Londoną arba Paryžių, naudojantis Lietuvos Avialinijos (LAL) bilietais, pritaikant jų sutartį su AIR CANADA. Parduodam ir FINNAIR, LUFTHANSOS, KLM ar lenkų LOT bilietus.

KELIONES PARUOŠIU NE TIK IŠ TORONTO, BET IR IŠ HALIFAKSO,

OTAVOS, MONTREALIO, EDMONTONO, KALGARIO IR VANKUVERIO!

PASIEŠKOKITE PIGIAUSIOS KAINOS IR TADA SKAMBINKITE MAN!

Pas mane atvažiuoti nėra būtina – keliones sutvarkau paskambinus telefonu. Bilietus pristatau EXPRESS paštu. Asmeniškai su manimi susitikti QUEEN TRAVEL įstaigoje galite trečiadieniais tarp 11 v.r. ir 5 v.v. arba kitu Jums tinkamu laiku, iš anksto susitarus. Reikalui esant atvažiuoju į jūsų namus. Pasirinkit Jums tinkamiausią būdą!

ALGIS MEDELIS

MEDELIS CONSULTING

45 Forest Heights Str., Whitby, Ont. L1R 1T7

Tel. 1-905-666-9086 FAX 1-905-666-9183

ALGIS ar STEFA MEDELIAI

Visos paslaugos atliekiamos giminės iš Lietuvos, arba Jums skrendant į Lietuvą. Kreiptis visomis savaitės dienomis, išskyrus trečiadienį. PER DARBŲ DIENAS JŲSŲ GIMINĖS LIETUVIŲJE TIESIAI Į RANKAS PERDUODAM AMERIKIETIŠKUS DOLERIUS. GARANTUOTA!

Vaivos juostos atspindžiai

Montrealio lietuvių audėjų sambūrio "Vaivorykštė" veikla ir kūrybiniai darbai

KUN. K. J. AMBRASAS, SJ

Kas nežino garsios lietuvių legendos apie Perkūną, Vaivą ir Straublių, kur susitinka dangaus ir žemės gyventojai, kur dievų kerštas padaro žmogui daug bloga, kur taip vaizdžiai išryškėja žmogiškos fantazijos žaismas. Stoviu prie kilimo, kabančio ant sienos, pavadinto "Perkūnas, Vaiva ir Straublys", kurį pagal gabios menininkės Kristinos Bendžiūtės-Makauskienės piešinį 1976 m. nuaudė dvi montrealietės audėjos Antosė Kuncevičienė ir Elena Kerbelienė.

Rankoje laikau prieš beveik dešimtį metų (1988) išleistą lankstuką, kurio viršelyje anglų, prancūzų ir lietuvių k. užrašyta "Vaivorykštė". Tai energingos, lietuvių audimo meną sumaniai platinusios Anastazijos Tamošaitienės pastangomis suburtos kūrybinės montrealiečių audėjų grupės pavadinimas.

Viename šio lankstuko puslapyje užrašytos kelių veikliausių ir kūrybingiausių audėjų ir menininkių pavardės: Kristina Bendžiūtė-Makauskienė, Julija Bernotienė, Aldona Čičinskienė, Elena Kerbelienė, Antosė Kuncevičienė, Irena Lukoševičienė, Genė Montvilienė, Birutė Nagienė, Danutė Staškevičienė, Regina Brikenė. Jei pagėjume peržvelgti visus šių naginų ir darbščių moterų darbus, nustebtume, kiek jos priaudusios drobių, kilimų, juostų, kaklaraiščių, padariusios lėlių ir kitų išraiškių rankdarbių, tikrų lietuviško meno pavyzdžių. Kai kurios iš jų dar ir šiandien tebedėsi prie staklių, prie nėrinių ir vėrinių, nenustygtos, kuria, tebegražina, tebepuošia mūsų buitį. Su viena iš jų pasikalbėjome.

– Sakykite, p. Regina Brikenė-Dėdinaitė, kada buvo įsteigta montrealiečių moterų audėjų grupė "Vaivorykštė"?

Tai buvo daugiau nei prieš 20 metų. Montrealio vyresnės skautės 1974 m. minėjo savo veiklos 25 metų sukaktį. Rudenį Irena Lukoševičienė, sutelkusi apie 35-40 moterų, pakvietė ateiti į Aušros Vartų kleboniją. Moterys ne tik pačios atėjo, bet ir atsivedė kartu savo

paaugles dukras. Šitaip susirinkusi įvairaus amžiaus, sugebėjimų ir interesų grupė pradėjo viena kitą mokyti megzti tautiniais raštais pirštines, megztinius, austi juostas, takelius, kaklaraiščius ir kitus rankdarbius. Šio sambūrio veiklai pagyventi I. Lukoševičienė pakvietė dailininkę ir garsią kilimų meistrę Anastaziją Tamošaitienę, kuri supažindino su kilimų audimo teorija ir praktika. Per kelias dienas pačios pradėjome pagal savo sumanytus projektėlius austi mažus kilimėlius, rištinius takelius, rankomis austi juostas, kuriomis pradėjome puošti savo kambarius, dalijome dovanas svečiams, draugams įvairių sukačių, minėjimų progomis. Kadangi mūsų grupė buvo veikli ir garsėjo savo parodomis, darbais, buvome paremti Kanados federacinės valdžios, už kurios lėšas įsipirkome siūlų, staklių ir kitų reikmenų. Iš specialistų išmokome derinti spalvas, daryti šiaudinukus ir pačios jau pradėjome mokyti kitas, skaityti paskaitas. Buvo mokomasi ir kitų amatų, sakysime, Antosė Kuncevičienė, buvusi patyrusi šeimnininkė ir virėja, mus mokė kepti "ežiukus", "baravykus", "beržo šakas" ir kitas kulinarijos prasmatnybes. Pačios mokėmės ir kitas mokėme.

Kai veikla išsiplėtė, pradėjome rengti parodas Montrealyje, taip pat kituose Kanados ir Amerikos miestuose. Mūsų "Vaivorykštė" kvietėsi kitų tautų atstovai, kad surengtume parodas, papasakotume apie technikas ir meniškai atliktus mūsų darbus, kuriais domėjosi daugelis svetimtųjų, apie juos rašė spauda, apie juos rašė ir taip garsino Lietuvą.

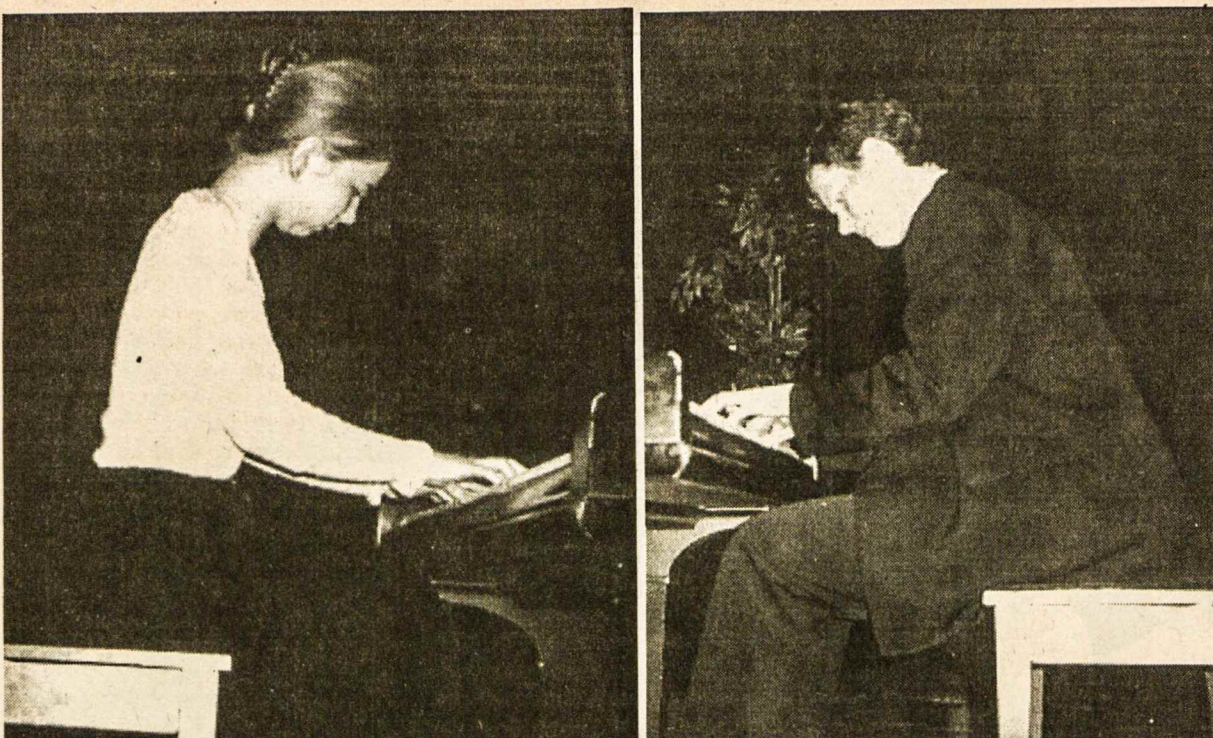
– Ką dabar veikia "Vaivorykštės" grupės narės?

– Grupės narių skaičius, slenkant metams ir mąstant jėgomis, mažėjo, veikla siaurėjo. Jeigu kas nors mus pakvičia ar pasiūlo pasirodyti, ir dabar sušame savo darbus, surengiame parodą, parodome svetimtauriams mūsų kilimų raštus, margųjų juostų grožį, rištinius ir šiaudinukus, pačios parodomė, kaip audžiame ir gaminame verbas, lėles, aptaisome knygas, kaip atsiranda kiti rankdarbiai.

– Kaip buvo rengiasi 20-ajam lietuvių tautodailininkų susirinkimui, įvykusiam Tūkstantio salų krašte, Gananoque, Rasos ir Lino Vertelkų sodyboje "Rambynas"?

– Šio susirinkimo organizatorė Aldona Veselkienė iš anksto mums atsiuntė smulkų kelionės ir tą kraštą planą su susirinkimo darbotvarka. Tad žinojome, kas ir apie ką bus tame suaktuviniame susirinkime pasakojama ir daroma. Tie mūsų susitikimai visad būna iš anksto apgalvoti, deramai ir nuvokiai rengiami, todėl tautodailininkų visuomet laukia kokia nors staigmena. Taip buvo ir šįkart. Mus maloniai nudžiugino ne tik jaunųjų šeiminių vaishingumas, bet ir rami, labai Lietuvą primenantį Mud Lake paežerė, medžiais apaugęs kalnas, nušienautas lankas, vėjo šlamesys. Įdomi buvo prof. A. Tamošaitio paskaita, kurioje mes sužinojome naujų mūsų audimo istorijos ir meno bruožų, naujų šios lietuviškos veiklos detalių.

(Nukelta į 10-tą psl.)

MINTARĖ KANOPKAITĖ ir REMIGIJUS SABALIAUSKAS, laimėję antrąsias vietas tarptautiniame jaunųjų pianistų konkurse Bathurst, NB, 1998 m. gegužės 20-24 d.d. Nuotraukoje jų koncertas Toronto Lietuvių Namuose gegužės 27 d.

Jauni pianistai iš Lietuvos

EDITA MORKŪNIENĖ, Toronto

Štai ir vėl puiki proga mums visiems kartu pasidžiaugti – du jauni muzikai iš Lietuvos, pianistai Mintarė Kanopkaitė ir Remigijus Sabaliauskas laimėjo prizines antrąsias vietas tarptautiniame L. Knezkova-Hussey pianistų konkurse Kanadoje. Abu pianistai yra M. K. Čiurlionio menų gimnazijos Vilniuje moksleiviai – Mintarė vienuoliktoji, o Remigijus šimtojo šimto mokytojas. Jie abu yra dėstytojos Nijolės Kereševičienės auklėtiniai. Abu atlikėjai nėra konkursuose naujokai: M. Kanopkaitė 1995 m. dalyvavo Z. Fibicho ir B. Martinu jaunųjų pianistų konkurse, kur laimėjo II-ąją vietą, o 1996 m. laimėjo III-ąją vietą A. Dvoržako jaunųjų pianistų konkurse. R. Sabaliauskas 1994 m. dalyvavo B. Smetanos, 1995 m. Z. Fibicho-B. Martinu jaunųjų pianistų konkursuose, kur laimėjo III premijas, o 1996 m. ir 1998 m. dalyvavo tarptautiniame Stasio Vainiūno pianistų konkurse.

Tarptautinis L. Knezkova-Hussey konkursas įvyko š.m. gegužės 20-24 d.d. Bathurst mieste, New Brunswike, Kanadoje. (Beje, prieš dvejus metus taučiams mūsų kilimų raštus, margųjų juostų grožį, rištinius ir šiaudinukus, pačios parodomė, kaip audžiame ir gaminame verbas, lėles, aptaisome knygas, kaip atsiranda kiti rankdarbiai.)

Konkurse dalyviai susiskirstė į dvi amžiaus grupes: iki 17 m. (vilniškiai priklausė pastarajai) ir iki 32 m. Konkurse buvo du turai, kurių metu pianistai turėjo atlikti įvairių epochų ir stilijų kūrinius.

Koncerte Toronto Lietuvių Namuose (gegužės 27 d.) M. Kanopkaitė ir R. Sabaliauskas atliko dalį konkurse privalomos programos. Mintarė paskambino J. Brahms'o "Rapsodija nr. 2 g-moll" ir F. Liszt'o koncertinį etiudą "Un sospiro"; Remigijus – M. Ravelio "Pavana mirusiai Infantei", L. Vainiūno "Pakalnutės žydi", F. Šopeno šerco nr. 2 ir "bisui" S. Rachmaninovo Etiudą-paveikslą c-moll.

Abu pianistai dar labai jauni, tačiau yra tikri savo pasirinktos specialybės žinovai, brandūs menininkai. Buvo didelis malonumas klausytis jų profesionalaus atlikimo.

M. K. Čiurlionio menų gimnazija, kurios moksleiviai yra Mintarė ir Remigijus, yra gerai žinoma daugumai Lietuvos gyventojų. Tai tikrai unikali mokykla, kurioje jaunuoliai gali įsigyti ne tik vidurinį išsilavinimą, bet ir studijuoti muziką ar dailę. Ši menų gabių vaikų mokykla įsteigta 1945 m. Palaipsniui stiprėjo ir plėtėsi. Dabar mokykloje – per 600 mokinių iš visos Lietuvos. Juos moko pusantrą šimto pedagogų, žymių Lietuvos menininkų. Mokiniai į mokyklą priimami konkurso tvarka, patikrinus jų gabumus. Mokyklos paruošimo lygis yra aukštas. Nemažai jos

mokinių yra pasiekę respublikinių bei tarptautinių įvertinimų, apdovanojimų. Jie tęsia studijas Lietuvos ir užsienio universitetuose.

Šioje mokykloje didįjį kelią į meną pradėjo žymūs Lietuvos menininkai: dirigantai Jonas Aleksa, Gintaras Rinkevičius, pianistė Mūza Rubakytė, smuikininkas Raimundas Katilius, vargonų virtuozas Leopoldas Digrys, skulptorius Stanislovas Kuzma ir daugelis kitų.

Norisi palinkėti, kad pianistai Mintarė Kanopkaitė ir Remigijus Sabaliauskas pratęstų šį puikų sąrašą, garsindami Lietuvą ir jos kultūrą.

TORONTONT

A. a. Konstancijai Šukevičienei mirus, užjaušdami jos šeimą – dukrą Aldoną, jos vyrą Praną Barbatavičių, dukrą Reginę ir sūnų Vytautą Lietuvoje, vaikaičius Daivą ir Raimundą su šeimomis, provaikaičius Laurą, Tomuką ir Pauliuką – "Kovai su vėžio liga Lietuvoje" aukėjo \$25 – J. M. Astrauskai; \$20 – A. P. Barbatavičiai, R. J. R. Melkiai, V. Birštonas; \$15 – B. Jonynienė; \$10 – A. Kairienė, L. R. Gaizčiai, A. I. Zalagėnai, A. Lemežys, A. R. Petroniai, A. G. Valiūnai, B. J. Tamulioniai; \$5 – L. Mačionienė, V. Pobendikytė, R. Povilavičiūtė, I. Grigaliūnienė, A. Karosaitė, D. Petraitienė, R. Bekerienė, M. P.

A. a. Albino Gačionio atminimui pagerbti, užjaušdami jo žmoną Janiną, dukras Eglę ir Viliją "Kovai su vėžio liga Lietuvoje" aukėjo: \$29 – kaimynai; \$25 – Z. Dabrowski; \$20 – K. Arnott, I. Kairienė, G. S. Krašauskai, Č. V. Juozapavičiai, I. Turutienė, V. Skilandžiūnienė, S. M. Putrimai, G. E. Kuchalskiai, A. Krašauskas; \$10 – E. Bočkienė, A. E. Prialgauskai, T. Zaleskienė; \$5 – A. Vaišvilienė. Visiems aukotojams nuoširdus ačiū. M. P.

Panevėžio tautinių šokių ansamblis "Grandinė", vykdamas į tarptautinį tautinių šokių festivalį Kvebeko mieste, birželio 20 d. stabtelėjo Toronte, kur birželio 21, sekmadienį, aktyviai dalyvavo Prisikėlimo šventovėje 10.15 val. Mišiose, po kurių labai gražiai pasirodė didžiojoje salėje. Tautiniais drabužiais pasipuošę vaikai (10-13 m.) sužavėjo gausius žiūrovus savo trumpu koncertėliu. Po to jaunieji svečiai buvo nuvežti pasižiūrėti Niagaros krioklių.

Jūrų kpt. Povilas Mažeika, lydimas Br. Stundžios, birželio 17 d. lankėsi "Tėviškės žibuoriuose" ir domėjosi laikraščio leidyba. P. Mažeika Italijoje studijavo jūrininkystę ir jūrinę geofiziką, 1943 m. gavo jūrininkų mokslo daktaro laipsnį. Vokietijos Flensburgo 1946-48 m. jūrų mokyklos direktorius. JAV dirbo oceanografu, dalyvavo Pietų Atlanto ekspedicijose. Išeivijos laikraščių bendradarbis.

A. a. Vladas Šaltmirus, 76 m., po ilgesnės ir sunkios ligos mirė 1998 m. birželio 18 d., palikęs dukteris Mirgą Dvarionienę, gyvenančią Lietuvoje, Gaile, seserį E. Sergautienę ir brolių Bronių. Po gedulinių Mišių Prisikėlimo šventovėje palaidotas birželio 20 d. Šv. Jono lietuvių kapinėse. Laidotuvių pietūs vyko Anapilio parapijos salėje. Dalyvavo daug velionies bičiulių bei artimųjų. Velionis buvo ilgametis "Tėviškės žibuorių" bendradarbis, reikšėsi ir kituose laikraščiuose bei žurnaluose. Daugiausia rašė meno ir literatūros klausimais.

Atitaisydamas, "TŽ 18 nr. "Skaitytųjį pasisako" skyriuje L. Rago rašinyje apie rinkimus ir išeiviją, įsibrovė klaida. Išspausdinta Jonas Kojelis. Turi būti Juozas. Atsiprašome.

A. a. Vladas Šaltmirus, 76 m., po ilgesnės ir sunkios ligos mirė 1998 m. birželio 18 d., palikęs dukteris Mirgą Dvarionienę, gyvenančią Lietuvoje, Gaile, seserį E. Sergautienę ir brolių Bronių. Po gedulinių Mišių Prisikėlimo šventovėje palaidotas birželio 20 d. Šv. Jono lietuvių kapinėse. Laidotuvių pietūs vyko Anapilio parapijos salėje. Dalyvavo daug velionies bičiulių bei artimųjų. Velionis buvo ilgametis "Tėviškės žibuorių" bendradarbis, reikšėsi ir kituose laikraščiuose bei žurnaluose. Daugiausia rašė meno ir literatūros klausimais.

Atitaisydamas, "TŽ 18 nr. "Skaitytųjį pasisako" skyriuje L. Rago rašinyje apie rinkimus ir išeiviją, įsibrovė klaida. Išspausdinta Jonas Kojelis. Turi būti Juozas. Atsiprašome.

Atitaisydamas, "TŽ 18 nr. "Skaitytųjį pasisako" skyriuje L. Rago rašinyje apie rinkimus ir išeiviją, įsibrovė klaida. Išspausdinta Jonas Kojelis. Turi būti Juozas. Atsiprašome.

JUOZAS (JOSEPH) NORKUS

Re/max West įstaigoje ilgiausiai dirbantis agentas
♦ 25 metų namų remonto patyrimas ♦ Daugiau kaip 12 metų pardavimo-pirkimo patyrimas ♦ Namų nuomojimų ir nuomininkų reikalų specialistas.

RE/MAX West Realty Inc.

1678 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A9
Skambinti bet kuriuo metu įstaigos tel. 416 769-1616, namų – 416 532-5893

* Nemokamas namų įvertinimas

Victor Rudinskas, Broker

RUBY REAL ESTATE LTD.

27 John Street (2nd Floor), Toronto (Weston), Ont. M9N 1J4

♦ MLS skelbimas

♦ Komisas 3½%

♦ Toronto Real Estate Board narys

Tel.: 416 249-7829

Dantų gydytoja

Gintarė Sungailienė, D.S., D.D.S.

1553 Hurontario Street, (į pietus nuo QEW) Mississauga, Ontario L5G 3H7 Tel.: 905 271-7171

Taip pat gydytoja priima pacientus ketvirtadieniais

1588 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A7

(Priešais Lietuvių Namus)

Tel.: 416 530-1070

Dantų gydytojai

Dr. J. E. BIRGIOLAS, D.D.S.

Dr. S. DUBICKAS, D.D.S.

Dr. O. ELVIKIS, D.D.S.

Dr. R. KARKA, D.D.S. M.S. Dip. Orth.

(Orthodontist)

Telefonas

2373 Bloor Street West 416 763-5677
(Prie Jane St.)

Advokatas

VIKTORAS E. RUDINSKAS,

B.Eng., M. Eng., B.C.L., LL.B., M.B.A., P.Eng.

Tel. 416 240-0594

27 John St., Second Floor

Weston, Ontario M9N 1J4

(arti Lawrence ir Weston Rd.)

Lengvai pasiekiamas autobusu nr. 79 (Scarlett Road) nuo Runnymede požeminio stoties.

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS PACE, B.Sc., LL.B.

PACE, JOHNSON

5110 Dundas ST. W.

(tarp Islington ir Kipling gatvių)

Etobicoke, Ont. M9A 1C2

Tel. 416 236-3060

Fax 416 236-1809

CMD INSURANCE SERVICES INC.

Dėl visu rūšių draudos, taip pat naujos automobilio ir namų draudos bei jau apdraustų automobilio ir namų draudos reikalais kreiptis į Rimą Drešerį: dėl visų komercinių draudų – į Ričardą Drešerį.
1945 Dundas St. E., Suite 215, Mississauga, Ontario, L4X 2T8

Tel. 905 624-4866, 1-800-665-3406

FAX 905 624-8238

CMD Insurance Services Inc.

Nekilnojamas turtas. Patarnavimai visose pirkimo ir pardavimo srityse. Kreiptis į Rick Drešerį

Tel. 416 233-3334

DRESHER Real Estate Ltd.

Patarnavimas - greitas ir tikslus!

V. DAUGINIS – telefonai 416 762-4232, 905 822-7376

Lilija Pacevičienė – telefonai 416 762-4232, 519 853-3652

* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *

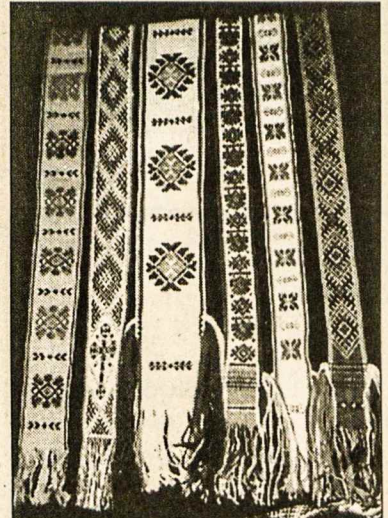
* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

DRAUDA - INSURANCE

Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,

2 Jarie Street, Suite 204 (kampas Jane ir Bloor), Toronto, Ont. M6S 4W3

416 762-4232 FAX 416 762-5588

D. Bobinaitės-Staškevičiūtės austos juostos Ntr. K.J. Ambraso

Dr. Gina J. Ginčauskaitė optometristė
1551 Bloor Street West, Toronto, Ont. M6P 1A5
(prie Lietuvių Namų)
Priima pacientus pagal susitarimą
Tel. 416 532-7115
Susitarus priima pacientus ir vakarais

Kanados Lietuvių Lithuanian Canadian Foundation
1573 Bloor St. West, Toronto, Ont. M6P 1A6

KL Fondo kapitalas daugiau kaip 2 milijonai dolerių yra neličiamas. Palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai Kanadoje ir Lietuvoje.

Per 30 veiklos metų KLF paskyrė 1.3 milijonus dolerių lietuviškai kultūrai menui ir švietimui.

Testamentuose neužmirškite Kanados lietuvių fondo (Lithuanian-Canadian Foundation).

Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDA!

TORONTONT

Anapilio žinios

– Ateinantį sekmadienį, birželio 28, bus renkama arkivyskupijos įsakytu antroji rinkliava Šv. Vincento Pauliečio draugijos veiklai. Tai rinkliavai vokeliai yra išdalinti.

– Birželio 20, šeštadienį, susitvokė Paulius Bekeris su Daina Batūraite. Sveikiname jaunuosius, jų tėvelius, senelius bei visus gimines ir artimuosius.

– Birželio 21, sekmadienį Anapilio parodų salėje gražiai praėjo kun. Vytauto Volerto išleistuvių pietūs. Programą atliko "Angeliukų" choras.

– Birželio 22, pirmadienį palaidotas a.a. Juozas Bakša, 74 m. amžiaus.

– Pirmuosius teologijos mokslo metus sėkmingai baigė ir atostogų namo iš Romos sugrįžę mūsų parapijos klierikai Vytautas Staškevičius. Šią vasarą jis darbuosis mūsų parapijoje.

– Mišios birželio 27, šeštadienį, Delhi Šv. Kazimiero šventovėje 6 v.v. už parapiją; Mišios birželio 28, sekmadienį: Lietuvos kankinių šventovėje 9.30 v.v. už Barzdžių Seimo mirusius; 11 v.v. už parapiją; Vasagos Gerojo Ganytojo šventovėje 11 v.v. už a.a. Petrą Bražuką.

Išganytojo parapijos žinios

– Pamaldos sekmadienį, 11.15 v. ryto. Pradedant liepos 5 d. pamaldos bus 9.30 v.ryto. Šis pamaldų laiko pakeitimas tęsis iki 1999 m. birželio paskutinio sekmadienio.

– Sekmadienį, liepos 12 d. įvyks parapijos metinė iškykla, kurią pradėsime pamaldomis 11 v. ryto "Boyd Conservation" parke, Cliffside Nr. 2 – rajone, Woodbridge, Ontario. Įvažiuojant į parką rytinėje Islington Avenue pusėje, 3,5 km į šiaurę nuo 7-to kelio. Programoje numatyta bendri pietūs, žaidimai vaikučiams, moterų draugijos loterija ir lietuviška krikščioniška nuotaka. Kviečiame visus parapijiečius bei parapijos rėmėjus iš toli ir arti atsilankyti su vaikučiais bei vaikais.

– Dėmesio visiems rėmėjams už Metro Toronto ribų. Visi rėmėjai, kurie gyvena Ontario provincijoje ir norėtų gauti reguliariai išganytojo parapijos žiniaraštį, prašomi prisijungti savo adresu: Lithuanian Lutheran Church of the Redeemer, 1691 Bloor St. West, Toronto, Ont. M6P 1B1; arba paskambinti parapijos klebonui 905 270-3723.

– A. a. Jonas O. Kelertas, ilgametis torontietis, iš profesijos mokytojas, dėstęs matematiką Maironio gimnazijoje Watenstedte, staiga mirė birželio 15 d. Queensway ligoninėje, Etobicoke. Paliko liūdinčius žmoną Antoniją, sūnus Ričardą ir Kenneth, seseris Irmą, Ireną, Evelyną, Alisą, brolius Raimundą, Arnoldą ir Paulių bei 8 vaikučius. Po atsisveikinimo apeigų, kurias atliko kun. Alg. Žilinskas "The Simple Alternative" laidotuvių koplyčioje birželio 20 d. palaidotas Mt. Pleasant kapinėse. Velionis buvo gimęs Juriuose netoli Kauno.

Maironio mokyklos žinios

– 1998-1999 mokslo metai prasidės rugsėjo 19 d., 9.30 v.v. "Our Lady of Peace" patalpose (Mattice g. netoli Kipling).

– Mokytojų posėdis įvyks Anapilyje rugsėjo 3, ketvirtadienį, 7 v.v. Visi mokytojai prašomi pasizymėti šią datą ir nepamiršti dalyvauti.

– Mokyklos kankininkų ansambliui \$50 auokojo Toronto Lietuvių Namų moterų būrelis (iš viso \$100).

– 50-mečio iškilmių išlaidoms padengti auokojo M. Tamulaitienė (\$50) ir D. Keršienė (\$20).

– Šv. Jono lietuvių kapinėms auokojo: \$100 – E. Delkuvienė; \$30 – A. Ražauskas.

– "Angeliukų" chorui \$200 auokojo dr. R. S. Sapliai; \$120 – Anapilio knygynas; \$100 – KLB krašto valdyba, E. B. Rovai, E. R. Stravinskai (a.a. Augusto Underio I mirties metinių proga); \$50 – B. P. Sapliai.

Prisikėlimo parapijos žinios

– Pracitą sekmadienį, birželio 21, 10.15 v. Mišiose dalyvavo ir giesmės giedoto Panevėžio tautinių šokių grupė "Grandinėle", pamokslus per visas Mišias sakė kun. Leonas Zaremba, SJ, Kauno kunigų seminarijos dvasios tėvas.

– Santuokos sakramentą priėmė Marius Bijūnas su Anna Zebrowska ir Violeta Gruchalla su Scott Clitheroe.

– Birželio 17 d. palaidota a.a. Konstancija Šukevičienė, 85 m. Paliko dukrą Aldoną Barbatavičienę Toronto, dukrą Reginą ir sūnų Vytautą Lietuvoje. Birželio 23 d. palaidota a.a. Emilija Dicksonienė, 93 m. Paliko sūnų Juozą ir dukrą Helen McFadyen.

– Maldininkų kelnėnė į Midland'o Kanados kankinių šventovę bus rugpjūčio 2 d., Mišios 3 v.p.p., prieš Mišias, 2.30 v.p.p. bus einami kryžiaus keliai. Pamokslą sakys kun. Kazimieras Kaknevičius. Kas nori vykti autobusu gali užsiregistruoti parapijos raštiniėje (533-0621). Kelionės kaina \$17. Autobusas išvyks 12 v., grįš apie 7 v.v.

– Paskutinė tautos diena "Kretingos" stovyklavietėje, ruošiantis vasaros stovyklom, bus šį šeštadienį, birželio 27. Kas gali padėti, prašom skambinti Rūtai 622-9919.

– Dar nevelų registruoti vaikus parapijos vasaros stovyklom. Lietuviškai nekalbantiems lietuvių kilmės vaikams stovykla bus liepos 5-18 d., lietuviškai kalbantiems liepos 19 – rugpjūčio 1 d.d. Seimos su mažais vaikais stovykla rugpjūčio 1-8 d.d.

– Mišios "Kretingos" stovyklavietėje, Vasagų, nuo liepos pradžios iki rugpjūčio 9 d., kas sekmadienį bus laikomos 11 v.v.

– Parapijos kavinė ir vasarą bus gaminami šeimininkų B. Bančevičienės ir E. Walenciej lietuviški valgiai.

– Mišios sekmadienį, birželio 28: 8.15 v.v. už a.a. Anelę ir Praną Vaserius; 9.15 v.v. už a.a. Vladą Kobelskį; 10.15 v.v. už a.a. Izidorijų Nausėdą, už a.a. Danutę, Eleną ir Vladą Bražius, už a.a. Zigmą Arlauską; 11.30 v.v. už gyvus ir mirusius parapijiečius.

Lietuvių Namų žinios

– Sekmadienio, birželio 21 d. popietėje dalyvavo 284 asmenys.

– LN valdybos posėdis – liepos 16, ketvirtadienį, 7 v.v.

– Birželio 28, sekmadienį, 1 v.p.p. LN vyrų būrelio posėdis. Nugalintys dalyvauti prašomi pranešti T. Stanuliui tel. 416 769-1616.

– Liepos 12, sekmadienį, "Boyd Conservation" parke įvyks Lietuvių Namų vyrų būrelio ir "Atžalyno" gegužinė. Bus programa, veiks bufetas. Autobusas išvyks nuo Lietuvių Namų ir "Vilniaus" rūmų 12.45 v.p.p. Kelionė nemokama, reikia tik užsiregistruoti LN raštiniėje, tel. 416 532-3311.

– LN poilsio stovykla rengiama pranciškonų stovyklavietėje "Kretinga" rugpjūčio 8-15 d.d. Dėl informacijos ir registracijos prašome skambinti stovyklos komendantui Zigmui Revui, tel. 416 251-9635, Augustinui Sukauskui, tel. 416 614-7739 arba Emiliui Bartminui, tel. 416 249-0490.

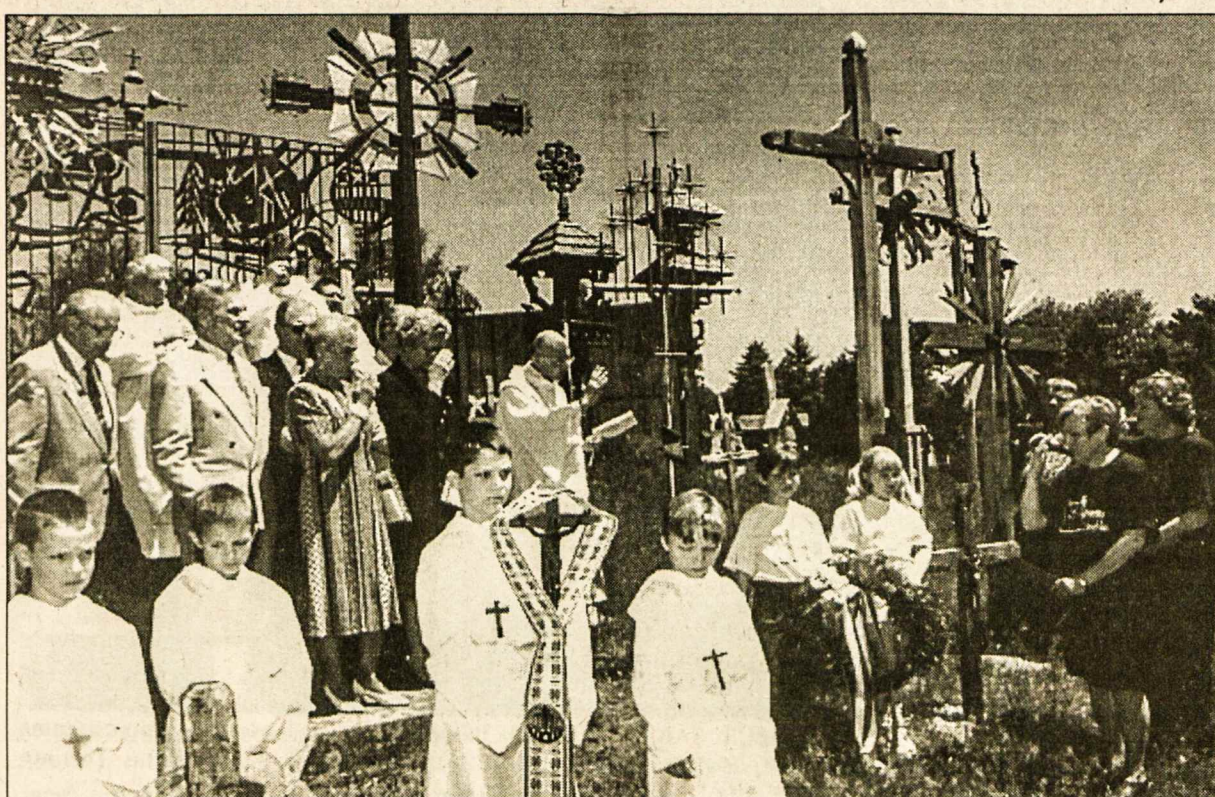
– LN kultūros komisija turi įdomių vaidinamųjų iš Lietuvos. Skambinti S. Pabiricienei tel. 416 762-5419 arba V. Kulnui tel. 416 769-1266.

Lietuvos tremtinių globos fondui auokojo: \$50 – A. Vaišvilienė (savo vyro a.a. Mykolo III mirties metinių proga).

Kauno arkivyskupijos "Vaikų dienos centrams" auokojo: \$50 – J. Staškevičius; \$25 – C. G. Prattas (a.a. Filomenos Javančienės laidotuvių proga).

Iš a.a. Jono Adomaičio, mirusio Montrealyje, palikimo velionies nurodymu testamentu vykdytojas Romas R. Otto "Tėviškės žiburiams" atsiuntė \$1000.

– Savaitraščio leidėjai dėkingi už paramą.

Toronto Maironio mokykla, minėdama 50 metų veiklos sukaktį, pastatydino atminimo kryžių Šv. Jono lietuvių kapinių kryžių kalvoje Mississauga. Kryžių pašventino prel. J. STAŠKUS. Nuotr. R. Puterio

Posėdžiai Vilniuje

Šaukiamas PLB valdybos, kraštų valdybų pirmininkų, PLJSG valdybų pirmininkų ir kvieštų organizacijų atstovų pasitarimas Vilniuje 1998 m. liepos 1-2 d.d. Darbotvarkėje numatoma apžvelgti PLB tikslus, atstovybės Lietuvoje veiklą, atskaitą, samatą, veiklos planus. Bus paliesti švietimo bei jaunimo reikalai, išklauskas Dainų šventės rengėjų pranešimas, pasisakyta dėl įvairių problemų, pagvilinti Lietuvos gyventojų tautiškių bei rezistencijos klausimai, aptartos kultūros paveldo bei SAS-gos (NATO) aktualijos. Pasitarimui vadovaus PLB valdybos vykdomasis vicepirmininkas Algis Ruginis, sekretoriaujant PLB švietimo k-jos pirm. R. Kučienė. Dalyvių registracija – liepos 1 d., 8 val. ryto; pasitarimo uždarymas – liepos 2 d., 3.30 val. p.p. Inf.

Lietuvos generalinis konsulas Toronto bus uždarytas iki liepos 10 dienos. Visais reikalais prašome kreiptis į LR ambasadą Otavoje, tel. 613 567-5458.

Kun. Vytautas Volertas, baigęs teologinius mokslus Bedos kolegijoje Romoje, penkerius metus darbuojęs Lietuvos kankinių parapijoje Mississauga, iškeliamas į Maspeth parapiją Niujorko srityje rūpintis tenyškių lietuvių sielovada. Seniau tai buvo grynai lietuviška parapija, vadovaujama prel. J. Balkūno, vėliau – prel. P. Bulovo. Parapijos šventovė, suplanuota architekto Muloko, yra lietuviško stiliaus, bet parapijiečių dauguma dabar – ne lietuvių. Ten vykstančiam darbui kun. V. Volertui Lietuvos kankinių vardo parapijos taryba birželio 21, sekmadienį, surengė išleistuves. Jose dalyvavo gausus būrys parapijiečių ir svečių bei viešnių. Išleistuvių kalbas pasakė KLB pirm. A. Vaičiūnas (kun. V. V. buvo valdybos išdinininkas), Anapilio sodybos korp. pirm. J. Andrulis, parapijos klebonas prel. J. Staškus, Maironio mokyklos vedėja G. Paulinienė, Prisikėlimo par. atstovas kun. E. Jurgutis, OFM, cv. kun. A. Žilinskas, katalikų moterų dr-jos pirm. A. Augaitienė, parapijos tarybos pirm. R. Paulionis ir kt. Visi dėkojo kun. V. Volertui už atliktus darbus parapijos ir visuomenės gerovei, linkėdami geriausios sėkmės naujoje vietoje. Meninę programą atliko "Angeliukų" choras, vadovaujamas N. Benotienės, palydimas smuikininko M. Gabrio ir birbynininko T. Pabrėžos. Kun. V. Volertas visiem padėkojo trumpu nuoširdžiu žodžiu. Sugiedojus "Ilgiausių metų" ir prel. J. Staškui sukalbėjus maldą, visi vaišinosi p. Gorklenės paruoštais skaniais valgiais.

Kanados lietuvių bendruomenė auokojo: \$30 – Mrs. Marie T. Kandžišauskas (Gloucester, Ont.); \$20 – Dana (Zeebster) Mogeik, Ottawa.

● Ar jau parėmė Kanados lietuvių kultūros muziejų?

BANGA RENOVATIONS, namų remonto bei patalysų bendrovė, atlieka įvairius stalius, vidaus sienų (drywall), plytelių klojimą, dažymo darbus. Įrengia rūsius, vonios kambarius. Taiso smulkius vandentiekio bei elektros gedimus. Stata lauko verandas, tvoras. Garantuojame prieinamos kainos ir darbo kokybę. Skambinti Robertui Melkui, tel. 416 760-7181.

Yta Gedvilaitė

IEŠKAU rusiškai kalbančios auklės 2 vaikam, kuri gyventų su mumis ir atliktų namų ruošos darbus. Skambinti Aleksandrai tel. 905 763-1605 arba 416 417-4604.

Toronto Lietuvių Namų ir "Atžalyno"

GEGUŽINĖ
liepos 12, sekmadienį, 12 v.v.,
Boyd Conservation Area, Cliffside 2

Programoje:
sportas, žaidimai, šokiai, loterija.
Užkandžių ir gaivinančių gėrimų rasite vietoje.

Autobusas išvažiuoja nuo Lietuvių Namų ir "Vilniaus" rūmų 12.45 v.p.p., grįžta 6 v.v. Kelionė nemokama. Aikštėse vietos ribotos – nevėluokite! Laukiame!

Rengia Lietuvių Namų vyrų būrelis ir "Atžalynas"

PAČIŲ PRISKINTOS ARBA JAU
PARUOŠTOS PARDAVIMUI

BRAŠKĖS

**Whittamore's
Berry Farm**

Steeles Ave., 6 km. į rytus nuo
E Markham Rd. (Hwy 48)

TEL. 905 294-3275

**VIA BALTICA
KAVINĖ**

351 Jane St. Toronte
Tel. 416 767-6210

švenčia

"JONINES"

visą savaitę iki birželio 27 d.

Siūlome barščių, žemaičių blynų, kugelio, balandėlių, koldūnų bei napoleono ir įvairių saldumynų.

Visi valgiai kainuoja ne daugiau \$5!

Ateikite kartu padainuoti liaudies dainų penktadienį, birželio 26.

Šeštadienį, birželio 27:

Lilija Turūtaitė gros akordeonu 12 v. – 1 v.p.p.

Toronto "Aras" dainuos 3 v.p.p. – 4 v.p.p.

Pasirodys smuiku ir akordeonu grojantys muzikantai

Ateikite pabendrauti ir pasilinksmiti.

Paieškosite paparčio žiedo – jei rasite, gausite laimikį.

Savininkė – Regina Stočkutė

PADĖKA

Nuoširdžiai dėkoju už surengtą tokių puikų ir linksmą mergvakarį, už skanias vaišes, tirpstančius burnoje pyragus, liaudiškas dainas, dovanas ir linkėjimus. Nuoširdžiai dėkoju rengėjoms, viešnioms ir visiems giminiams. Mudu su Pauliumi ilgai prisiminsime tokių linksmą ir puikų mergvakarį.

Punia Construction Ltd.

NAMŲ REMONTO BENDROVĖ atlieka įvairiausius statybos-remonto darbus. Įvedame dujotiekius, oro ir vandens šildymo sistemas, atliekame visus elektros bei vandentiekio darbus, nusausiname rūsius, dengiame stogus ir t. t. Garantuojame gerą darbo kokybę. Skambinti Alvydui tel. 905 848-9628 416 609-5108 (pager).

ATNAUJINTI NAMAI pakelia jų vertę. Visiems patarnauti pasiruošę geri specialistai. Skambinti Zeniui tel. 905 301-7513. Nemokami patarimai bei įkainojimai.

MONTREALQUE

Sibirinių tremimų diena birželio tremčių paminėti įvyko birželio 14 d., 2 val. p.p. Aušros Vartų parapijoje. Minėjimas rengtas Baltiečių federacijos, todėl dalyvių iš visų trijų tautybių prisirinko arti pilnė šventovė.

Aušros Vartų parapijos chorui giedant Paulausko "Libera", įžygiavo iškilminga procesija. Du lietuviukai ir dvi latvaitės įnešė vainiką ir jį padėjo prie žuvusiųs dėl Lietuvos laisvės garbės lentos. Paskui juos ėjo trys dvasiškaiai – kun. Kazimieras Ambrasas, SJ, latvių kun. Rasma Caune ir estų kun. Heino Altosaar.

KLB Montrealeio apylinkės valdybos pirm. Arūnas Staškevičius anglų kalba trumpai nusakė šios dienos minėjimo reikšmę mūsų tautos. Estų dvasiškas savo kalba sukalbėjo maldą ir buvo sugiedotas Estijos himnas. Latviai šį kartą atvyko su savo chorą "Atbals", vedamą Andris Gutmanis, akompanuojamą Andrejs Vitols. Jie pagiedojo keturias latvių kompozitorių giesmes bei dainas. Po kun. R. Caune maldos buvo sugiedotas Latvijos himnas. Lietuviams atstovavo jau

minėtas Aušros Vartų parapijos choras, vedamas ir akompanuojamas Laurenti Djintcharadze, administruojamas Antano Mickas. Buvo sugiedotos keturios lietuvių kompozitorių giesmės ar dainos ir po kun. K. Ambrasos maldos – Lietuvos himnas. Pabaigai kunigė R. Caune, akompanuojant Bruce Thicke, solo pagiedojo Albert Hay Malotte "The Lord's Prayer". Minėjimas baigtas kun. K. Ambraso palaiminimu ir Kanados himnu.

Po to beveik visi dalyviai rinkosi į parapijos salę kavutei. Tai buvo pirmas toks bandymas minėjimą užbaigti kavute. Visi tai įvertino labai teigiamai.

Klebonas kun. K. Ambrasas, SJ, praneša, kad antradienį yra jo laisva diena. Skubiam reikalui esant, reikia telefonu skambinti ir palikti magnetofone įrašą.

A. a. Jurgis Verbičkas, 76 m. amžiaus, mirė birželio 14 d. Iš Aušros Vartų šventovės birželio 16 d. palaidotas Notre Dame des Neiges kapinėse. Liko trys seserys Montrealyje ir dvi Anglijoje, jų šeimos ir daug kitų giminių bei artimųjų. B.S.

Vaivos juostos atspindžiai

(Atkelta iš 9-to psl.)

Gražiai mus, visus susirinkimo dalyvius, nuteikė Filadelfijos kvarteto liaudies dainos koncertas, po kurio už gyvus ir mirusius mūsų tautodailininkus buvo aukojamos šv. Mišios, o vakare prie lauko lankėsi vaidila su vaidilutėmis.

– **Kokia visų tautodailininkų sambūrio ir konkrečiai Jūsų kūrybinės grupės "Vaivorykštė" aletis?**

– Apie Anastazijos Tamošaitienės plačiašakę veiklą yra rengiama knyga, kuri parodys lietuviškų audėjų, neregėjų ir mūsų nuveiktus šiame Amerikos žemynė darbus. Kadangi laikas, sąlygos ir amžius jau rodo savo ragus ir nagus, mūsų

gretos neišvengiamai retėja. Taigi ir veikla siaurėja. Jaunos jėgos nepajėgia užpildyti mūsų retėjančių gretų. Pagaliau šių dienų žmogus jau ne taip domisi mūsų veikla, liaudišku menu ir mūsų darbais. Jei atrastų jaunų jėgų ir darbščių asmenybių, kurios vėl suburtų jaunuosius, galbūt toji graži lietuvių tautodailininkų tradicija atgytų su nauja jėga, naujomis spalvomis ir stiliumi.

Dėkojame Reginai Brikienėi-Dėdinaitei už atsakymus. Linkime, kad "Vaivorykštė" ir visas tautodailininkų sambūris pasipildytų naujomis jėgomis ir vėlei pražystų naujais lietuviškais darbais, įvairia veikla.

D. Staškevičienės lėlės

Nuotr. K. J. Ambraso

LITAS

Montrealio lietuvių kredito unija

1475, rue De Sève, Montréal (Québec) H4E 2A8

Tel.: 766-5827

FAX: 766-1349

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

Namai – Automobiliai – Prekyba – Atsakomybė

3907A Rosemont Blvd., Montreal, Que. H1X 1L7

Tel. 514 722-3545

FAX 514 722-3546

JOANA ADAMONYTĖ, A.I.B.

DONNA SVRAKA, A.I.B.

PETRAS ADAMONIS, C.I.B.

Res. 514 256-5355

Greitas ir tikslus patarnavimas. Pasiteiravimas neįpareigoja apsidrausti.

IEŠKO auklių, prižiūrėtojų bei namų ūkvedžių pilnam ar nepilnam laikui; gali gyventi vietoje arba atvažinėti. Skambinti "Total Care Services" tel. 789-1335.

VILNIAUS miesto centre, prieš Seimo rūmus, išnuomojamas gražiai apstatytas 5 kambarių butas, kuriame yra 3 patogūs miegamieji keturiems asmenims. Vieti rami netoli parduotuvių. Skambinti tel. 416 225-5480.

JAV DOLERIAI Į LIETUVĄ. Siunčiame legaliai ir patikimai su pristatymu į namus. Mūsų įstaiga yra laikraščio "Draugas" pastate. Dirbame nuo 1987 m. TRANSPAK vardu. Pinigų pervedimui banko čekiais rašomi "TM Lith, Inc." (in US funds). Pinigai pristatomi JAV doleriais per 2-5 dienas nuo jūsų čekio gavimo dienos. Adresas: 4545 West 63rd Street, Chicago, IL 60629, USA. Tel. 1-773-838-1050.

CLEAN FOREVER. Valome kilimus, minkštus baldus ir automobilių vidų nauju būdu – sausomis putomis. Kilimas išdžiūna per 1-2 valandas. Labai gera kokybė. Skambinti bet kurio laiku tel. 416 503-1687.

ATLIEKU stalius, vidaus sienų (drywall), dažymo, plytelių dėjimo, elektros įvedimo, vandentiekio sistemos įvedimo (plumbing) darbus. Įrengiu pirtis (saunas), dengiu stogus. Skambinti Algiiui tel. 905 272-8323. Pager 416 715-4783.

SPAUŠTUVE
PRINTING
Atliekame visus paruošimo ir spausdinimo darbus. Prieinamos kainos, aukšta kokybė.
TEL. (416) 252-6741
66 Mimico Ave., Toronto Ont., M8V 1R3
Savininkas Jurgis Kuliešius

Padėka

Gyvendama toli nuo namų su malonumu prisimenu man surengtą mergvakarį. Reikiu labai nuoširdžią padėką mergvakario iniciatorei Natalijai Liačienai, organizacinės grupės narėms, visoms rengėjoms ir visoms viešnioms. Žinau kiek daug turėjote rūpesčių ir darbo. Ačiū už tokių gausių dalyvavimą, už dovanas, už vaišių stalą ir visus Jūsų linkėjimus. Dėkoju Angelikai Sungailienei už prasmingų minčių žiupsnelį ir pranešėjoms Andrei Čuplinskaitėi ir Onutei Slivinskienėi už nuostabią taiklų ir su humoru atpašakotą mano praieities kelią. Kur begyvenčiau, šis Toronto tradicinis lietuviškas mergvakaris visuomet pasiliks mano ir Justino atmintyje.

Gailė Jonytė, San Diego, Kalifornija